

Euroopan unionin virallinen lehti

L 295

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

53. vuosikerta

12. marraskuuta 2010

Sisältö

I Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

ASETUKSET

- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 994/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, toimista kaasunsaannin turvaamiseksi ja neuvoston direktiivin 2004/67/EY kumoamisesta ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta ⁽¹⁾ 23
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 996/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja ehkäisemisestä ja direktiivin 94/56/EY kumoamisesta ⁽¹⁾ 35

Hinta: 4 EUR

(jatkuu kääntöpuolella)

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

II Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset

KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET

2010/669/EU:

- ★ Neuvoston päätös, annettu 27 päivänä syyskuuta 2010, CARIFORUM-valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksella perustetussa CARIFORUM-EU-yhteisneuvostossa omaksuttavasta Euroopan unionin kannasta sopimuksen liitteen IV muuttamiseen siten, että sisällytetään Bahaman liittovaltion sitoumukset liitteeseen 51

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 994/2010,

annettu 20 päivänä lokakuuta 2010,

toimista kaasunsaannin turvaamiseksi ja neuvoston direktiivin 2004/67/EY kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 194 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Maakaasu, jäljempänä 'kaasu', on olennainen osa Euroopan unionin energiahuoltoa, se muodostaa neljänneksen primaarienergian saannista ja sillä on merkitystä pääasiassa sähköntuotannossa, lämmityksessä, teollisuuden raaka-aineena ja liikenteen polttoaineena.
- (2) Euroopan kaasunkulutus on kasvanut nopeasti viimeisten kymmenen vuoden aikana. Oman tuotannon vähentyessä kaasun tuonti on lisääntynyt sitäkin nopeammin, mikä on johtanut suurempaan tuontiriippuvuuteen ja tarpeeseen kiinnittää erityistä huomiota kaasun toimitusvar-

muutta koskeviin kysymyksiin. Lisäksi jotkin jäsenvaltiot ovat kaasualan saarekkeita siksi, ettei niiden infrastruktuuria ole liitetty muuhun unioniin.

- (3) Koska kaasulla on suuri merkitys unionin energiavalikoimassa, tällä asetuksella pyritään osoittamaan kaasua käytäville asiakkaille, että jatkuvan kaasunsaannin varmistamiseksi toteutetaan kaikki tarvittavat toimet erityisesti vaikeiden ilmasto-olojen ja toimitushäiriöiden varalta. Nämä tavoitteet olisi saavutettava kustannustehokkaimpien toimien avulla, jotta ei vaikutettaisi tämän polttoaineen suhteelliseen kilpailukykyyn muihin polttoaineisiin verrattuna.
- (4) Neuvoston direktiivillä 2004/67/EY ⁽³⁾ luotiin ensimmäiset yhteisön tason oikeudelliset puitteet kaasunsaannin turvaamiseksi ja kaasun sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan tukemiseksi myös toimitushäiriöiden aikana. Sillä perustettiin kaasualan koordinoitiryhmä, josta on ollut hyötyä tietojen vaihdolle ja määriteltäessä jäsenvaltioiden, komission, kaasuteollisuuden ja kuluttajien yhteisiä toimia. Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2006 hyväksymä energian toimitusvarmuuden yhteishenkilöverkosto on parantanut valmiuksia tietojen keruuseen ja kyennyt antamaan ennakkolta varoituksia mahdollisista energiansaantiin kohdistuvista uhkatekijöistä. Euroopan parlamentin ja neuvoston heinäkuussa 2009 hyväksymä uusi energia-alan sisämarkkinolainsäädäntö on merkittävä askel kohti energian sisämarkkinoiden valmiiksi saattamista, ja sen nimenomaisena tavoitteena on parantaa unionin energiansaannin varmuutta.
- (5) Nykyisten unionin tasolla toteutettujen kaasunsaannin turvaamiseen liittyvien toimenpiteiden puitteissa jäsenvaltioilla on kuitenkin yhä hyvin paljon liikkumavaraa päättää asiaan liittyvistä toimenpiteistä. Jos tietyn jäsenvaltion toimitusvarmuus on uhattuna, on olemassa selvä vaara,

⁽¹⁾ Lausunto annettu 20 päivänä tammikuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 21 päivänä syyskuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 11 päivänä lokakuuta 2010.

⁽³⁾ EUVL L 127, 29.4.2004, s. 92.

että kyseisen jäsenvaltion yksipuolisesti määrittelemät toimenpiteet voivat vaarantaa kaasun sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan ja kaasutoimitukset asiakkaille. Viimeaikaiset kokemukset ovat osoittaneet tämän vaaran olevan todellinen. Jotta kaasun sisämarkkinat voisivat toimia myös kaasunsaannin vaikeutuessa, on tarpeen säätää yhteisvastuusta ja yhteensovitetusta lähestymistavasta toimituskatosten varalta, niin ennaltaehkäisevien toimien kuin toteutuvien katosten johdosta toteutettavien toimien osalta.

- (6) Tietäällä unionin alueilla toimitetaan pienlämpöarvoista kaasua. Pienlämpöarvoista kaasua ei sen ominaisuuksien vuoksi voida käyttää laitteissa, jotka on suunniteltu toimimaan suurlämpöarvoisella kaasulla. Suurlämpöarvoista kaasua on kuitenkin mahdollista käyttää laitteissa, jotka on suunniteltu toimimaan pienlämpöarvoisella kaasulla, jos se on muunnettu pienlämpöarvoiseksi kaasuksi esimerkiksi lisäämällä siihen typpeä. Pienlämpöarvoisen kaasun erityisominaisuuksia olisi käsiteltävä kansallisella ja aluetasolla, ja ne olisi otettava huomioon riskiarvioinnissa sekä kansallisen ja aluetason ennaltaehkäisyä koskevissa suunnitelmissa ja hätäsuunnitelmissa.
- (7) Unionin käyttämien kaasun toimitusreittien ja -lähteiden monipuolistaminen on erityisen tärkeää, jotta voidaan parantaa toimitusvarmuutta sekä koko unionin että yksittäisten jäsenvaltioiden tasolla. Toimitusvarmuus riippuu tulevaisuudessa polttoainevalikoiman kehitymisestä, unionin oman tuotannon ja unioniin kaasua toimittavien kolmansien maiden tuotannon kehitymisestä sekä investoinneista varastointilaitoksiin sekä kaasun toimitusreittien ja -lähteiden monipuolistamiseen unionissa ja sen ulkopuolella, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset mukaan lukien. Tässä yhteydessä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota komission 13 päivänä marraskuuta 2008 antamassa tiedonannossa: Toinen strateginen energiakatsaus – energiaa koskeva EU:n turvallisuus- ja yhteisvastuuohjelma – yksilöityihin ensisijaisiin infrastruktuurihankkeisiin, kuten eteläiseen kaasulinjaan (Nabucco sekä Turkin, Kreikan ja Italian yhdysputki), Euroopan monipuolisiin ja riittäviin nesteytetyn maakaasun toimituksiin, Baltian tehokkaaseen yhteenliitännään, Välimeren energiayhteistyötä koskevaan hankkeeseen sekä asianmukaisiin pohjois-eteläsuuntaisten kaasuverkkojen yhteenliittäntöihin Keski- ja Kaakkois-Euroopassa.
- (8) Jäsenvaltioiden olisi kaasun toimitushäiriöiden aiheuttamien mahdollisten kriisien vaikutusten lieventämiseksi edistettävä energialähteiden sekä kaasun toimitusreittien ja -lähteiden monipuolistamista.
- (9) Merkittävä häiriö unionin kaasunsaannissa voi vaikuttaa kaikkiin jäsenvaltioihin, koko unioniin ja Ateenassa 25 päivänä lokakuuta 2005 allekirjoitetun energiayhteistyön perustamissopimuksen⁽¹⁾ sopimuspuoliin. Se voi myös aiheuttaa vakavia taloudellisia vahinkoja kautta koko unionin talouden. Kaasunsaannin keskeytymisellä voi olla myös vakavia sosiaalisia seurauksia erityisesti heikommassa asemassa oleville asiakasryhmille.
- (10) Tiettyt asiakkaat, muiden muassa kotitaloudet ja asiakkaat, jotka tarjoavat keskeisiä sosiaalipalveluja, kuten terveydenhuolto- ja lastenhoitopalveluja, koulutuspalveluja sekä muita sosiaali- ja hyvinvointipalveluja sekä jäsenvaltion toiminnalle välttämättömiä palveluja, ovat erityisen heikossa asemassa ja saattavat tarvita suojelua. Tällaisten suojattujen asiakkaiden laaja määritelmä ei saisi olla ristiriidassa eurooppalaisten yhteisvastuumekanismien kanssa.
- (11) Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2008 hyväksymässä Euroopan turvallisuusstrategian täytäntöönpanoa koskevassa kertomuksessa korostetaan, että kasvava riippuvuus tuontienergiasta muodostaa merkittävän lisäriskin energian toimitusvarmuudelle unionissa ja että energiaturvallisuus on yksi turvallisuuspolitiikan uusista haasteista. Kaasun sisämarkkinat ovat keskeinen tekijä parannaessa energiansaannin varmuutta unionissa ja vähennettäessä yksittäisten jäsenvaltioiden alttiutta toimitushäiriöiden haitallisille vaikutuksille.
- (12) Kaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta on erityisen tärkeää, etteivät kaasunsaannin turvaamiseksi toteutetut toimenpiteet perusteettomasti vääristä kilpailua tai kaasun sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa.
- (13) Suurimman yksittäisen kaasuinfrastruktuurin toimintahäiriö eli niin sanottu N-1-skenaario on täysin mahdollinen. Tällaisen infrastruktuurin häiriön käyttäminen vertailukohtana sille, miten paljon toimituksia jäsenvaltioille olisi pystyttävä kompensoimaan, on perusteltu lähtökohta kunkin jäsenvaltion kaasunsaannin turvaamista koskevalle analyysille.
- (14) Toimitushäiriöistä selviytyminen edellyttää sekä jäsenvaltioiden että koko unionin tasolla riittävää ja monipuolista kaasuinfrastruktuuria sekä erityisesti uutta kaasuinfrastruktuuria, jolla liitetään kaasualan saarekkeitä muodostavia nykyisiä eristyksissä olevia verkkoja naapurijäsenvaltioihin. Kaasunsaannin turvaamista koskevilla yhteisillä vähimmäisvaatimuksilla olisi varmistettava alalle tasaveritaiset toimintaedellytykset kaasun toimitusvarmuuden suhteen, samalla kun otetaan huomioon kansalliset tai alueelliset erityispiirteet, ja luotava merkittäviä kannustimia tarvittavan infrastruktuurin rakentamiseen ja kriisivalmiusasteen parantamiseen. Kysyntään vaikuttavilla toimenpiteillä, kuten polttoaineen vaihtamisella toiseen, voi olla merkittävä rooli energiaturvallisuuden varmistamisessa silloin kun tällaisia toimenpiteitä pystytään toteuttamaan nopeasti ja niillä kyetään merkittävästi vähentämään polttoaineen kysyntää toimitushäiriötilanteessa. Energian tehokasta käyttöä olisi edelleen edistettävä, erityisesti silloin, kun tarvitaan kysyntään vaikuttavia toimenpiteitä. Ehdotettujen kysyntään ja tarjontaan vaikuttavien toimenpiteiden ympäristövaikutukset olisi otettava asiaankuuluvalla tavoin huomioon, ja etusijalle olisi mahdollisuuksien mukaan asetettava vähiten ympäristöön vaikuttavat toimenpiteet, samalla kun otetaan huomioon toimitusvarmuuteen liittyvät näkökohdat.

⁽¹⁾ EUVL L 198, 20.7.2006, s. 18.

- (15) Investointeja uuteen kaasuinfrastruktuuriin olisi edistettävä voimakkaasti, ja ne olisi toteutettava vasta asianmukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin jälkeen asiaa koskevien unionin säädösten mukaisesti. Tällaisella uudella infrastruktuurilla olisi parannettava kaasun toimitusvarmuutta ja turvattava samalla maakaasun sisämarkkinoiden asianmukainen toiminta. Yritysten olisi lähtökohtaisesti vastattava investointien toteutuksesta, ja investointien olisi perustuttava taloudellisiin kannustimiin. Tarve helpottaa uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun liittämistä kaasuverkkoinfrastruktuuriin olisi otettava asiaankuuluvasti huomioon. Silloin kun infrastruktuuri-investointi on luonteeltaan maiden rajat ylittävä, sen toteuttamisessa olisi tiiviisti kuultava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 713/2009 ⁽¹⁾ perustettua energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastoa, jäljempänä 'virasto', ja maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 715/2009 ⁽²⁾ perustettua kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaista verkostoa, jäljempänä 'Kaasu-ENTSO', niiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla, jotta maantieteellisten rajojen yli ulottuvat vaikutukset voitaisiin ottaa paremmin huomioon. Olisi syytä muistaa, että virasto voi asetuksen (EY) N:o 713/2009 mukaisesti antaa lausuntoja tai suosituksia rajat ylittävistä kysymyksistä toimivaltaansa ja vastuualueeseensa kuuluvilla aloilla. Virastolla ja Kaasu-ENTSO:lla on yhdessä muiden markkinatoimijoiden kanssa suuri merkitys sellaisen unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman laatimisessa ja toteuttamisessa, joka sisältää muun muassa Euroopan toimitusten riittävyysnäkökulmat ja jonka olisi rajat ylittävien yhteenliittäntöjen osalta perustuttava muun muassa eri verkonkäyttäjien kohtuullisiin tarpeisiin.
- (16) Toimivaltaisten viranomaisten tai jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kaasumarkkinat testataan, sillä tämä on yksi infrastruktuurinormin täyttämiseen johtavan prosessin välttämättömistä vaiheista.
- (17) Toimivaltaisten viranomaisten olisi tässä asetuksessa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan tarvittaessa tehtävä tiivistä yhteistyötä muiden asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten ja erityisesti kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta niille maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY ⁽³⁾ mukaan kuuluvaa toimivaltaa.
- (18) Kun tarvitaan uusia rajat ylittäviä yhteenliittäntöjä tai nykyisiä rajat ylittäviä yhteenliittäntöjä on laajennettava, kyseisten jäsenvaltioiden, yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten ja, silloin kun ne eivät ole toimivaltaisia viranomaisia, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varhaisessa vaiheessa tehtävä keskenään tiivistä yhteistyötä.
- (19) Jäsenvaltiot voivat saada tarvittavien tuotantoon, infrastruktuuriin ja energiatehokkuutta koskeviin toimenpiteisiin kohdistuvien investointien rahoittamiseen alue- ja paikallistasolla unionin tukea eri lähteistä, erityisesti Euroopan investointipankin lainoina ja takuina tai alue-, rakenne- ja koheesiorahastojen rahoituksena. Energian toimitusvarmuuden parantamiseen tähtääviä toimia voidaan rahoittaa myös kolmansissa maissa Euroopan investointipankin, unionin ulkoisten välineiden kuten Euroopan naapuruuspoliittisen kumppanuusvälineen, liittymistä valmistelevan tukivälineen ja kehitys yhteistyön rahoitusvälineen varoista.
- (20) Tällä asetuksella olisi voitava antaa maakaasuyhtiöille ja asiakkaille mahdollisuus turvautua häiriöistä selviytymiseksi markkinamekanismeihin niin pitkälle kuin se on mahdollista. Asetuksessa olisi myös säädettävä hätämekanismista sellaisia tilanteita varten, joissa markkinat eivät yksinään enää pysty asianmukaisesti käsittelemään kaasuensaannin toimitushäiriöitä. Myös hätätilanteissa olisi ensisijaisesti pyrittävä käyttämään markkinapohjaisia keinoja toimitushäiriön vaikutusten lieventämiseksi.
- (21) Kaasualalla sovelletaan energian sisämarkkinoita koskevan heinäkuussa 2009 hyväksytyyn uuden lainsäädännön tultua voimaan uusia säännöksiä, joilla annetaan selkeät tehtävät ja vastuualat jäsenvaltioille, kansallisille sääntelyviranomaisille, siirtoverkon haltijoille ja virastolle sekä lisätään markkinoiden avoimuutta niiden toimivuuden, toimitusvarmuuden ja asiakkaiden suojan parantamiseksi.
- (22) Kaasun sisämarkkinoiden toteuttaminen ja tehokas kilpailu näillä markkinoilla tarjoaa unionille parhaan kaikkia jäsenvaltioita koskevan toimitusvarmuuden tason, kunhan markkinoiden annetaan toimia täysimittaisesti toimituskatkoksen haitatessa osaa unionista, oli häiriön syy sitten mikä tahansa. Tätä varten tarvitaan toimitusvarmuutta koskeva kattava ja toimiva yhteinen lähestymistapa, jossa noudatetaan avoimuutta, yhteisvastuuta ja syrjimättömiä toimintaperiaatteita, jotka sopivat yhteen sisämarkkinoiden toiminnan kanssa, jolla vältetään markkinoiden vääristyminen ja joilla ei heikennetä markkinoiden mahdollisuuksia reagoida häiriöihin.
- (23) Kaasuensaannin varmistaminen kuuluu yhteisesti maakaasuyhtiöille, jäsenvaltioille, erityisesti niiden toimivaltaisten viranomaisten välityksellä, ja komissiolle niiden vastuualueiden ja toimivallan mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten, silloin kun ne eivät ole toimivaltaisia viranomaisia, olisi tarvittaessa myös edesautettava kaasun toimitusvarmuutta vastuualueidensa ja toimivaltansa puitteissa direktiivin 2009/73/EY mukaisesti. Kaasua sähköntuotanto- tai teollisuustarkoituksiin käytävillä asiakkailla voi lisäksi olla tärkeä asema kaasuensaannin varmistamisessa, sillä ne kykenevät reagoimaan kriisiin kysyntään vaikuttavilla toimenpiteillä, kuten keskeytettävissä olevilla sopimuksilla ja polttoaineen vaihtamisella toiseen, mikä vaikuttaa suoraan tarjonnan ja kysynnän väliseen tasapainoon.

⁽¹⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36.

⁽³⁾ EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94.

- (24) Jotta kaasun sisämarkkinat toimisivat hyvin, on erityisesti toimitushäiriö- ja kriisitilanteissa siten erittäin tärkeää, että kaikkien maakaasuyhtiöiden ja toimivaltaisten viranomaisten asema ja vastuu on määritelty täsmällisesti. Tämä asema ja vastuu olisi määriteltävä niin, että voidaan noudattaa kolmitasoista lähestymistapaa, joka käsittää ensin asianomaiset maakaasuyhtiöt ja teollisuuden, sitten jäsenvaltiot kansallisella tai aluetasolla ja viimein unionin. Toimituskriisin sattua markkinatoimijoille olisi annettava riittävät mahdollisuudet reagoida tilanteeseen markkinapohjaisin toimenpitein. Jos markkinatoimijoiden reaktiot eivät ole riittäviä, jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten olisi toteutettava toimenpiteitä toimituskriisin vaikutusten poistamiseksi tai lieventämiseksi. Alueellisella tai unionin tasolla olisi toteutettava toimenpiteitä toimituskriisin vaikutusten poistamiseksi tai lieventämiseksi vain, jos nämä toimenpiteet ovat riittämättömiä. Mahdollisuuksien mukaan olisi pyrittävä alueellisiin ratkaisuihin.
- (25) Yhteisvastuun hengessä tullaan tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi harjoittamaan laajalti alueellista yhteistyötä viranomaisten ja maakaasuyhtiöiden kesken, jotta voidaan saada mahdollisimman paljon hyötyä todettujen riskien pienentämiseksi toteutettavien toimien yhteensovittamisesta ja toteuttaa asiaan liittyvien tahojen kannalta kustannustehokkaimmat toimenpiteet.
- (26) Olisi vahvistettava riittävässä määrin yhdenmukaistetut toimitusvarmuusnormit, jotka kattaisivat vähintäänkin tammikuussa 2009 ilmenneen kaltaiset tapaukset ja joissa otettaisiin huomioon jäsenvaltioiden erot sekä direktiivin 2009/73/EY 3 artiklassa tarkoitetut julkisen palvelun velvoitteet ja kuluttajansuojatoimenpiteet. Tällaisten toimitusvarmuusnormien olisi oltava vakaita, jotta voidaan taata tarvittava oikeusvarmuus, ne olisi määriteltävä selkeästi eikä niillä saisi asettaa kohtuutonta tai suhteetonta taakkaa maakaasuyhtiöille, uudet markkinatulokkaat ja pienet yritykset mukaan luettuina, eikä loppukäyttäjille. Näillä normeilla olisi myös turvattava se, että unionin maakaasuyhtiöt voivat tarjota jäsenvaltioiden kuluttajille palvelujaan tasapuolisesti. Toimitusnormin täyttämisen varmistamiseksi tarvittavat toimet voivat sisältää lisävarastointikapasiteetin ja -määrät, putkilinjavarastoinnin, toimitussopimukset, keskeytettävissä olevat sopimukset tai muita vaikutuksiltaan samanlaisia toimia sekä tarvittavat tekniset toimet kaasunsaannin varmistamiseksi.
- (27) Kaasumarkkinoiden toimivuuden kannalta ja ottaen huomioon tammikuussa 2009 tapahtuneen kaltaisten toimituskatkosten mahdollisuuden on erittäin tärkeää, että maakaasuyhtiöt tekevät hyvissä ajoin tarvittavat investoinnit omaan tuotantoon ja infrastruktuureihin, erityisesti unionin kaasuverkkoon pääsyn mahdollistaviin yhteenliittäntöihin, kaksisuuntaiset fyysiset kaasuvirrat kaasuputkistoissa mahdollistaviin laitteistoihin sekä varastoihin ja nesteytetyn maakaasun kaasutuslaitteistoihin. Komission olisi kaasuinfranktuurin rahoitustarpeita suhteessa unionin välineisiin ennustaessaan tarvittaessa asetettava etusijalle infrastruktuurihankkeet, joilla tuetaan kaasun sisämarkkinoiden yhdentymistä ja kaasun toimitusvarmuutta.
- (28) Siirtoverkonhaltijoita ei saisi estää ottamasta huomioon tilannetta, jossa fyysisen kapasiteetin järjestäminen kaasun siirtämiseksi kumpaankin suuntaan kolmansien maiden kanssa rajat ylittävissä yhteenliittämissä, jäljempänä 'kaksisuuntainen virtauskapasiteetti', voi osaltaan parantaa toimitusvarmuutta erityisesti sellaisten kolmansien maiden kohdalla, jotka huolehtivat kauttakulkuvirroista kahden jäsenvaltion välillä.
- (29) On tärkeää, että kaasunsaanti pysyy keskeytymättömänä tilanteissa, joissa markkinat eivät itse pysty takaamaan toimituksia, varsinkin kotitalousasiakkaille sekä rajatulle määrälle muita asiakkaita, erityisesti sellaisia keskeisiä sosiaalipalveluja tarjoaville asiakkaille, jotka kyseiset jäsenvaltiot voivat itse määrittää. On erittäin tärkeää, että kriisitilanteissa toteutettavat toimenpiteet määritellään etukäteen ja että niissä noudatetaan turvallisuusvaatimuksia myös silloin, kun suojatut asiakkaat on liitetty samaan jakeluverkkoon kuin muut asiakkaat. Tällaiset toimenpiteet voivat sisältää alun perin varattuun kapasiteettiin suhteutettujen vähennysten käytön, kun infrastruktuuriin pääsyä koskevaa kapasiteettia vähennetään teknisistä syistä.
- (30) Toimivaltaisten viranomaisten olisi pääsääntöisesti pitäydettävä hätäsuunnitelmassaan. Ne voivat asianmukaisesti perustelluissa poikkeusoloissa toteuttaa toimia, jotka poikkeavat näistä suunnitelmista.
- (31) Toimitusvarmuutta koskevien velvoitteiden täyttämiseksi on käytettävissä suuri valikoima keinoja. Näitä keinoja olisi hyödynnettävä tarkoituksenmukaisimmalla tavalla kansallisella, alueellisella ja unionin tasolla, jotta ne johtavat johdonmukaiseen ja kustannustehokkaaseen lopputulokseen.
- (32) Direktiivissä 2009/73/EY tarkastellaan toimitusvarmuutta koskevia näkökohtia, joita liittyy sellaisten riittävään rajat ylittävään kapasiteettiin ja muuhun infrastruktuuriin kohdistuvien investointien pitkän aikavälin suunnitteluun, joilla voidaan varmistaa järjestelmän pitkän aikavälin kyky taata toimitusvarmuus ja vastata kohtuullisiin vaatimuksiin. Toimitusvarmuusnormien saavuttaminen saattaa edellyttää siirtymäkautta, jotta tarvittavat investoinnit ehditään tehdä. Kaasu-ENTSO:n viraston valvonnassa laatima unionin laajuinen kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma on keskeinen väline, jolla voidaan määrittellä unionin tasolla tarvittavia investointeja, jotta voidaan muun muassa panna täytäntöön tässä asetuksessa säädetyt infrastruktuuri vaatimukset.
- (33) Kaasu-ENTSO ja virasto olisi kaasualan koordinoitiryhmän jäsenenä otettava vastuualueillaan täysimääräisesti mukaan unionin tasoiseen yhteistyö- ja kuulemisprosessiin.

- (34) Kaasualan koordinoitiryhmä on tärkein elin, jota komissio kuulee ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien ja hätäsuunnitelmien laatimisen yhteydessä. On syytä muistaa, että Kaasu-ENTSO ja virasto ovat kaasualan koordinoitiryhmän jäseniä ja että niitä kuullaan tässä yhteydessä.
- (35) Jotta saavutettaisiin mahdollisimman hyvä valmiustaso toimitushäiriöiden varalta, toimivaltaisten viranomaisten olisi maakaasuyhtiötä kuultuaan laadittava hätäsuunnitelmat. Nämä suunnitelmat eivät saisi olla keskenään epäjohdonmukaisia kansallisella, alueellisella tai unionin tasolla. Niissä olisi noudatettava jo olemassa olevien hätäsuunnitelmien parhaita käytäntöjä ja määriteltävä selkeästi kaikkien maakaasuyhtiöiden ja toimivaltaisten viranomaisten tehtävät ja vastuu. Silloin kun se on mahdollista ja tarpeen, olisi laadittava aluetason yhteisiä hätäsuunnitelmia.
- (36) Jäsenvaltioiden yhteisvastuun lujittamiseksi unionitason hätätilanteissa ja erityisesti sellaisten jäsenvaltioiden tukemiseksi, joiden maantieteelliset ja geologiset olosuhteet ovat muita epäedullisemmat, jäsenvaltioiden olisi kehitettävä toimenpiteitä yhteisvastuun toteuttamiseksi. Maakaasuyhtiöiden olisi kehitettävä toimenpiteitä, kuten kaupallisia sopimuksia, joihin voi sisältyä kaasuntuonnin lisäämistä tai varastojen käytön lisäämistä. On tärkeää kannustaa maakaasuyhtiötä keskinäisiin järjestelyihin. Hätäsuunnitelman mukaisesti toimiin olisi tarvittaessa sisällytettävä mekanismeja, joilla taataan oikeudenmukainen ja kohtuullinen korvaus maakaasuyhtiöille. Yhteisvastuuta tukevat toimet voivat olla erityisen tärkeitä niiden jäsenvaltioiden kesken, joille komissio suosittelee yhteisten aluetason ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien tai hätäsuunnitelmien laatimista.
- (37) Tässä asetukseen puitteissa komissiolla on tärkeä asema hätätilanteissa niin unionin kuin alueellisella tasolla.
- (38) Eurooppalaista yhteisvastuuta olisi tarvittaessa osoitettava myös unionin ja sen jäsenvaltioiden tarjoaman pelastuspalvelun antaman avun muodossa. Tällaisen avun järjestämisessä ja yhteen sovittamisessa olisi hyödynnettävä neuvoston päätöksellä 2007/779/EY, Euratom⁽¹⁾ perustettua yhteisön pelastuspalvelumekanismia.
- (39) Tämä asetusta ei vaikuta jäsenvaltioiden yksinomaiseen oikeuteen määrätä energiavaroistaan.
- (40) Euroopan elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja nimeämisestä sekä arvioinnista, joka koskee tarvetta parantaa sen suojaamista, 8 päivänä joulukuuta 2008 annetussa neuvoston direktiivissä 2008/114/EY⁽²⁾ säädetään prosessista, jolla pyritään parantamaan yksilöityjen eurooppalaisten kriittisten infrastruktuurien, muun muassa tiettyjen kaasuinfrastruktuurien, suojaamista unionissa. Direktiivi 2008/114/EY auttaa yhdessä tämän asetuksen kanssa luomaan kokonaisvaltaisen lähestymistavan energiaturvallisuuteen unionissa.
- (41) Hätäsuunnitelmat olisi saatettava säännöllisesti ajan tasalle ja julkaistava. Niihin olisi kohdistettava vertaisarviointi ja ne olisi ja testattava.
- (42) Kaasualan koordinoitiryhmän olisi toimittava komission neuvonantajana ja helpotettava näin toimitusvarmuustoimenpiteiden yhteen sovittamista unionissa ilmenevässä hätätilanteessa. Sen olisi myös seurattava tämän asetuksen nojalla toteutettavien toimenpiteiden riittävyttä ja tarkoituksenmukaisuutta.
- (43) Tällä asetuksella pyritään antamaan maakaasuyhtiöille ja jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuus varmistaa, että kaasun sisämarkkinat toimivat toimitushäiriötilanteissa tehokkaasti mahdollisimman pitkään ennen kuin toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat toimenpiteitä tilanteen edettyä sellaiseksi, etteivät markkinat enää pysty toimittamaan tarvittavia kaasumääriä. Tällaisissa poikkeuksellisissa viranomaistoimissa olisi kaikilta osin noudatettava unionin oikeutta ja niistä olisi ilmoitettava komissiolle.
- (44) Koska kaasun tuonti kolmansista maista on keskeinen tekijä unionin kaasunsaannin turvaamiselle, komission olisi sovittava yhteen kolmansien maihin liittyvää toimintaa sekä yhdessä tuottaja- ja kauttakulkumaiden kanssa pyrittävä luomaan järjestelyjä kriisitilanteita varten ja varmistamaan vakaat kaasutoimitukset unioniin. Komissiolle olisi annettava valtuudet ottaa käyttöön erityinen työryhmä, joka kriisitilanteissa tarkkailisi unioniin suuntautuvia kaasuvirtoja yhteistyössä asianomaisten kolmansien maiden kanssa ja, jos kolmannessa maassa esiintyvät ongelmat aiheuttavat kriisitilanteen, toimisi välittäjänä ja edesauttajan tehtävässä.
- (45) On tärkeää, etteivät kolmansista maista peräisin olevia toimituksia koskevat ehdot vääristä kilpailua ja että ne ovat sisämarkkinoita koskevien sääntöjen mukaisia.
- (46) Jos saadaan luotettavaa tietoa unionin ulkopuolella olevasta tilanteesta, joka uhkaa yhden tai useamman jäsenvaltion toimitusvarmuutta ja joka voi käynnistää unionin ja kolmannen maan välisen varhaisvaroitussuunnitelman, komission olisi viipymättä ilmoitettava asiasta kaasualan koordinoitiryhmälle ja unionin olisi toteutettava aiheellisia toimia tilanteen laukaisemiseksi.

⁽¹⁾ EUVL L 314, 1.12.2007, s. 9.⁽²⁾ EUVL L 345, 23.12.2008, s. 75.

- (47) Neuvosto totesi helmikuussa 2009 antamissaan päätelmissä, että avoimuutta ja luotettavuutta olisi lisättävä komission ja jäsenvaltioiden välisellä tarkoituksenmukaisella tiedonvaihdolla, joka koskee energia-alan suhteita kolmansiin maihin, mukaan luettuina pitkän aikavälin toimitusjärjestelyt, loukkaamatta kuitenkaan salassa pidettävän liiketoiminnan kannalta tärkeän tiedon luottamuksellisuutta.
- (48) Vaikka Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sääntöjä ja erityisesti kilpailusääntöjä sovelletaan yleistä taloudellista etua koskeviin palveluihin, siltä osin kuin näiden sääntöjen soveltaminen ei haittaa tällaisten palvelujen suorittamista, jäsenvaltioilla on runsaasti liikkumavaraa julkisen palvelun veloitteiden määrittämisessä, tilaamisessa ja järjestämisessä.
- (49) Jäsenvaltiot eivät voi yksinään riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on kaasunsaannin varmistaminen unionissa, vaan se voidaan toimien laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (50) Direktiivi 2004/67/EY olisi kumottava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella vahvistetaan kaasunsaannin turvaamiseen tähtäävät säännökset varmistamalla maakaasun, jäljempänä 'kaasu', sisämarkkinoiden asianmukainen ja keskeytymätön toiminta, sallimalla poikkeuksellisten toimenpiteiden toteuttaminen, kun markkinat eivät enää pysty toimittamaan tarvittavia kaasumääriä, ja määrittelemällä ja osoittamalla selkeästi maakaasuyhtiöiden, jäsenvaltioiden ja unionin vastuualueet niin ennaltaehkäisevien toimien kuin konkreettisissa toimitushäiriötilanteissa toteutettavien toimien osalta. Tässä asetuksessa säädetään yhteisvastuun hengessä myös avoimista mekanismeista, joiden avulla voidaan sovittaa yhteen varautumista hätätilaan ja sitä koskevia toimia jäsenvaltioiden sekä alueellisella ja unionin tasolla.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan direktiivin 2009/73/EY, asetuksen (EY) N:o 713/2009 ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 määritelmiä.

Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'suojatuilla asiakkailla' kaikkia kotitalousasiakkaita, jotka on liitetty kaasunjakeluverkkoon ja lisäksi, mikäli kyseinen jäsenvaltio niin päättää,
 - a) pieniä ja keskisuuria yrityksiä, jotka on liitetty kaasunjakeluverkkoon, ja keskeisiä sosiaalipalveluja, jotka on liitetty kaasun jakelu- tai siirtoverkkoon, edellyttäen, että kaikkien näiden muiden asiakkaiden osuus kaasun loppukäytöstä on enintään 20 prosenttia; ja/tai
 - b) kaukolämpölaitoksia siinä määrin kuin ne toimittavat lämpöä kotitalousasiakkaille ja a alakohdassa tarkoitetuille asiakkaille, edellyttäen, etteivät nämä laitokset pysty vaihtamaan muihin polttoaineisiin ja että ne on liitetty kaasun jakelu- tai siirtoverkkoon.

Jäsenvaltioiden on mahdollisimman pian ja viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2011 ilmoitettava komissiolle, aikovatko ne sisällyttää a ja/tai b alakohdan suojattuja asiakkaita koskevaan määritelmäänsä;

- 2) 'toimivaltaisella viranomaisella' kansallista valtion elintä tai kansallista sääntelyviranomaista, jonka kukin jäsenvaltio on nimennyt vastaamaan tässä asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden toteuttamisesta. Tällä ei rajoiteta jäsenvaltion mahdollisuutta sallia toimivaltaisen viranomaisen siirtää tässä asetuksessa säädettyjä erityistehtäviä muille tahoille. Tällaiset siirretyt tehtävät on kuitenkin suoritettava toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa ja ne on yksilöitävä 4 artiklassa tarkoitetuissa suunnitelmissa.

3 artikla

Vastuu kaasunsaannin varmistamisesta

1. Kaasunsaannin varmistaminen kuuluu yhteisesti maakaasuyhtiöille, jäsenvaltioille, erityisesti niiden toimivaltaisten viranomaisten välityksellä, ja komissiolle niiden vastuualueiden ja toimivallan mukaisesti. Tällainen yhteinen vastuu edellyttää pitkälle menevää yhteistyötä niiden kesken.
2. Kunkin jäsenvaltion on mahdollisimman pian ja viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2011 nimettävä toimivaltainen viranomainen, joka varmistaa tässä asetuksessa säädettyjen toimenpiteiden toteuttamisen. Kaasunsaannin varmistamisesta tällä hetkellä vastaavat kansalliset tahot toteuttavat tarvittaessa toimivaltaisen viranomaisen tämän asetuksen mukaisesti toteuttaviksi säädetty toimenpiteet, kunnes toimivaltainen viranomainen on nimetty virallisesti. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa 9 artiklassa tarkoitettujen riskiarvioinnin tekeminen ja ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelman ja hätäsuunnitelman laatiminen

tämän riskiarvioinnin perusteella sekä kaasun toimitusvarmuuden säännöllinen seuranta kansallisella tasolla. Toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä keskenään yhteistyötä pyrkiäkseen toimitushäiriön ehkäisemiseen ja vahinkojen minimoimiseen sellaisessa tilanteessa. Mikään ei estä jäsenvaltioita antamasta tarvittaessa täytäntöönpanolainsäädäntöä tämän asetuksen vaatimusten noudattamiseksi.

3. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle viipymättä toimivaltaisen viranomaisen nimi, kun se on nimetty, ja tarvittaessa väliaikaisena toimivaltaisena viranomaisena 2 kohdan mukaisesti toimivien kaasunsaannin varmistamisesta vastaavien kansallisten tahojen nimet. Kunkin jäsenvaltion on julkistettava sellaiset nimeämiset.

4. Toimivaltaisen viranomaisen on tässä asetuksessa säädettyjä toimenpiteitä toteuttaessaan määriteltävä eri toimijoiden tehtävät ja vastuu niin, että voidaan noudattaa kolmitasoista lähestymistapaa, joka käsittää ensin asianomaiset maakaasuyhtiöt ja teollisuuden, sitten jäsenvaltiot kansallisella tai aluetasolla ja viimein unionin.

5. Komissio sovittaa erityisesti 11 artiklan 1 kohdassa määritellyssä unionin tai alueellisen tason hätätilanteessa tarvittaessa yhteen tässä asetuksessa tarkoitettua toimivaltaisten viranomaisten toimia alueellisella ja unionin tasolla muun muassa 12 artiklassa tarkoitettua kaasualan koordinoitiryhmän tai 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua kriisijohtoryhmän kautta.

6. Ennaltaehkäisyä koskeviin suunnitelmiin ja hätäsuunnitelmiin sisältyvien, toimitusvarmuuden turvaamiseen liittyvien toimenpiteiden on oltava selkeästi määriteltyjä, avoimia, oikein suhteutettuja, syrjimättömiä ja todennettavissa olevia, ne eivät saa perusteettomasti vääristää kilpailua tai kaasun sisämarkkinoiden toimintaa eivätkä ne saa vaarantaa muiden jäsenvaltioiden tai koko unionin kaasun toimitusvarmuutta.

4 artikla

Ennaltaehkäisyä koskevan suunnitelman ja hätäsuunnitelman laatiminen

1. Kunkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on maakaasuyhtiöitä, kaasua käyttäviä kotitalous- ja teollisuusasiakkaita edustavia asianomaisia organisaatioita ja kansallista sääntelyviranomaista, jos se ei ole toimivaltainen viranomainen, kuultuaan laadittava kansallisella tasolla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 kohdan soveltamista:

- a) ennaltaehkäisyä koskeva suunnitelma, joka käsittää 9 artiklan nojalla toteutetun riskiarvioinnin mukaisesti todettujen riskien poistamiseksi tai pienentämiseksi tarvittavat toimenpiteet; ja
- b) hätäsuunnitelma, joka käsittää kaasuntoimitushäiriön vaikutusten poistamiseksi tai lieventämiseksi 10 artiklan mukaisesti toteutettavat toimenpiteet.

2. Ennen ennaltaehkäisyä koskevan suunnitelman ja hätäsuunnitelman hyväksymistä kansallisella tasolla toimivaltaisten viranomaisten on viimeistään 3 päivänä kesäkuuta 2012 vaihdettava keskenään mainittuja kahta suunnitelmaa koskevat luonnoksensa ja kuultava toisiaan asianmukaisella alueellisella tasolla samoin kuin komissiota sen varmistamiseksi, että niiden suunnitelmaluonnokset ja toimenpiteet eivät ole yhteensopimattomia toisen jäsenvaltion ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelman ja hätäsuunnitelman kanssa ja että ne ovat sopusoinnussa tämän asetuksen ja unionin muun lainsäädännön säännösten kanssa. Tällainen kuuleminen on toteutettava erityisesti naapurijäsenvaltioiden, varsinkin kaasualan saarekkeitä muodostavien eristykissä olevien verkkojen ja niiden naapurijäsenvaltioiden välillä, ja se voi kattaa esimerkiksi liitteessä IV esimerkinomaisesti mainitut jäsenvaltiot.

3. Kyseessä olevat toimivaltaiset viranomaiset voivat 2 kohdassa tarkoitettujen kuulemisten ja komission mahdollisesti antamien suositusten perusteella päättää laatia kansallisella tasolla laadittujen suunnitelmien lisäksi yhteisiä aluetason ennaltaehkäisyä koskevia suunnitelmia, jäljempänä 'yhteiset ennaltaehkäisyä koskevat suunnitelmat', ja yhteisiä hätäsuunnitelmia, jäljempänä 'yhteiset hätäsuunnitelmat'. Jos laaditaan yhteisiä suunnitelmia, kyseisten toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa pyrittävä tekemään sopimuksia alueellisen yhteistyön toteuttamiseksi. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa virallisesti hyväksyttävä nämä sopimukset.

4. Toimivaltaisen viranomaisen on kansallisen ja/tai aluetason ennaltaehkäisyä koskevaa suunnitelmaa ja hätäsuunnitelmaa laatiessaan ja toteuttaessaan otettava aina asiaankuuluvalla tavoin huomioon kaasuverkon jatkuva turvallinen toiminta sekä käsiteltävä ja vahvistettava näissä suunnitelmissa verkon toimintaan vaikuttavat tekniset rajoitukset, mukaan luettuina tekniset ja turvallisuuteen liittyvät syyt, jotka voivat johtaa virtojen vähentymiseen hätätilanteessa.

5. Ennaltaehkäisyä koskevat suunnitelmat ja hätäsuunnitelmat, mukaan luettuina soveltuvin osin yhteiset suunnitelmat, on hyväksyttävä ja julkistettava viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2012. Nämä suunnitelmat on viipymättä toimitettava komissiolle. Komissio ilmoittaa asiasta kaasualan koordinoitiryhmälle. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että tällaisten suunnitelmien toteuttamista seurataan säännöllisesti.

6. Kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun toimivaltaiset viranomaiset ovat toimittaneet 5 kohdassa tarkoitettua suunnitelmat:

- a) komissio arvioi nämä suunnitelmat b alakohdan mukaisesti. Tätä varten komissio kuulee kaasualan koordinoitiryhmää näiden suunnitelmien johdosta ja ottaa sen lausunnon asiaankuuluvuuden huomioon. Komissio ilmoittaa kaasualan koordinoitiryhmälle arvionsa suunnitelmista, ja

b) jos komissio kuulemisten perusteella

- i) arvioi, että ennaltaehkäisyä koskevalla suunnitelmalla tai hätäsuunnitelmalla ei pystytä tehokkaasti pienentämään riskiarvioinnissa todettuja riskejä, se voi suosittelua kyseiselle yhdelle tai useammalle toimivaltaiselle viranomaiselle asianomaisen suunnitelman tarkistamista;
- ii) katsoo, että ennaltaehkäisyä koskeva suunnitelma tai hätäsuunnitelma on yhteensopimaton riskiskenaarioiden tai muun toimivaltaisen viranomaisen suunnitelmien kanssa tai se on ristiriidassa tämän asetuksen säännösten tai unionin muun lainsäädännön säännösten kanssa, se pyytää, että asianomaista suunnitelmaa tarkistetaan;
- iii) katsoo, että ennaltaehkäisyä koskeva suunnitelma vaarantaa muiden jäsenvaltioiden tai koko unionin kaasun toimitusvarmuuden, se päättää vaatia, että toimivaltainen viranomainen tarkastelee uudelleen ennaltaehkäisyä koskevaa suunnitelmaa, ja voi esittää yksittäisiä suosituksia sen tarkistamiseksi. Komissio perustelee päätöksensä yksityiskohtaisesti.

7. Kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on muutettava ennaltaehkäisyä koskevaa suunnitelmaansa tai hätäohjelmaansa neljän kuukauden kuluessa 6 kohdan b alakohdan ii alakohdassa tarkoitetun komission tarkistuspyynnön vastaanottamisesta ja toimitettava tarkistettu ohjelma komissiolle tai ilmoitettava komissiolle syyt, joiden vuoksi se ei suostu pyyntöön. Mikäli päädytään erimielisyyteen, komissio voi kahden kuukauden kuluessa toimivaltaisen viranomaisen vastauksen saatuaan luopua tarkistuspyynnöstään tai kutsua kokoon kyseiset toimivaltaiset viranomaiset ja, mikäli komissio katsoo sen tarpeelliseksi, kaasualan koordinoitiryhmän käsittelemään asiaa. Komissio perustelee suunnitelmia koskevat tarkistuspyyntönsä yksityiskohtaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on kaikilta osin otettava huomioon komission kanta. Jos toimivaltaisen viranomaisen lopullinen päätös poikkeaa komission kannasta, toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava tällainen päätös ja julkistettava perustelut yhdessä kyseisen päätöksen ja komission kannan kanssa kahden kuukauden kuluessa komission kannan vastaanottamisesta. Toimivaltaisen viranomaisen on tapauksen mukaan julkistettava muutettu suunnitelma viipymättä.

8. Kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on muutettava ennaltaehkäisyä koskevaan suunnitelmaansa tai hätäsuunnitelmaansa kolmen kuukauden kuluessa 6 kohdan b alakohdan iii alakohdassa tarkoitetun komission päätöksen vastaanottamisesta ja toimitettava tarkistettu ohjelma komissiolle tai ilmoitettava komissiolle syyt, joiden vuoksi se ei ole yhtä mieltä päätöksestä. Mikäli päädytään erimielisyyteen, komissio voi kahden kuukauden kuluessa toimivaltaisen viranomaisen vastauksen saatuaan päättää muuttaa suunnitelmaa tai peruuttaa tarkistuspyyntönsä. Jos komissio pysyy pyynnössään, kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on muutettava suunnitelmaa kahden kuukauden kuluessa komission päätöksen vastaanottamisesta siten, että se ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon 6 kohdan b alakohdan iii alakohdassa tarkoitetut komission suositukset, ja toimitettava suunnitelma komissiolle.

Komissio ilmoittaa asiasta kaasualan koordinoitiryhmälle ja ottaa asiaankuuluvien tavoitien huomioon sen suositukset laatiessaan muutettua suunnitelmaa koskevan kantansa, joka toimitetaan kahden kuukauden kuluessa toimivaltaisen viranomaisen vastauksen vastaanottamisesta. Kyseisen toimivaltaisen viranomaisen on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon komission kanta ja sen on kahden kuukauden kuluessa komission kannan vastaanottamisesta hyväksyttävä ja julkistettava näin muutettu suunnitelma.

9. Kaupallisesti arkaluonteiset tiedot on käsiteltävä luottamuksellisesti.

5 artikla

Ennaltaehkäisyä koskevien kansallisten ja yhteisten suunnitelmien sisältö

1. Kansallisen ja yhteisen ennaltaehkäisyä koskevan suunnitelman on sisällettävä seuraavat seikat:

- a) jäljempänä 9 artiklassa säädetyn riskiarvioinnin tulokset;
- b) jäljempänä 6 ja 8 artiklassa säädettyjen infrastruktuuri- ja toimitusnormien täyttämiseksi tarvittavat toimenpiteet, määrät, kapasiteetit ja määräajat, mukaan luettuina soveltuvin osin se, missä määrin kysyntään vaikuttavilla toimenpiteillä voidaan riittävällä tavalla ja riittävän nopeasti kompensoida 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu toimitushäiriö, yhteisen edun mukaisen suurimman yksittäisen kaasuinfrastruktuurin määrittäminen 6 artiklan 3 kohtaa sovellettaessa ja mahdollinen lisätty toimitusnormi 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- c) maakaasuyhtiöille ja muille asiaan liittyville tahoille asetetut velvoitteet, mukaan luettuina kaasuverkon turvallista toimintaa koskevat velvoitteet;
- d) muut ennaltaehkäisevät toimenpiteet, kuten ne, jotka liittyvät tarpeeseen parantaa yhteenliittäjä naapurijäsenvaltioiden välillä ja mahdollisuus tarvittaessa monipuolistaa kaasun toimitusreitit ja -lähteitä todettujen riskien hallitsemiseksi, jotta kaasutoimitukset voidaan mahdollisuuksien mukaan taata kaikille asiakkaille;
- e) mekanismit, joita käytetään muiden jäsenvaltioiden kanssa tehtävässä yhteistyössä soveltuvin osin 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen yhteisten ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien ja yhteisten hätäsuunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa;
- f) tiedot nykyisistä ja tulevista yhteenliittäjästä, mukaan luettuina niistä, jotka mahdollistavat pääsyn unionin kaasuverkoon, rajat ylittävistä virroista, rajat ylittävistä pääsystä varastoihin ja fyysisestä kapasiteetista siirtää kaasua kumpaankin suuntaan, jäljempänä 'kaksisuuntainen kapasiteetti', erityisesti hätätilanteessa;
- g) tiedot kaikista kaasun toimitusvarmuuteen liittyvistä julkisen palvelun velvoitteista.

2. Kansallisissa ja yhteisissä ennaltaehkäisyä koskevissa suunnitelmissa ja erityisesti 6 artiklassa määritellyn infrastruktuurinormin täyttämiseksi tarvittavissa toimissa on otettava huomioon Kaasu-ENTSO:n laatima unionin laajuinen kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

3. Kansallisten ja yhteisten ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien on perustuttava ensisijaisesti markkinapohjaisiin toimenpiteisiin, ja niissä on otettava huomioon toimenpiteiden taloudellinen vaikutus, tuloksellisuus ja tehokkuus, vaikutukset energian sisämarkkinoiden toimintaan sekä vaikutus ympäristöön ja kuluttajiin, eikä niistä saa aiheutua kohtuutonta taakkaa maakaasuyhtiöille eivätkä ne saa vaikuttaa kielteisesti kaasun sisämarkkinoiden toimintaan.

4. Kansallisia ja yhteisiä ennaltaehkäisyä koskevia suunnitelmia on päivitettävä joka toinen vuosi, paitsi jos niitä on olosuhteiden vuoksi päivitettävä useammin, ja niissä on otettava huomioon päivitetty riskiarviointi. Edellä 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kuuleminen toimivaltaisten viranomaisten välillä on suoritettava ennen päivitetyn suunnitelman hyväksymistä.

6 artikla

Infrastruktuurinormi

1. Jäsenvaltion tai, mikäli jäsenvaltio niin säätää, toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että toteutetaan tarvittavat toimenpiteet, jotta suurimman yksittäisen kaasuinfraktuurin häiriötilanteessa jäljelle jäävän infrastruktuurin kapasiteetti, joka määritetään liitteessä I olevassa 2 kohdassa esitetyn N-1-kaavan mukaan, pystyy viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2014 tyydyttämään laskelmassa huomioon otetun alueen kaasun kokonaiskysynnän yhtenä päivänä, jona kaasun kysyntä on poikkeuksellisen suurta ja joka tilastollisen todennäköisyyden mukaan esiintyy kerran 20 vuodessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdan soveltamista. Tämä ei rajoita, mikäli tämä on asianmukaista ja tarpeellista, asetuksessa (EY) N:o 715/2009 tarkoitettua verkohaltijoiden vastuuta tehdä vastaavat investoinnit eikä direktiivissä 2009/73/EY säädettyjä siirtoverkkojen haltijoiden velvoitteita.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu velvoite varmistaa, että jäljelle jäävän infrastruktuurin kapasiteetti pystyy tyydyttämään kaasun kokonaiskysynnän, katsotaan täytetyksi myös, jos toimivaltaisen viranomaisen pystyy ennaltaehkäisyä koskevassa suunnitelmassa osoittamaan, että toimitushäiriö voidaan riittäväällä tavalla ja riittävän nopeasti kompensoida asianmukaisilla markkinapohjaisilla kysyntään vaikuttavilla toimenpiteillä. Tätä varten on käytettävä liitteessä I olevassa 4 kohdassa esitettyä kaavaa.

3. Kyseiset toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa 9 artiklassa tarkoitetun riskiarvioinnin mukaisesti päättää, että tämän artiklan 1 kohdassa säädetty velvoite on täytettävä aluetasolla eikä kansallisella tasolla. Siinä tapauksessa on laadittava 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja yhteisiä ennaltaehkäisyä kos-

kevia suunnitelmia. Tällöin sovelletaan liitteessä I olevaa 5 kohtaa.

4. Kunkin toimivaltaisen viranomaisen on asianomaisia maakaasuyhtiöitä kuultuaan viipymättä ilmoitettava komissiolle 1 kohdassa säädetyn velvoitteen noudattamatta jättämisestä ja ilmoitettava komissiolle tällaisen noudattamatta jättämisen syyt.

5. Siirtoverkon haltijoiden on mahdollistettava pysyvä kaksisuuntainen kapasiteetti kaikissa jäsenvaltioiden välisissä rajat ylittävissä yhteenliitännöissä mahdollisimman pian ja viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2013, lukuun ottamatta

a) tapauksia, joissa on kyse liitännöistä tuotantolaitoksiin, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin ja jakeluverkkoihin, tai

b) tapauksia, joissa on myönnetty 7 artiklan mukaisesti poikkeus.

Siirtoverkon haltijoiden on viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2013 mukautettava siirtoverkon toimintaa osittain tai kokonaisuutena niin, että kaasua voidaan rajat ylittävissä yhteenliitännöissä fyysisesti siirtää kumpaankin suuntaan.

6. Jos kaksisuuntainen kapasiteetti on jo olemassa tai rakenteilla tietyssä rajat ylittävässä yhteenliitännässä, 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu velvoite katsotaan täytetyksi kyseisen yhteenliitännän osalta lukuun ottamatta tapauksia, joissa yksi tai useampi jäsenvaltio pyytää kapasiteetin lisäämistä toimitusvarmuuteen liittyvistä syistä. Kun tällainen lisäämistä koskeva pyyntö esitetään, sovelletaan 7 artiklassa säädettyä menettelyä.

7. Jäsenvaltion tai, mikäli jäsenvaltio niin säätää, toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että ensimmäisessä vaiheessa markkinat testataan aina avoimella, yksityiskohtaisella ja syrjäyttämällä tavalla sen arvioimiseksi, edellyttävätkö markkinat 1 ja 5 kohdassa säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi tehtävää infrastruktuuri-investointia.

8. Kun kansalliset sääntelyviranomaiset vahvistavat tai hyväksyvät avoimella ja yksityiskohtaisella tavalla tariffeja tai menetelmiä direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 8 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan mukaisesti, niiden on otettava huomioon tosiasialliset kustannukset, joita aiheutuu 1 kohdassa säädettyjen velvoitteiden täyttämistä ja pysyvän kaksisuuntaisen kapasiteetin järjestämisestä, jotta ne voivat tuolloin myöntää asianmukaisia kannustimia. Siltä osin kuin markkinat eivät edellytä investointia kaksisuuntaisen kapasiteetin toteuttamiseksi ja jos tällaisesta investoinnista aiheutuu kustannuksia useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa tai yhdessä jäsenvaltiossa yhden tai useamman jäsenvaltioiden hyödyksi, kyseisten jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten on yhdessä päätettävä kustannusten kohdentamisesta ennen mahdollisen investointipäätöksen tekemistä. Kustannusten kohdentamisessa on otettava huomioon erityisesti kyseisten jäsenvaltioiden osuus toimitusvarmuuden lisäämiseksi tehtyjen infrastruktuuri-investointien tuottamasta hyödystä. Tällöin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 713/2009 8 artiklan 1 kohtaa.

9. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että mahdollinen uusi siirtoinfrastruktuuri parantaa osaltaan toimitusvarmuutta kehittämällä hyvin yhteenliitetty verkko, joka käsittää tarvittaessa riittävän määrän rajat ylittäviä tulo- ja lähtöpisteitä markkinoiden kysynnän ja todettujen riskien mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa arvioitava riskiarvioinnissa se, missä esiintyy sisäisiä pullonkauloja ja pystyvätkö kansallinen tulokapasiteetti ja kansalliset infrastruktuurit, erityisesti siirtoverkot, mukauttamaan kansalliset kaasuvirrat riskiarvioinnissa yksilöityyn skenaarioon, joka koskee suurimman yksittäisen kaasuinfratruktuurin häiriötilannetta.

10. Luxemburg, Slovenia ja Ruotsi eivät edellä olevasta poiketen ole näiden velvoitteiden sitomia, mutta niiden on pyrittävä täyttämään tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut velvoitteet ja turvaamaan samalla kaasutoimitukset 8 artiklan mukaisesti suojatuille asiakkaille. Tämä poikkeus on voimassa niin kauan kuin

- a) Luxemburgin tapauksessa: sillä on vähintään kaksi yhdysputkea muihin jäsenvaltioihin, vähintään kaksi eri toimituslähdetä eikä yhtään kaasun varastointilaitosta tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosta alueellaan;
- b) Slovenian tapauksessa: sillä on vähintään kaksi yhdysputkea muihin jäsenvaltioihin, vähintään kaksi eri toimituslähdetä eikä yhtään kaasun varastointilaitosta tai nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosta alueellaan;
- c) Ruotsin tapauksessa: sillä ei ole alueellaan kaasun kauttakulkua muihin jäsenvaltioihin, sen sisäinen vuotuinen brutto-kaasunkulutus on alle kaksi miljoonaa öljykvivalenttitonnia ja kaasun osuus primaarienergiankulutuksesta on alle viisi prosenttia.

Näiden kolmen jäsenvaltion on varmistettava avoimella, yksityiskohtaisella ja syrjimättömällä tavalla infrastruktuuri-investointien säännöllinen markkinatestausta ja julkistettava näiden testien tulokset.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista tuossa alakohdassa säädettyjen edellytysten muutoksista. Ensimmäisessä alakohdassa säädettyä poikkeusta ei enää sovelleta, jos vähintään yksi näistä edellytyksistä ei enää täyty.

Kunkin ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun jäsenvaltion on viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2018 toimitettava komissiolle kertomus, jossa kuvataan tilanne tuossa alakohdassa säädettyjen asianomaisten edellytysten osalta ja mahdollisuudet 1 kohdassa mainittujen velvoitteiden täyttämiseen, kun otetaan huomioon infrastruktuurinormin täyttämisen taloudellinen vaikutus, markkinoiden testauksen tulokset sekä alueen kaasumarkkinoiden kehitys ja sen kaasun infrastruktuuria koskevat hankkeet. Komissio voi kertomuksen perusteella ja tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyjen asianomaisten edellytysten yhä täytyessä päättää, että ensimmäisessä alakohdassa säädettyä

poikkeusta voidaan soveltaa edelleen vielä neljän vuoden ajan. Jos päätös on myönteinen, tässä alakohdassa säädetty menettely toistetaan neljän vuoden kuluttua.

7 artikla

Kaksisuuntaisen kapasiteetin mahdollistamista tai sitä koskevan poikkeuksen hakemista koskeva menettely

1. Siirtoverkon haltijoiden on kunkin jäsenvaltioiden välisen rajat ylittävän yhteenliittännän osalta, lukuun ottamatta 6 artiklan 5 kohdan a alakohdan nojalla poikkeuksen saaneita yhteenliittäjiä ja tapauksia, joissa kaksisuuntainen kapasiteetti on jo olemassa tai rakenteilla eikä yksi tai useampi jäsenvaltio ole pyytänyt kapasiteetin lisäämistä toimitusvarmuuteen liittyvistä syistä, viimeistään 3 päivänä maaliskuuta 2012 toimitettava jäsenvaltioilleen tai, mikäli jäsenvaltiot niin säätävät, toimivaltaisille viranomaisilleen tai sääntelyviranomaisilleen, jäljempänä tässä artiklassa yhdessä 'asianomaiset viranomaiset', kaikkia muita asianomaisia siirtoverkonhaltijoita kuultuaan:

- a) vastakkaista suuntaa koskevaa kaksisuuntaista kapasiteettia, jäljempänä 'vastakkaisvirtauskapasiteetti', koskeva ehdotus; tai
- b) pyyntö poikkeuksen myöntämiseksi velvoitteesta mahdollistaa kaksisuuntainen kapasiteetti;

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun vastakkaisvirtauskapasiteettia koskevan ehdotuksen tai poikkeusten myöntämistä koskevan pyynnön on perustuttava markkinoiden kysyntää koskevaan arvioon, kysyntä- ja tarjontaennusteisiin, tekniseen toteutettavuuteen, vastakkaisvirtauskapasiteetin kustannuksiin, mukaan luettuina vastaava siirtoverkon vahvistaminen, ja toimitusvarmuudelle koituvaan hyötyyn, ottaen myös huomioon tarvittaessa vastakkaisvirtauskapasiteetin mahdollisen vaikutuksen yhdessä muiden mahdollisten toimenpiteiden kanssa 6 artiklassa tarkoitettun infrastruktuurinormin täyttämiseen vastakkaisvirtauskapasiteetista hyötyvien jäsenvaltioiden osalta.

3. Ehdotuksen tai poikkeuksen myöntämistä koskevan pyynnön vastaanottavan asianomaisen viranomaisen on ilmoitettava siitä viipymättä sellaisten muiden jäsenvaltioiden asianomaisille viranomaisille, jotka riskiarvioinnin mukaan voisivat hyötyä vastakkaisvirtauskapasiteetista, ja komissiolle. Tämän asianomaisen viranomaisen on annettava näille muille asianomaisille viranomaisille ja komissiolle mahdollisuus antaa lausunto neljän kuukauden kuluessa tällaisen ilmoituksen vastaanottamisesta.

4. Asianomaisen viranomaisen on kahden kuukauden kuluessa 3 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymisestä sekä 2 kohdassa tarkoitettujen edellytysten ja 9 artiklan mukaisesti tehdyn riskiarvioinnin perusteella ja ottamalla mahdollisimman tarkasti huomioon tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti vastaanotetut lausunnot ja ottamalla huomioon muitakin kuin pelkästään taloudellisia tekijöitä, kuten kaasun toimitusvarmuuden ja vaikutuksen kaasun sisämarkkinoihin,

- a) myönnettävä poikkeus, jos vastakkaisvirtauskapasiteetti ei merkittävästi parantaisi minkään jäsenvaltion tai alueen toimitusvarmuutta tai jos investointikustannukset ylittäisivät merkittävästi toimitusvarmuudelle mahdollisesti koituvan hyödyn; tai
- b) hyväksyttävä vastakkaisvirtauskapasiteettia koskeva ehdotus; tai
- c) vaadittava siirtoverkon haltijaa muuttamaan ehdotustaan.

Asianomaisen viranomaisen on ilmoitettava päätöksestään komissiolle viipymättä ja toimitettava sille kaikki asiaankuuluvat tiedot, joista käyvät ilmi päätöksen perustelut, mukaan luettuina tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti vastaanotetut lausunnot. Asianomaisten viranomaisten on pyrittävä varmistamaan, että samaa yhteenliittämää taikka yhteenliitettyjä putkia koskevat päätökset, jotka liittyvät toisiinsa, eivät ole keskenään ristiriidassa.

5. Komissio voi kahden kuukauden kuluessa tällaisen ilmoituksen vastaanottamisesta ja mikäli asianomaisen viranomaisen päätös ja muiden asianomaisten viranomaisten lausunnot ovat ristiriidassa keskenään, vaatia asianomaista viranomaista muuttamaan päätöstään. Määräaikaa voidaan pidentää yhdellä kuukaudella, jos komissio on pyytänyt lisätietoja. Kaikki komission ehdotukset, joissa vaaditaan muutoksia asianomaisen viranomaisen päätökseen, on tehtävä 2 kohdassa ja 4 kohdan a alakohdassa säädettyjen seikkojen ja edellytysten perusteella ja ottamalla huomioon asianomaisen viranomaisen päätöksen syyt. Asianomaisen viranomaisen on toimittava pyynnön mukaisesti muuttamalla päätöstään neljän viikon kuluessa. Jos komissio ei toimi kahden kuukauden kuluessa, katsotaan, ettei se vastusta asianomaisen viranomaisen päätöstä.

6. Jos ylimääräinen vastakkaisvirtauskapasiteetti on 9 artiklan mukaisesti tehdyn riskiarvioinnin tulosten mukaisesti tarpeen, tämän artiklan 1–5 kohdassa tarkoitettu menettely toistetaan siirtoverkonhaltijan, asianomaisen viranomaisen tai komission pyynnöstä.

7. Komissio ja asianomainen viranomainen varmistavat, että kaupallisesti arkaluonteiset tiedot käsitellään aina luottamuksellisesti.

8 artikla

Toimitusnormi

1. Toimivaltaisen viranomaisen on vaadittava määrittämiään maakaasuyhtiöitä toteuttamaan toimenpiteitä, jotta varmistetaan

kaasun toimitukset kyseisen jäsenvaltion suojatuille asiakkaille seuraavissa tilanteissa:

- a) äärimmäinen lämpötila seitsemän päivän huippuajanjaksona, joka tilastollisen todennäköisyyden mukaan esiintyy kerran 20 vuodessa;
- b) vähintään 30 päivän ajanjakso, jona kaasun kysyntä on poikkeuksellisen suurta ja joka tilastollisen todennäköisyyden mukaan esiintyy kerran 20 vuodessa; ja
- c) vähintään 30 päivän ajanjakso suurimman yksittäisen kaasuinfrastruktuurin häiriötilanteessa keskimääräisissä talvio-loissa.

Toimivaltaisen viranomaisen on määritettävä ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen maakaasuyhtiöiden viimeistään 3 päivänä kesäkuuta 2012.

2. Mahdollisen lisätyn toimitusnormin, joka ylittää 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettua 30 päivää, tai kaasun toimitusvarmuuteen liittyvistä syistä asetetun mahdollisen lisävelvoitteen on perustuttava 9 artiklassa tarkoitettuun riskiarviointiin, se on otettava huomioon ennaltaehkäisyä koskevassa suunnitelmassa, ja

- a) sen on oltava 3 artiklan 6 kohdan mukainen;
- b) se ei saa perusteettomasti vääristää kilpailua tai haitata kaasun sisämarkkinoiden toimintaa;
- c) se ei saa vaikuttaa kielteisesti minkään muun jäsenvaltion kykyyn toimittaa kaasua suojatuille asiakkailleen tämän artiklan mukaisesti kansallisen, alueellisen tai unionin tason hätätilanteessa; ja
- d) sen on täytettävä 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen edellytykset unionin tai alueellisen tason hätätilanteessa.

Toimivaltaisen viranomaisen on yhteisvastuun hengessä mainittava ennaltaehkäisyä koskevassa suunnitelmassa ja hätäsuunnitelmassa, miten mahdollista lisättyä toimitusnormia tai maakaasuyhtiöille asetettua lisävelvoitetta voidaan väliaikaisesti pienentää unionin tai alueellisen tason hätätilanteessa.

3. Toimivaltaisen viranomaisen ja maakaasuyhtiöiden on toimivaltaisen viranomaisen 1 ja 2 kohdan mukaisesti määriteltävien ajanjaksojen jälkeen tai 1 kohdassa määriteltyjä ankarammissa oloissa pyrittävä mahdollisimman pitkään ylläpitämään kaasutoimitukset erityisesti suojatuille asiakkaille.

4. Tässä artiklassa säädettyjen toimitusnormien täyttämiseksi maakaasuyhtiöille asetettujen velvoitteiden on oltava syrjimättömiä, eikä niistä saa aiheutua kohtuutonta taakkaa näille yritysille.

5. Maakaasuyhtiöt saavat tarvittaessa täyttää nämä velvoitteet tapauksen mukaan joko alueellisella tai unionin tasolla. Toimivaltainen viranomainen ei saa edellyttää, että tässä artiklassa säädetty normit täytetään käyttäen ainoastaan sen omalle alueelle sijoitettavaa infrastruktuuria.

6. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että toimitukset suojatuille asiakkaille taataan tavalla, joka ei häiritse kaasun sisämarkkinoiden asianmukaista toimintaa, ja hintaan, joka heijastelee toimitusten markkina-arvoa.

9 artikla

Riskiarviointi

1. Kunkin toimivaltaisen viranomaisen on viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2011 arvioitava kaikilta osin kaasun toimitusvarmuuteen jäsenvaltioissaan vaikuttavat riskit seuraavien yhteisten tekijöiden perusteella:

- a) käyttäen 6 ja 8 artiklassa määritettyjä normeja ja esittäen N-1-kaavan laskelman, käytetyt oletukset, N-1-kaavan laskemisessa aluetasolla käytetyt oletukset mukaan luettuina, ja tällaisen laskelman tekemiseksi tarvittavat tiedot;
- b) ottamalla huomioon kaikki asiaan vaikuttavat kansalliset ja alueelliset olosuhteet, erityisesti markkinoiden koon, verkon rakenteen, todelliset virrat, mukaan luettuina siirrot kyseisestä jäsenvaltiosta, mahdollisuus fyysisesti siirtää kaasua kumpaankin suuntaan, mukaan luettuina mahdollinen tarve vastaavaan siirtoverkon vahvistamiseen, alueella oleva tuotanto- ja varastointikapasiteetti sekä kaasun asema energiavaliokimassa, erityisesti kaukolämmön ja sähköntuotannon sekä teollisuuden toiminnan osalta, sekä turvallisuuden ja kaasun laatuun liittyvät näkökohdat;
- c) analysoimalla erilaisia poikkeuksellisen suuren kaasun kysynnän ja toimitushäiriöiden skenaarioita, kuten keskeisten siirtoinfrastruktuurien, varastojen tai nesteytetyn maakaasun vastaanottoterminaalien häiriöitä sekä kolmansista maista tulevan kaasun toimitushäiriöitä, ottamalla huomioon niiden esiintymisen historian, todennäköisyyden, vuodenajan, yleisyyden ja keston sekä tarvittaessa geopolittiset riskit, ja arvioiden näiden skenaarioiden todennäköisiä seurauksia;
- d) selvittämällä riskien vuorovaikutus- ja vastaavuussuhteita muiden jäsenvaltioiden kanssa, myös siltä osin kuin on kyse yhteenliittännöistä, rajat ylittävistä toimituksista, rajat

ylittävästä pääsystä varastoihin ja kaksisuuntaisesta kapasiteetista;

- e) ottamalla huomioon kunkin rajalla olevan tulo- ja lähtöpisteen suurimman yhteenliittäntäkapasiteetin.

2. Kyseisten toimivaltaisten viranomaisten on 4 artiklan 3 kohta sovellettaessa tehtävä yhteinen riskiarviointi myös aluetasolla.

3. Maakaasuyhtiöiden, kaasua käyttävien teollisuusasiakkaiden, kaasua käyttäviä kotitalous- ja teollisuusasiakkaita edustavien asianomaisten organisaatioiden sekä jäsenvaltioiden ja kansallisen sääntelyviranomaisen, jos se ei ole toimivaltainen viranomainen, on tehtävä yhteistyötä toimivaltaisen viranomaisen kanssa ja annettava sille pyynnöstä kaikki riskiarvioinnissa tarvittavat tiedot.

4. Riskiarviointi on saatettava ajan tasalle ensimmäisen keran viimeistään 18 kuukauden kuluttua 4 artiklassa tarkoitetun ennaltaehkäisyä koskevan suunnitelman ja hätäsuunnitelman hyväksymisestä ja sen jälkeen joka toinen vuosi kyseessä olevan vuoden syyskuun 30 päivään mennessä, paitsi jos se on olosuhteiden vuoksi saatettava useammin ajan tasalle. riskiarvioinnissa on otettava huomioon 6 artiklassa määritellyn infrastruktuurinormin täyttämisen edellyttämien investointien edistymisen sekä uusien vaihtoehtoisten ratkaisujen toteuttamisessa kohdatut maakohtaiset vaikeudet.

5. Riskiarviointi, ajan tasalle saatetut versiot mukaan luettuina, on asetettava komission saataville viipymättä.

10 artikla

Hätäsuunnitelmat ja kriisitasot

1. Kansallisessa ja yhteisessä hätäsuunnitelmissa on:

- a) käytettävä perustana 3 kohdassa säädettyjä kriisitasoja;
- b) määriteltävä maakaasuyhtiöiden ja kaasua käyttävien teollisuusasiakkaiden, asianomaiset sähköntuottajat mukaan luettuina, asema ja vastuu ottamalla huomioon, missä määrin kaasuntoimitushäiriöt vaikuttavat kuhunkin niistä, sekä niiden vuorovaikutus toimivaltaisen viranomaisten ja tarvittaessa kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa kullakin 3 kohdassa määritellyllä kriisitasolla;
- c) määriteltävä toimivaltaisen viranomaisten sekä sellaisten muiden tahojen asema ja vastuu, joille on siirretty 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tavoin tehtäviä kullakin tämän artiklan 3 kohdassa määritellyllä kriisitasolla;

- d) varmistettava, että maakaasuyhtiöille ja kaasua käyttäville teollisuusasiakkaille annetaan riittävät mahdollisuudet reagoida kullakin kriisitasolla;
- e) määritettävä tarvittaessa toimenpiteet ja toimet, joiden avulla lievennetään kaasuntoimitushäiriön mahdollisia vaikutuksia kaasun avulla tuotetun kaukolämmön ja sähköntoimitukseen;
- f) vahvistettava yksityiskohtaiset menettelyt ja toimenpiteet, joita noudatetaan kullakin kriisitasolla, mukaan luettuina kuttakin tasoa vastaavat tiedonkulkusäännöt;
- g) nimettävä kriisijohtaja tai kriisijohtoryhmä ja määriteltävä kriisijohdon tehtävät;
- h) kuvattava erityisesti liitteessä II lueteltujen markkinapohjaisten toimenpiteiden käyttö tilanteen hallitsemiseksi hälytystasolla ja vaikutusten lieventämiseksi hätätilatasolla;
- i) kuvattava erityisesti liitteessä III lueteltujen muiden kuin markkinapohjaisten toimenpiteiden suunniteltu tai kaavailtu käyttö hätätilatasolla sekä esitettävä arvio siitä, missä määrin tällaisten muiden kuin markkinapohjaisten toimenpiteiden käyttö on tarpeen kriisistä selviämiseksi, esitettävä arvio toimenpiteiden vaikutuksista ja määriteltävä niiden toteuttamisessa käytettävät menettelyt ottamalla huomioon sen, että muita kuin markkinapohjaisia toimenpiteitä käytetään vain, jos pelkin markkinapohjaisiin mekanismeihin ei enää voida varmistaa toimituksia erityisesti suojatuille asiakkaille;
- j) kuvattava muiden jäsenvaltioiden kanssa tehtävässä yhteistyössä kullakin kriisitasolla käytettävät menettelytavat;
- k) eriteltävä maakaasuyhtiöille asetetut raportointivelvollisuudet hälytys- ja hätätilatasolla;
- l) laadittava luettelo ennalta määritellyistä toimista kaasun asettamiseksi saataville hätätilanteessa, mukaan luettuina kaupalliset sopimukset tällaisiin toimiin osallistuvien tahojen välillä ja tarvittaessa maakaasuyhtiöille tarkoitetut kompensatiomekanismit ottamalla asiaankuuluvasti huomioon arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuuden. Tällaisiin toimiin voi liittyä maiden rajat ylittäviä sopimuksia jäsenvaltioiden ja/tai maakaasuyhtiöiden välillä.

2. Kansalliset ja yhteiset hätäsuunnitelmat on saatettava ajan tasalle joka toinen vuosi, paitsi jos ne on olosuhteiden vuoksi saatettava useammin ajan tasalle, ja niissä on otettava huomioon ajan tasalle saatettu riskiarviointi. Edellä 4 artiklan 2 kohdassa säädetty toimivaltainen viranomaisten välinen kuuleminen on suoritettava ennen päivitettyjen suunnitelmien hyväksymistä.

3. Kolme tärkeintä kriisitasoa ovat seuraavat:

- a) ennakkovaroitustaso (ennakkovaroitustila): tilanne, jossa on saatu konkreettista, vakavasti otettavaa ja luotettavaa tietoa, jonka mukaan tapahtuma, joka todennäköisesti heikentää kaasun toimitustilannetta merkittävästi ja johtaa todennäköisesti hälytys- tai hätätilatason käyttöönottoon, on mahdollinen; ennakkovaroitustaso voidaan aktivoida ennakkovaroitusmekanismilla;
- b) hälytystaso (hälytystila): tilanne, jossa toimitusten häiriintyminen tai poikkeuksellisen suuri kaasun kysyntä heikentää merkittävästi toimitustilannetta, mutta markkinat pystyvät edelleen hoitamaan häiriön tai kysynnän ilman, että on tarpeen turvautua muihin kuin markkinapohjaisiin toimenpiteisiin;
- c) hätätilataso (hätätila): tilanne, jossa kaasun kysyntä on poikkeuksellisen suurta, toimitushäiriö on merkittävä tai toimitustilanne muuten heikkenee merkittävästi ja kaikki asiaankuuluvat markkinapohjaiset toimenpiteet on toteutettu, mutta kaasutoimitukset eivät riitä tyydyttämään jäljelle jäävää kaasun kysyntää, jolloin on lisäksi toteutettava muita kuin markkinapohjaisia toimenpiteitä, jotta voidaan turvata kaasutoimitukset erityisesti suojatuille asiakkaille 8 artiklan mukaisesti.

4. Kansallisilla ja yhteisillä hätäsuunnitelmissa on varmistettava, että rajat ylittävät yhteydet infrastruktuuriin säilytetään asetuksen (EY) N:o 715/2009 mukaisesti siltä osin kuin se on teknisesti ja turvallisuuden kannalta mahdollista hätätilanteessa. Suunnitelmien on oltava tämän asetuksen 3 artiklan 6 kohdan mukaisia, eivätkä ne saa sisältää toimenpiteitä, joilla perusteetomasti rajoitetaan kaasun kulkua rajojen yli.

5. Kun toimivaltainen viranomais julistaa jonkun 3 kohdassa tarkoitetun kriisitason olevan voimassa, sen on välittömästi ilmoitettava asiasta komissiolle ja toimitettava sille kaikki tarvittavat tiedot ja erityisesti tiedot toimista, jotka se aikoo toteuttaa. Mikäli kyseessä on hätätilanne, joka saattaa johtaa unionille ja sen jäsenvaltioille osoitettavaan avunpyyntöön, kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on viipymättä ilmoitettava asiasta komission pelastuspalvelun seuranta- ja tiedotuskeskukseen MICiin.

6. Kun toimivaltainen viranomais julistaa hätätilan, sen on toteutettava hätäsuunnitelmassa ennalta määritellyt toimet ja ilmoitettava välittömästi komissiolle erityisesti toimet, jotka se aikoo toteuttaa 1 kohdan mukaisesti. Toimivaltainen viranomais voi asianmukaisesti perustelluissa poikkeusoloissa toteuttaa toimia, jotka poikkeavat hätäsuunnitelmasta. Toimivaltaisen viranomaisen on välittömästi ilmoitettava komissiolle tällaisista toimista ja perusteltava ne.

7. Jäsenvaltioiden ja erityisesti toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että

- a) sellaisia toimenpiteitä ei toteuteta, jotka milloin hyvänsä tarpeettomasti rajoittavat kaasun kulkua sisämarkkinoilla;
- b) sellaisia toimenpiteitä ei toteuteta, jotka ovat omiaan vakavasti vaarantamaan kaasun toimitustilanteen toisessa jäsenvaltiossa; ja
- c) rajat ylittävät yhteydet infrastruktuuriin asetuksen (EY) N:o 715/2009 mukaisesti säilytetään siltä osin kuin se on teknisesti ja turvallisuuden kannalta mahdollista hätäsuunnitelman mukaisesti.

8. Komissio tarkistaa mahdollisimman pian mutta joka tapauksessa viiden päivän kuluessa siitä, kun se on saanut 5 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten antamat tiedot, onko hätätilan julistus perusteltu 3 kohdan c alakohdan mukaisesti ja vastaavako toteutetut toimenpiteet mahdollisimman pitkälti hätäsuunnitelmassa lueteltuja toimia eivätkä aiheuta perusteetonta haittaa maakaasuyhtiöille ja ovat 7 kohdan mukaiset. Komissio voi toimivaltaisten viranomaisten tai maakaasuyhtiöiden pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pyytää toimivaltaista viranomaista tekemään muutoksia toimenpiteisiin, jos ne ovat 7 kohdassa ja tämän kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädettyjen edellytysten vastaisia. Komissio voi pyytää toimivaltaista viranomaista myös peruuttamaan hätätilajulistuksen, jos se katsoo, ettei tällainen julistus ole tai enää ole perusteltu 3 kohdan c alakohdan mukaisesti.

Toimivaltaisten viranomaisten on muutettava toimenpiteitään kolmen päivän kuluessa komission pyynnön vastaanottamisesta ja ilmoitettava asiasta komissiolle tai ilmoitettava komissiolle syyt, joiden vuoksi se ei suostu pyyntöön. Viimeksi mainitussa tapauksessa komissio voi kolmen päivän kuluessa muuttaa pyyntöään tai peruuttaa sen tai kutsua kokoon toimivaltaisten viranomaisten tai tarvittaessa asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset ja, mikäli komissio katsoo sen tarpeelliseksi, kaasualan koordinoitiryhmän käsittelemään asiaa. Komissio perustelee toimien muutoksia koskevat pyyntönsä yksityiskohtaisesti. Toimivaltaisten viranomaisten on kaikilta osin otettava huomioon komission kanta. Jos toimivaltaisten viranomaisten lopullinen päätös poikkeaa komission kannasta, toimivaltaisten viranomaisten on perusteltava tällainen päätös.

11 artikla

Unionin- ja alueellisen tason hätätilatoimet

1. Sellaisen toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä, joka on julistanut hätätilan, komissio voi julistaa unionin tason hätätilan

tai alueellisen tason hätätilan tilanteesta erityisesti kärsivälle maantieteelliselle alueelle suoritettuaan 10 artiklan 8 kohdan mukaisen tarkistuksen. Vähintään kahden sellaisen toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä, jotka ovat julistaneet hätätilan, komissio julistaa tarvittaessa unionin- tai alueellisen tason hätätilan suoritettuaan 10 artiklan 8 kohdan mukaisen tarkistuksen ja näiden hätätilojen syiden liittyessä toisiinsa. Kaikissa tapauksissa komissio kokoaa tilanteeseen parhaiten soveltuvia viestintävälineitä käyttäen muiden toimivaltaisten viranomaisten näkemykset ja ottaa asiaankuuluvalla tavalla huomioon kaikki niiden toimittamat asiaankuuluvat tiedot. Kun komissio arvioi, etteivät unionin- tai alueellisen tason hätätilan perusteena olevat syyt enää oikeuta hätätilan julistamista, se julistaa unionin- tai alueellisen tason hätätilan päättyneeksi. Kaikissa tapauksissa komissio perustelee päätöksensä ja ilmoittaa sen neuvostolle.

2. Komissio kutsuu kokoon kaasualan koordinoitiryhmän heti unionin- tai alueellisen tason hätätilan julistettuaan. Komissio voi unionin- tai alueellisen tason hätätilan aikana vähintään kolmen jäsenvaltion pyynnöstä rajoittaa osallistumisen kaasualan koordinoitiryhmään koko kokouksen tai sen osan ajaksi koskemaan jäsenvaltioiden edustajia ja toimivaltaisia viranomaisia.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa unionin- tai alueellisen tason hätätilassa komissio sovittaa toimivaltaisten viranomaisten toiminnan yhteen ottamalla kaikilta osin huomioon kaasualan koordinoitiryhmän kuulemisesta saadut asiaankuuluvat tiedot kaasualan ja kuulemisen tulokset. Erityisesti komissio

- a) varmistaa tiedonvaihdon;
- b) varmistaa jäsenvaltio- ja aluetason toimien johdonmukaisuuden ja vaikuttavuuden suhteessa unionin tason toimiin;
- c) sovittaa yhteen toimet kolmansia maita koskevilta osin.

4. Komissio voi kutsua kokoon 10 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettua kriisijohtoryhmän, joka koostuu hätätilasta kärsivien jäsenvaltioiden kriisijohtajista. Komissio voi yhteisymmärryksessä kriisijohtajien kanssa kutsua mukaan muita asiaankuuluvia sidosryhmiä. Komissio varmistaa, että kaasualan koordinoitiryhmälle tiedotetaan säännöllisesti kriisijohtoryhmän työskentelystä.

5. Jäsenvaltioiden ja erityisesti toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että

- a) sellaisia toimenpiteitä ei toteuteta, jotka minään ajankohtana tarpeettomasti rajoittavat kaasun kulkua sisämarkkinoilla, varsinkaan kaasun kulkua hätätilasta kärsiville markkinoille;

b) sellaisia toimenpiteitä ei toteuteta, jotka ovat omiaan vakavasti vaarantamaan kaasun toimitustilanteen toisessa jäsenvaltiossa; ja

c) rajat ylittävät yhteydet infrastruktuuriin säilytetään asetuksen (EY) N:o 715/2009 mukaisesti siltä osin kuin se on teknisesti ja turvallisuuden kannalta mahdollista hätäsuunnitelman mukaisesti.

6. Jos komissio toimivaltaisen viranomaisen tai maakaasuyhtiön pyynnöstä tai omasta aloitteestaan katsoo, että jäsenvaltion tai toimivaltaisen viranomaisen unionin- tai alueellisen tason hätätilassa toteuttama toimi taikka maakaasuyhtiön tuolloin noudattama menettely on 5 kohdan vastainen, se pyytää jäsenvaltiota tai toimivaltaista viranomaista muuttamaan toimintaansa tai toteuttamaan toimia 5 kohdan noudattamisen varmistamiseksi ja ilmoittaa tälle syyt tähän. Tarve varmistaa kaasuverkon turvallinen toiminta on aina otettava asianmukaisesti huomioon.

Jäsenvaltion tai toimivaltaisen viranomaisen on muutettava toimintaansa kolmen päivän kuluessa komission pyynnön vastaanottamisesta ja ilmoitettava tästä komissiolle tai ilmoitettava komissiolle syyt, joiden vuoksi se ei suostu pyyntöön. Viimeksi mainitussa tapauksessa komissio voi kolmen päivän kuluessa muuttaa pyyntöään tai peruuttaa sen tai kutsua jäsenvaltion tai toimivaltaisen viranomaisen ja, mikäli komissio katsoo sen tarpeelliseksi, kaasualan koordinoitiryhmän käsittelemään asiaa. Komissio perustelee toiminnan muuttamista koskevat pyyntönsä yksityiskohtaisesti. Jäsenvaltion tai toimivaltaisen viranomaisen on kaikilta osin otettava huomioon komission kanta. Jos toimivaltaisen viranomaisen tai jäsenvaltion lopullinen päätös poikkeaa komission kannasta, toimivaltaisen viranomaisen tai jäsenvaltion on perusteltava tällainen päätös.

7. Komissio laatii kaasualan koordinoitiryhmää kuultuaan erityistä seurantar ryhmää varten pysyvän varallaololuettelon, joka koostuu toimialan asiantuntijoista ja komission edustajista. Seurantar ryhmä voidaan tarpeen mukaan lähettää paikalle unionin ulkopuolelle, ja se tarkkailee yhteistyössä kolmansien toimittaja- ja kauttakulkumaiden kanssa unioniin suuntautuvia kaasuvirtoja ja raportoi niistä.

8. Toimivaltaisen viranomaisen on tiedotettava komission pelastuspalvelun seuranta- ja tiedotuskeskukselle MICille mahdollisesta avuntarpeesta. Pelastuspalvelun seuranta- ja tiedotuskeskus arvioi kokonaistilanteen ja antaa sellaista apua koskevia neuvoja, jota voitaisiin antaa tilanteesta eniten kärsiville jäsenvaltioille ja tarvittaessa kolmansille maille.

12 artikla

Kaasualan koordinoitiryhmä

1. Perustetaan kaasualan koordinoitiryhmä helpottamaan kaasun toimitusvarmuuteen liittyvien toimenpiteiden yhteensovittamista. Ryhmä koostuu jäsenvaltioiden ja erityisesti niiden toimivaltaisten viranomaisten sekä viraston, Kaasu-ENTSO:n ja kyseisten toimialojen ja asianomaisten asiakkaiden eturyhmittymien edustajista. Komissio päättää jäsenvaltioita kuultuaan ryhmän kokoonpanosta varmistaen, että se on täysin edustava. Komissio toimii ryhmän puheenjohtajana. Ryhmä vahvistaa työjärjestyksensä.

2. Kaasualan koordinoitiryhmää kuullaan ja se avustaa komissiota erityisesti seuraavissa kysymyksissä tämän asetuksen mukaisesti:

- a) kaasunsaannin varmuus yleensä ja erityisesti hätätilanteissa;
- b) kaikki tiedot, joilla on merkitystä kaasun toimitusvarmuuden kannalta kansallisella, alueellisella ja unionin tasolla;
- c) parhaat käytännöt ja kaikille asiaan liittyville tahoille mahdollisesti annettavat toimintaohjeet;
- d) toimitusvarmuuden taso, vertailuarvot ja arviointimenetelmät;
- e) kansalliset, alueelliset ja unionitason skenaariot ja valmiustason testaaminen;
- f) ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien ja hätäsuunnitelmien sekä niihin sisältyvien toimenpiteiden toteuttamisen arviointi;
- g) sellaisten toimien yhteen sovittaminen, joilla pyritään vastaamaan hätätilanteeseen unionissa yhdessä sekä sellaisten kolmansien maiden, jotka ovat energiayhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolia, että muiden kolmansien maiden kanssa,
- h) tilanteesta eniten kärsivien jäsenvaltioiden tarvitsema apu.

3. Komissio kutsuu kaasualan koordinoitiryhmän kokoon säännöllisin väliajoin ja jakaa toimivaltaisilta viranomaisilta saadut tiedot varmistaen samalla, että kaupallisesti arkaluonteiset tiedot käsitellään luottamuksellisesti.

13 artikla

Tiedonvaihto

1. Jos jäsenvaltioilla on olemassa olevia kaasun toimitusvarmuuteen liittyviä julkisen palvelun velvoitteita, niiden on julkistettava ne viimeistään 3 päivänä tammikuuta 2011. Kaikki myöhemmät ajan tasalle saattamiset tai kaasun toimitusvarmuuteen liittyvät ylimääräiset julkisen palvelun velvoitteet on myös julkistettava niin pian kuin jäsenvaltiot hyväksyvät ne.

2. Kyseessä olevien maakaasuyhtiöiden on asetettava toimivaltaisen viranomaisen saataville hätätilan aikana päivittäin erityisesti seuraavat tiedot:

- a) kaasun päivittäiset kysyntä- ja tarjontaennusteet seuraavalle kolmelle päivälle;
- b) päivittäinen virtaavan kaasun määrä (mcm/d) kaikissa rajat ylittävissä tulo- ja lähtöpisteissä sekä kaikissa pisteissä, jotka liittyvät tuotantolaitoksen, varaston tai nesteytetyn maakaasun vastaanottoterminaalin verkkoon;
- c) päivinä ilmaistu aika, jona odotetaan voitavan taata kaasun toimitukset suojatuille asiakkaille.

3. Komissiolla on unionin- tai alueellisen tason hätätilassa oikeus pyytää toimivaltaista viranomaista toimittamaan viipymättä ainakin seuraavat tiedot:

- a) edellä 2 kohdassa säädetyt tiedot;
- b) tiedot toimivaltaisen viranomaisen kaavailemista ja jo toteuttamista toimenpiteistä hätätilan vaikutusten lieventämiseksi sekä tiedot niiden tuloksellisuudesta;
- c) muiden toimivaltaisten viranomaisten esittämät lisätoimenpiteitä koskevat pyynnöt;
- d) muiden toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä toteutetut toimenpiteet.

4. Toimivaltaiset viranomaiset ja komissio säilyttävät kaupallisesti arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuuden.

5. Hätätilanteen päätyttyä toimivaltaisen viranomaisen on mahdollisimman pian ja viimeistään kuuden viikon kuluttua hätätilan päättymisestä toimitettava komissiolle yksityiskohtainen arvio hätätilanteesta ja toteutettujen toimenpiteiden tulok-

sellisuudesta, mukaan luettuna arvio hätätilanteen taloudellisista vaikutuksista, sen vaikutuksista sähköntuotantoalaan sekä unionille ja/tai sen jäsenvaltioille annetusta tai näiltä saadusta avusta. Tällainen arvio on asetettava kaasualan koordinoitiryhmän saataville ja otettava huomioon, kun ennaltaehkäisyä koskevat suunnitelmat ja hätäsuunnitelmat saatetaan ajan tasalle.

Komissio analysoi toimivaltaisten viranomaisten arviot ja ilmoittaa analyysinsä tulokset kootussa muodossa jäsenvaltioille, Euroopan parlamentille ja kaasualan koordinoitiryhmälle.

6. Jotta komissio voi arvioida toimitusvarmuustilanteen unionin tasolla, edellytetään seuraavaa:

- a) jäsenvaltioiden on viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2011 ilmoitettava komissiolle voimassa olevat kolmansien maiden kanssa tehdyt hallitusten väliset sopimukset, joilla on vaikutusta kaasuinfrastruktuurien ja kaasutoimitusten kehitykseen. Tehdessään uusia hallitusten välisiä sopimuksia, joilla on tällainen vaikutus, kolmansien maiden kanssa jäsenvaltioiden on ilmoitettava asiasta komissiolle;
- b) maakaasuyhtiöiden on sellaisten sopimusten osalta, jotka on tehty kolmansien maiden toimittajien kanssa yli vuoden ajaksi, ilmoitettava asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2011, siltä osin kuin on kyse voimassa olevista sopimuksista, sekä lisäksi kuin uusista sopimuksista ja voimassa olevien sopimusten muutoksista, seuraavat tiedot:
 - i) sopimuksen kesto;
 - ii) sopimuksen kattamat määrät yhteensä, vuositasolla ja keskimäärin kuukausitasolla;
 - iii) hälytys- tai hätätilanteessa sopimuksen mukaiset päivittäiset enimmäismäärät;
 - iv) sopimuksen mukaiset toimituspisteet.

Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava nämä tiedot komissiolle kootussa muodossa. Jos tehdään uusia sopimuksia tai voimassa olevia sopimuksia muutetaan, kaikki tiedot on ilmoitettava uudelleen kootussa muodossa säännöllisin väliajoin. Toimivaltaisen viranomaisen ja komissio varmistavat tietojen luottamuksellisuuden.

14 artikla

Komission suorittama seuranta

Komissio seuraa jatkuvasti kaasunsaannin varmistamiseen tähtääviä toimenpiteitä ja raportoi niistä erityisesti arvioimalla vuosittain direktiivin 2009/73/EY 5 artiklassa tarkoitettujen kertomukset ja tuon direktiivin 11 artiklan ja 52 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanoon liittyvät tiedot sekä, sitten kun ne ovat saatavilla, riskiarvioinnissa ja tämän asetuksen mukaisesti laadituissa ennaltaehkäisyä koskevilla suunnitelmissa ja hätäsuunnitelmissa annetut tiedot.

Viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2014, 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen kertomusten perusteella ja kuultuaan kaasualan koordinoitiryhmää komissio

- a) tekee johtopäätökset mahdollisista tavoista parantaa toimitusvarmuutta unionin tasolla, arvioi riskiarviointien tekemisen sekä ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien ja hätäsuunnitelmien laatimisen toteutettavuuden unionin tasolla ja antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän asetuksen täytäntöönpanosta, myös markkinoiden yhteenliitettävyydessä tapahtuneesta edistymisestä; ja
- b) antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen jäsenvaltioiden ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien ja hätäsuunnitelmien yleisestä yhteensopivuudesta sekä niiden vaikutuksesta yhteisvastuuseen ja valmiustasoon unionin kannalta tarkasteltuna.

Kertomuksessa annetaan tarpeen mukaan suosituksia tähän asetukseen tehtäviksi parannuksiksi.

15 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2004/67/EY 2 päivästä joulukuuta 2010 lukuun ottamatta mainitun direktiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa, joita sovelletaan siihen saakka, että kyseessä oleva jäsenvaltio on tämän asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti määritellyt suojatut asiakkaat ja tämän asetuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrittänyt maakaasuyhtiöt, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden velvoitteita, jotka koskevat mainitun direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja soveltamista koskevia määräaikoja.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 20 päivänä lokakuuta 2010.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

J. BUZEK

Sen estämättä, mitä tämän artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, direktiivin 2004/67/EY 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa ei kuitenkaan enää sovelleta 3 päivästä kesäkuuta 2012 jälkeen.

16 artikla

Poikkeus

Tätä asetusta ei sovelleta Maltaan eikä Kyprokseen niin kauan kuin niiden alueille ei toimiteta kaasua. Edellä 2 artiklan ensimmäisen kohdan 1 alakohdassa, 3 artiklan 2 kohdassa, 4 artiklan 2 ja 5 kohdassa, 6 artiklan 1 ja 5 kohdassa, 8 artiklan 1 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa sekä 13 artiklan 6 kohdan a ja b alakohdassa esitetyjä määräaikoja sovelletaan Maltaan ja Kyproksen osalta seuraavasti:

- a) 2 artiklan toisen kohdan 1 alakohdan, 3 artiklan 2 kohdan, 9 artiklan 1 kohdan sekä 13 artiklan 6 kohdan a ja b alakohdan osalta: 12 kuukautta;
- b) 4 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 1 kohdan osalta: 18 kuukautta;
- c) 4 artiklan 5 kohdan osalta: 24 kuukautta;
- d) 6 artiklan 5 kohdan osalta: 36 kuukautta;
- e) 6 artiklan 1 kohdan osalta: 48 kuukautta;

siitä päivästä, jona asianomaisen valtion alueelle toimitetaan ensimmäisen kerran maakaasua.

17 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämän asetuksen 6 artiklan 8 kohtaa, 10 artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä, 10 artiklan 7 kohdan c alakohtaa ja 11 artiklan 5 kohdan c alakohtaa sovelletaan 3 päivästä maaliskuuta 2011.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

O. CHASTEL

LIITE I

N-1-KAAVAN LASKEMINEN

1. N-1-kaavan määritelmä

N-1-kaava kuvaa kaasuinfrakstruktuurin teknisen kapasiteetin kykyä tyydyttää kokonaiskaasukysyntä laskelmassa huomioon otetulla alueella tilanteessa, jossa suurin yksittäinen kaasuinfrakstruktuuri on poissa käytöstä yhtenä päivänä, jona kaasun kysyntä on poikkeuksellisen suurta ja joka tilastollisen todennäköisyyden mukaan esiintyy kerran 20 vuodessa.

Kaasuinfrakstruktuuri sisältää kaasun siirtoverkon, mukaan luettuina yhdysputket sekä laskelmassa huomioon otettuun alueeseen liitetyt tuotantolaitokset, nesteytetyn maakaasun käsittelylaitokset ja varastot.

Suurimman yksittäisen kaasuinfrakstruktuurin häiriötilanteessa olisi toiminnassa olevan muun kaasuinfrakstruktuurin teknisen kapasiteetin⁽¹⁾ oltava vähintään yhtä suuri kuin laskelmassa huomioon otetun alueen päivittäisen kaasun kokonaiskysynnän summa yhtenä päivänä, jona kaasun kysyntä on poikkeuksellisen suurta ja joka tilastollisen todennäköisyyden mukaan esiintyy kerran 20 vuodessa.

Alla esitetyn mukaisesti lasketun N-1-kaavan tuloksen olisi oltava vähintään 100 %.

2. N-1-kaavan laskentamenetelmä

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

3. N-1-kaavan parametrien määritelmät:

'Laskelmassa huomioon otetulla alueella' tarkoitetaan toimivaltaisen viranomaisen määrittämää maantieteellistä aluetta, jonka osalta N-1-kaava lasketaan.

Kysyntäpuoleen liittyvä määritelmä

'D_{max}' – tarkoittaa laskelmassa huomioon otetun alueen päivittäistä kokonaiskaasukysyntää (mcm/d) yhtenä päivänä, jona kaasun kysyntä on poikkeuksellisen suurta ja joka tilastollisen todennäköisyyden mukaan esiintyy kerran 20 vuodessa.

Tarjontapuoleen liittyvät määritelmät

'EP_m' muiden tulopisteiden kuin määritelmien P_m, S_m ja LNG_m piiriin kuuluvan tuotannon, varastojen ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten teknisellä kapasiteetilla (mcm/d) tarkoitetaan kaikkien sellaisten rajalla olevien tulopisteiden teknisen kapasiteetin summaa, jotka kykenevät toimittamaan kaasua laskelmassa huomioon otetulle alueelle;

'P_m' tuotannon teknisellä enimmäiskapasiteetilla (mcm/d) tarkoitetaan kaikkien kaasuntuotantolaitosten sellaisen teknisen päivittäisen enimmäistuotantokapasiteetin summaa, joka voidaan toimittaa tulopisteisiin laskelmassa huomioon otetulla alueella;

'S_m' varastojen teknisellä enimmäistoimituskyvyllä (mcm/d) tarkoitetaan kaikkien varastojen sellaisen teknisen päivittäisen enimmäisantokapasiteetin summaa, joka voidaan toimittaa tulopisteisiin laskelmassa huomioon otetulla alueella, ottaen huomioon niiden fyysiset ominaisuudet;

'LNG_m' nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten teknisellä enimmäiskapasiteetilla (mcm/d) tarkoitetaan laskelmassa huomioon otetun alueen kaikkien nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten teknisen päivittäisen enimmäislähetyskapasiteetin summaa ottaen huomioon kriittiset tekijät, kuten purku, tukipalvelut, välivarastointi ja nesteytetyn maakaasun uudelleenkaasutus sekä järjestelmään syötettävissä oleva tekninen enimmäiskapasiteetti;

'I_m' tarkoittaa suurimman yksittäisen kaasuinfrakstruktuurin, jolla on suurin kapasiteetti toimittaa kaasua laskelmassa huomioon otetulle alueelle, teknistä kapasiteettia (mcm/d). Kun tuotanto- tai toimitustason yhteiseen kaasuinfrakstruktuuriin on liitetty useita kaasuinfrakstruktuureja eikä niitä voida käyttää erikseen, ne katsotaan yhdeksi yksittäiseksi kaasuinfrakstruktuuriksi.

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 715/2009 2 artiklan 1 kohdan 18 alakohdan mukaan 'teknisellä kapasiteetilla' tarkoitetaan kiinteää enimmäiskapasiteettia, jonka siirtoverkonhaltija voi tarjota verkkokäyttäjille, ottaen huomioon järjestelmän toimivuus ja siirtoverkkoa koskevat toimintavaatimukset.

4. N-1-kaavan laskeminen kysyntään vaikuttavia toimenpiteitä käyttäen

$$N - 1[\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max} - D_{eff}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

Kysyntäpuoleen liittyvä määritelmä

'Deff' tarkoittaa sitä Dmax:n osaa (mcm/d), joka toimitushäiriötilanteessa voidaan riittävällä tavalla ja riittävän nopeasti kattaa markkinapohjaisilla kysyntään vaikuttavilla toimenpiteillä 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

5. N-1-kaavan laskeminen aluetasolla

Edellä 3 kohdassa tarkoitettua laskelmaa huomioon otettua aluetta on tarvittaessa laajennettava kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten määrittämälle asianmukaiselle aluetasolle. N-1-kaavan laskemisessa aluetasolla on käytettävä yhteisen edun mukaista suurinta yksittäistä kaasuinfrastruktuuria. Jonkin alueen yhteisen edun mukainen suurin yksittäinen kaasuinfrastruktuuri on alueen suurin kaasuinfrastruktuuri, joka suoraan tai välillisesti edistää kaasu- ja kaasutoimituksia kyseisen alueen jäsenvaltioihin, ja se on määriteltävä yhteisessä ennaltaehkäisyä koskevassa suunnitelmassa.

Aluetason N-1-kaavan laskelma voi korvata kansallisen tason N-1-kaavan laskelman vain, jos yhteisen edun mukainen suurin yksittäinen kaasuinfrastruktuuri on yhteisen riskiarvioinnin mukaan erittäin tärkeä kaikkien kyseisten jäsenvaltioiden toimituksille.

LIITE II

LUETTELO KAASUN TOIMITUSVARMUUTEEN LIITTYVISTÄ MARKKINAPOHJAISISTA TOIMENPITEISTÄ

Laatiessaan ennaltaehkäisyä koskevaa suunnitelmaa ja hätäsuunnitelmaa toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon tässä liitteessä esimerkinomaisesti esitetyt tekijät. Toimivaltaisen viranomaisen on ennaltaehkäisyä koskevaa suunnitelmaa ja hätäsuunnitelmaa laatiessaan otettava asiaankuuluvalla tavalla huomioon ehdotettujen toimenpiteiden ympäristövaikutukset ja asetettava mahdollisuuksien mukaan etusijalle vähiten ympäristöön vaikuttavat toimenpiteet ottamalla samalla huomioon toimitusvarmuuteen liittyvät näkökohdat.

Tarjontaan vaikuttavat toimenpiteet:

- tuotannon joustavuuden lisääminen,
- tuonnin joustavuuden lisääminen,
- uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasun kaasuverkkoinfrastruktuuriin liittämisen helpottaminen,
- kaupallinen kaasuvarastointi – antokapasiteetti ja varastoidun kaasun määrä,
- nesteytetyn maakaasun vastaanottoterminaalien kapasiteetti ja maksimaalinen lähetyskyky,
- kaasun toimituslähteiden ja kaasureittien monipuolistaminen,
- vastakkaisvirrat,
- siirtoverkonhaltijoiden toimitusten yhteen sovittaminen,
- pitkä- ja lyhytkestoisten sopimusten käyttö,
- infrastruktuuri-investoinnit, myös kaksisuuntainen kapasiteetti,
- sopimusjärjestelyt kaasun toimitusvarmuuden takaamiseksi,

Kysyntään vaikuttavat toimenpiteet:

- keskeytettävissä olevien sopimusten käyttö,
 - mahdollisuudet polttoaineen vaihtoon, mukaan luettuna vaihtoehtoisten varapolttoaineiden käyttö teollisuuslaitoksissa ja voimalaitoksissa,
 - vapaaehtoinen kiinteän kuormituksen purkaminen,
 - tehokkuuden parantaminen,
 - uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen.
-

LIITE III

LUETTELO KAASUN TOIMITUSVARMUUTEEN LIITTYVISTÄ MUISTA KUIN MARKKINAPOHJAISISTA TOIMENPITEISTÄ

Laatiessaan ennaltaehkäisyä koskevaa suunnitelmaa ja hätäsuunnitelmaa toimivaltaisen viranomaisen on harkittava seuraavien esimerkinomaisesti esitettyjen toimenpiteiden hyödyntämistä ainoastaan hätätilanteissa:

Tarjontaan vaikuttavat toimenpiteet:

- strategisen kaasuvarastoinnin käyttö,
- pakollinen varapolttoaineen varastojen käyttö (esim. jäsenvaltioiden velvollisuudesta ylläpitää raakaöljy- ja/tai öljytuotevarastojen vähimmäistasoa 14 päivänä syyskuuta 2009 annetun neuvoston direktiivin 2009/119/EY⁽¹⁾ mukaisesti),
- pakollinen muista lähteistä kuin kaasusta tuotetun sähkön käyttö,
- pakollinen kaasun tuotantomäärien lisääminen,
- pakollinen varastojen purkaminen.

Kysyntään vaikuttavat toimenpiteet:

- pakollisen kysynnän rajoittamisen eri vaiheet, kuten,
 - pakollinen polttoaineen vaihto,
 - pakollinen keskeytettävissä olevien sopimusten käyttö, jos niitä ei täysimääräisesti käytetä markkinapohjaisten toimenpiteiden osana,
 - pakollinen kiinteän kuormituksen purkaminen.

⁽¹⁾ EUVL L 265, 9.10.2009, s. 9.

LIITE IV

ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

Alueellinen yhteistyö on yhteisvastuuperiaatteen ilmentymä ja myös tämän asetuksen taustalla oleva käsite perussopimuksen 194 artiklan mukaisesti ja direktiivin 2009/73/EY 6 artiklassa sekä asetuksen (EY) N:o 715/2009 12 artiklassa korostetulla tavalla. Alueellista yhteistyötä tarvitaan erityisesti riskiarviointiin (9 artikla), ennaltaehkäisyä koskevien suunnitelmien ja hätäsuunnitelmien laatimiseen (4, 5 ja 10 artikla), infrastruktuuri- ja toimitusnormeihin (6 ja 8 artikla) sekä unionin- ja alueellisen tason hätätilatoimiin (11 artikla).

Tämän asetuksen mukainen alueellinen yhteistyö perustuu nykyiseen alueelliseen yhteistyöhön, joka kattaa maakaasuyhtiöt, jäsenvaltiot ja kansalliset sääntelyviranomaiset, ja sen tavoitteena on muun muassa edistää toimitusvarmuutta ja energian sisämarkkinoiden yhdentymistä, josta esimerkkeinä voidaan mainita alueellisen kaasualoitteen mukaiset kolmet alueelliset kaasumarkkinat, kaasufoorumi, Itämeren alueen energiayhteyksiä käsittelevän suunnitelman korkean tason ryhmä sekä energiayhteisön toimitusvarmuuden koordinoitiryhmä. Toimitusvarmuutta koskevat erityisvaatimukset kuitenkin johtavat todennäköisesti uusiin yhteistyöjärjestelyihin, ja nykyisiä yhteistyön aloja on mukautettava parhaan tehokkuuden takaamiseksi.

Kun otetaan huomioon entistä yhteenliitetyimmät ja toisistaan riippuvaisemmat markkinat sekä kaasun sisämarkkinoiden aikaansaaminen, seuraavien jäsenvaltioiden välinen yhteistyö ja myös yhteistyö naapurijäsenvaltioiden osien välillä, voi parantaa niiden omaa ja yhteistä kaasun toimitusvarmuutta:

— Puola ja kolme Baltian maata (Viro, Latvia ja Liettua),

— Pyreneiden niemimaa (Espanja ja Portugali) ja Ranska,

— Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta,

— Bulgaria, Kreikka ja Romania,

— Tanska ja Ruotsi,

— Slovenia, Italia, Itävalta, Unkari ja Romania,

— Puola ja Saksa,

— Ranska, Saksa, Belgia, Alankomaat ja Luxemburg,

— Saksa, Tšekin tasavalta ja Slovakia,

— muut.

Jäsenvaltioiden välistä alueellista yhteistyötä voidaan tarvittaessa laajentaa, jotta voidaan lujittaa yhteistyötä naapurijäsenvaltioiden kanssa erityisesti kaasualan saarekkeiden osalta etenkin yhteenliitöntöjen kehittämiseksi. Jäsenvaltiot voivat myös kuulua erilaisiin yhteistyöryhmiin.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 995/2010,

annettu 20 päivänä lokakuuta 2010,

puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisympäristöä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Metsät tuottavat monenlaisia ympäristöllisiä, taloudellisia ja sosiaalisia hyötyjä, kuten puutavaraa ja muita metsätuotteita sekä ihmiskunnan kannalta olennaisia ympäristöpalveluja, kuten biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien toimintojen säilyttäminen sekä ilmastojärjestelmän suojeleminen.
- (2) Koska puutavaran ja puutuotteiden kysyntä kasvaa maailmanlaajuisesti samalla kun metsäläke vaivaavat monissa puuntuottajamaissa institutionaaliset ja hallinnolliset puutteet, laittomasta puunkorjuusta ja siihen liittyvästä kaupasta on tullut yhä huolestuttavampia ilmiöitä.
- (3) Laiton puunkorjuu on laajalle levinnyt kansainvälisesti merkittävä ongelma. Se on vakava uhka metsille, koska se lisää metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä, josta aiheutuu noin 20 prosenttia koko maailman hiilidioksidipäästöistä, vaarantaa biologisen monimuotoisuuden ja horjuttaa metsien kestävä hoitoa ja käyttöä sekä kehittämistä, sovellettavaa lainsäädäntöä noudattavien toimi-

joiden kaupallinen elinkelpoisuus mukaan lukien. Se aiheuttaa myös aavikoitumista ja maaperän eroosiota sekä saattaa pahentaa äärimmäisiä sääolosuhteita ja tulvia. Sillä on myös sosiaalisia, poliittisia ja taloudellisia vaikutuksia, jotka usein vesittävät hyvän hallintotavan kehittämisen ja uhkaavat paikallisten metsistä riippuvaisten yhteisöjen elinkelpoisuutta, ja laiton puunkorjuu on myös yhdistettävissä aseellisiin konflikteihin. Laittoman puunkorjuun ongelman torjuminen tällä asetuksella edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevia unionin ponnisteluja kustannustehokkaalla tavalla, ja sen olisi katsottava täydentävän unionin toimia ja sitoumuksia, jotka liittyvät ilmastonmuutosta koskevaan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimukseen.

- (4) Kuudennesta ympäristöä koskevasta yhteisön toimintaohjelmasta 22 päivänä heinäkuuta 2002 tehdystä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 1600/2002/EY ⁽³⁾ määritetään ensisijaiseksi toimeksi se, että tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa aktiivisesti toimenpiteitä laittomasti korjatun puun kaupan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä jatketaan unionin ja jäsenvaltioiden aktiivista osallistumista maailmanlaajuisen ja alueellisten päätöslauselmien ja metsään liittyvistä kysymyksistä tehtyjen sopimusten täytäntöönpanoon.
- (5) Komission 21 päivänä toukokuuta 2003 antamassa tiedonannossa "Metsälainsäädännön soveltamisen valvonta, metsähallinto ja puukauppa (FLEGT) – ehdotus EU:n toimintasuunnitelmaksi" ehdotetaan toimenpidepakettia sellaisten kansainvälisten toimien tukemiseksi, joilla pyritään ratkaisemaan laittoman puunkorjuun ja siihen liittyvän kaupan ongelma osana unionin kokonaispyrkimyksiä metsien kestävä hoitoon ja käyttöön pääsemiseksi.
- (6) Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat suhtautuneet tiedonantoon myönteisesti ja todenneet, että unionin olisi osallistuttava maailmanlaajuisiin toimiin laitonta puunkorjuuta koskevan ongelman ratkaisemiseksi.
- (7) Tiedonannon tavoitteena on varmistaa, että unioniin tuodaan ainoastaan puutavaraa tuottavan maan kansallisen lainsäädännön mukaisesti valmistettuja puutuotteita; tämän tavoitteen mukaisesti unioni on neuvotellut puutavaraa tuottavien maiden, jäljempänä 'kumppanimaat', kanssa vapaaehtoisia kumppanuussopimuksia, jäljempänä 'vapaaehtoinen FLEGT-kumppanuussopimus', joissa sopimuspuolille asetetaan oikeudellisesti sitova velvollisuus toteuttaa lupajärjestelmä ja säännellä kyseisissä vapaaehtoisissa FLEGT-kumppanuussopimuksissa yksilöityjen puutavaran ja puutuotteiden kauppaa.

⁽¹⁾ EUVL C 318, 23.12.2009, s. 88.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 22. huhtikuuta 2009 (EUVL C 184 E, 8.7.2010, s. 145), neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 1. maaliskuuta 2010 (EUVL C 114 E, 4.5.2010, s. 17), ja Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 7. heinäkuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽³⁾ EYVL L 242, 10.9.2002, s. 1.

- (8) Ongelman laajuuden ja kiireellisyuden vuoksi on tarpeen aktiivisesti tukea laittoman puunkorjuun ja siihen liittyvän kaupan vastaista toimintaa, täydentää ja vahvistaa vapaaehtoisia FLEGT-kumppanuussopimuksia koskevaa hanketta sekä tehostaa niiden poliittisten toimenpiteiden yhteisvaikutuksia, joiden tavoitteena on metsien säilyttäminen ja korkean tason saavuttaminen ympäristönsuojelussa, mukaan lukien ilmastonmuutoksen torjunta ja biologisen monimuotoisuuden vähenemisen estäminen.
- (9) Olisi tunnustettava niiden maiden pyrkimykset, jotka ovat tehneet vapaaehtoisia FLEGT-kumppanuussopimuksia unionin kanssa, sekä kyseisiin sopimuksiin sisällytetyt periaatteet erityisesti laillisesti tuotetun puutavaran määrittelyn osalta, ja maita olisi edelleen kannustettava tekemään vapaaehtoisia FLEGT-kumppanuussopimuksia. Lisäksi olisi otettava huomioon, että FLEGT-lupajärjestelmässä unioniin saa tuoda ainoastaan sellaista puutavaraa ja sellaisesta puutavarasta valmistettuja puutuotteita, joka on korjattu asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaan. Näin ollen puutavaraa, jota sisältyy Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 2005 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2173/2005⁽¹⁾ liitteissä II ja III lueteltuihin puutuotteisiin, jotka ovat peräisin kyseisen asetuksen liitteessä I luetelluista kumppanimaista, olisi pidettävä laillisesti korjatuna, edellyttäen, että kyseiset puutuotteet ovat mainitun asetuksen ja mahdollisten täytäntöönpanosäännösten mukaisia.
- (10) Lisäksi olisi otettava huomioon, että villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevassa yleissopimuksessa (CITES) edellytetään kyseisen yleissopimuksen osapuolilta, että ne myöntävät CITES-vientiluvan ainoastaan siinä tapauksessa, että CITES-yleissopimuksessa mainittu laji on muun muassa kerätty viejamaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Laillisesti korjattuna puutavarana olisi näin ollen pidettävä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä 9 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97⁽²⁾ liitteessä A, B tai C luetelluista lajeista saatua puutavaraa, edellyttäen, että se on mainitun asetuksen ja mahdollisten täytäntöönpanosäännösten mukaista.
- (11) Koska kierrätetyn puutavaran ja puutuotteiden käyttöön olisi kannustettava ja koska toimijoille aiheutuisi kohtuuton rasite, jos tällaiset tuotteet sisällytettäisiin tämän asetuksen soveltamisalaan, tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä käytetty puutavara ja puutuotteet, joiden elinkaari on päättynyt ja jotka muutoin käsiteltäisiin jätteenä.
- (12) Tämän asetuksen yhtenä toimenpiteenä olisi oltava kielto, joka koskee laittomasti korjatun puutavaran tai sellaisesta puutavarasta valmistettujen puutuotteiden saattamista sisämarkkinoille ensimmäistä kertaa. Kun otetaan huomioon, että laitton puunkorjuu, sen taustalla olevat syyt ja sen vaikutukset ovat mutkikkaita, olisi toteutettava erityisiä toimenpiteitä, kuten toimenpiteitä, jotka kohdenneetaan toimijoiden käyttäytymiseen.
- (13) Komissio ja tarvittaessa jäsenvaltiot voivat tukea ja teettää FLEGT-toimintasuunnitelman yhteydessä selvityksiä ja tutkimuksia laittoman puunkorjuun määrästä ja luonteesta eri maissa, saattaa tiedot yleisesti saataville ja tukea käytännön ohjeiden antamista toimijoille puutavaraa tuottavissa maissa sovellettavasta lainsäädännöstä.
- (14) Kansainvälisesti hyväksytyn määrittelyn puuttuessa perustana laittoman puunkorjuun määrittelemiselle olisi oltava sen maan, jossa puutavara on korjattu, lainsäädäntö, mukaan lukien määräykset ja asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten, joissa kyseinen maa on sopimuspuolena, täytäntöönpano kyseisessä maassa.
- (15) Monia puutuotteita käsitellään useissa prosesseissa sekä ennen niiden ensimmäistä sisämarkkinoille saattamista että sen jälkeen. Tarpeettomien hallinnollisten rasitteiden välttämiseksi olisi sovellettava asianmukaisen huolellisuuden ("due diligence") järjestelmää ainoastaan toimijoihin, jotka saattavat puutavaran ja puutuotteet ensimmäisen kerran sisämarkkinoille, kun taas toimitusketjussa kauppa käyvältä olisi puutavaran ja puutuotteiden jäljitettävyyden mahdollistamiseksi edellytettävä perustietojen antamista tavarantoimittajastaan ja ostajastaan.
- (16) Toimijoiden, jotka saattavat puutavaraa ja puutuotteita ensimmäisen kerran sisämarkkinoille, olisi järjestelmällistä lähestymistapaa soveltaen toteutettava asianmukaiset toimenpiteet varmistaakseen, että sisämarkkinoille ei saateta laittomasti korjattua puutavaraa eikä sellaisesta puutavarasta valmistettuja puutuotteita. Tätä varten toimijoiden olisi noudatettava asianmukaista huolellisuutta ja käytettävä tätä varten toimenpiteistä ja menettelyistä muodostuvaa järjestelmää sen riskin minimoimiseksi, että ne saattavat laittomasti korjattua puutavaraa tai sellaisesta puutavarasta valmistettuja puutuotteita sisämarkkinoille.
- (17) Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä sisältää kolme riskinhallintaan liittyvää osatekijää: tietojen saanti, riskinarviointi ja havaitun riskin vähentäminen. Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän avulla olisi voitava saada tietoja sisämarkkinoille ensimmäisen kerran saatetun puutavaran ja puutuotteiden lähteistä ja toimittajista, mukaan lukien asiaankuuluvat tiedot muun muassa sovellettavan lainsäädännön noudattamisesta, puunkorjuumaasta, puulajista ja määrästä sekä tapauskohtaisesti myös maan sisäisestä alueesta ja puunkorjuuta koskevasta luvasta. Toimijoiden olisi tehtävä riskinarviointi näiden tietojen pohjalta. Jos riski havaitaan, toimijoiden olisi vähennettävä riskiä havaittuun riskiin suhteutetulla tavalla ja pyrittävä estämään laittomasti korjatun puutavaran tai sellaisesta puutavarasta valmistettujen puutuotteiden saattaminen sisämarkkinoille.

(1) EUVL L 347, 30.12.2005, s. 1.

(2) EYVL L 61, 3.3.1997, s. 1.

- (18) Tarpeettoman hallinnollisen rasitteen välttämiseksi toimijoilta, jotka jo käyttävät tämän asetuksen vaatimukset täyttäviä järjestelmiä tai menetelmiä, ei olisi edellytettävä uusien järjestelmien perustamista.
- (19) Metsäalan hyvien käytäntöjen tunnistamiseksi riskinarviointimenettelyssä voidaan käyttää sertifiointijärjestelmiä tai muita kolmannen osapuolen järjestelmiä, joilla tarkastetaan, että sovellettavaa lainsäädäntöä noudatetaan.
- (20) Puualalla on suuri merkitys unionin taloudelle. Toimijoiden järjestöt ovat tärkeitä toimijoita tällä alalla, koska ne ajavat toimijoiden etuja laaja-alaisemmin ja ovat vuorovaikutuksessa erilaisten sidosryhmien kanssa. Lisäksi näillä järjestöillä on asiantuntemusta ja valmiuksia analysoida keskeistä lainsäädäntöä ja helpottaa jäsentensä mukautumista siihen, mutta niiden ei pitäisi tämän tietämyksensä avulla hallita markkinoita. Tämän asetuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi ja hyvien käytäntöjen kehittämisen edistämiseksi on näin ollen asianmukaista hyväksyä järjestöt, jotka ovat kehittäneet tämän asetuksen vaatimukset täyttäviä asianmukaisen huolellisuuden järjestelmiä. Valvontaorganisaatioiden hyväksyminen ja hyväksynnän peruminen olisi tehtävä oikeudenmukaisesti ja avoimesti. Tällaisista hyväksytyistä organisaatioista olisi julkistettava luettelo, jotta toimijat voivat käyttää niitä.
- (21) Toimivaltaisten viranomaisten olisi säännöllisesti tarkastettava valvontaorganisaatiot sen todentamiseksi, että ne tosiasiallisesti täyttävät tässä asetuksessa säädettyt velvollisuudet. Lisäksi toimivaltaisten viranomaisten olisi pyrittävä tekemään tarkastuksia, jos ne saavat asiaa koskevia merkityksellisiä tietoja, kuten tietoja kolmansien osapuolten perustellusta huolesta.
- (22) Toimivaltaisten viranomaisten olisi seurattava, että toimijat tosiasiallisesti täyttävät tässä asetuksessa säädettyt velvollisuutensa. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten olisi tarvittaessa tehtävä suunnitelman mukaisesti virallisia tarkastuksia, joihin voi sisältyä tarkastuksia toimijoiden toimitiloissa sekä paikalla tehtyjä tarkastuksia, ja niiden olisi voitava vaatia toimijoita toteuttamaan korjaavia toimia, mikäli ne ovat tarpeen. Lisäksi toimivaltaisten viranomaisten olisi pyrittävä tekemään tarkastuksia, jos ne saavat asiaa koskevia merkityksellisiä tietoja, kuten tietoja kolmansien osapuolten perustellusta huolesta.
- (23) Toimivaltaisten viranomaisten olisi pidettävä tarkastuksista kirjaa, ja asianmukaiset tiedot olisi asetettava saataville ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta 28 päivänä tammikuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY⁽¹⁾ mukaisesti.
- (24) Laittoman puunkorjuun ja siihen liittyvän kaupan kansainvälisyyden vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä yhteistyötä toistensa kanssa sekä kolmansien maiden hallintoviranomaisten ja komission kanssa.
- (25) Auttaakseen puutavaraa tai puutuotteita sisämarkkinoille saattavia toimijoita noudattamaan tämän asetuksen vaatimuksia ja pienten ja keskisuurten yritysten tilanteen vuoksi jäsenvaltiot voivat tarvittaessa komission tukemina antaa toimijoille teknistä apua ja muuta apua sekä helpottaa tietojen vaihtoa. Tämä apu ei saisi vapauttaa toimijoita velvollisuudesta noudattaa asianmukaista huolellisuutta.
- (26) Kauppaa käyvien ja valvontaorganisaatioiden olisi pidettävä täydittäviä toimista, jotka saattaisivat vaarantaa tämän asetuksen tavoitteen saavuttamisen.
- (27) Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tämän asetuksen säännösten rikkomisesta koituu myös toimijoille, kaupaa käyville ja valvontaorganisaatioille seuraamuksia, jotka ovat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Kansallisissa säännöksissä voidaan säätää, että kun laittomasti korjatun puutavaran tai sellaisesta puutavarasta valmistettujen puutuotteiden sisämarkkinoille saattamista koskevan kiellon rikkomisesta on määrätty tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, kyseistä puutavaraa ja puutuotteita ei tarvitse välttämättä hävittää, vaan niitä voidaan sen sijaan käyttää tai ne voidaan loppukäsitellä julkisen edun mukaisesti.
- (28) Komissiolle olisi siirrettävä valta antaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä menettelyistä valvontaorganisaatioiden hyväksymiseksi tai niiden hyväksynnän peruuttamiseksi, täydentävistä asiankuuluvista riskinarviointiperusteista, joita voidaan tarvita tässä asetuksessa säädettyjen perusteiden lisäksi, sekä luettelosta, joka koskee puutavaraa ja puutuotteita, joihin tätä asetusta sovelletaan. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla.
- (29) Komissiolle olisi yhdenmukaisten täytäntöönpanoedellytysten varmistamiseksi annettava täytäntöönpanovaltuudet hyväksyä yksityiskohtaisia määräyksiä toimivaltaisten viranomaisten tekemien, valvontaorganisaatioita koskevien tarkastusten tiheydestä ja luonteesta sekä asianmukaisen huolellisuuden järjestelmistä lukuun ottamatta muita asianmukaisia riskinarviointijärjestelmiä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 291 artiklan mukaan ne yleiset säännöt ja periaatteet, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovaltan käyttöä, olisi vahvistettava etukäteen tavallista lainsäätämisympäristöstä noudattaen annetulla asetuksella. Niin

(¹) EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26.

kauan kuin uutta asetusta ei ole annettu, olisi sovellettava edelleen menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehtyä neuvoston päätöstä 1999/468/EY ⁽¹⁾ lukuun ottamatta valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä, jota ei sovelleta.

- (30) Toimijoille ja toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava kohtuullinen aika valmistautua tämän asetuksen vaatimusten noudattamiseen.
- (31) Yksittäiset jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on laittoman puunkorjuun ja siihen liittyvän kaupan vastainen toiminta, vaan se voidaan toiminnan laajuuden vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan puutavaraa ja puutuotteita ensimmäisen kerran sisämarkkinoille saattavien toimijoiden velvollisuudet sekä kauppaa käyvien velvollisuudet.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) "puutavaralla ja puutuotteilla" liitteessä mainittuja puutavaraa ja puutuotteita, ei kuitenkaan puutuotteita tai niiden osia, jotka on valmistettu puutavarasta tai puutuotteista, joiden elinkaari on päättynyt ja jotka muutoin loppukäsiteltäisiin jätteenä, sellaisena kuin se on määriteltynä jätteistä 19 päivänä marraskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY ⁽²⁾ 3 artiklan 1 kohdassa;
- b) "markkinoille saattamisella" myyntimenetelmästä riippumatta kaikkea puutavaran tai puutuotteiden vastiketta vastaan tai vastikkeetta tapahtuvaa ensimmäistä toimittamista sisämarkkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua tai käyttöä varten. Siihen kuuluu myös toimittaminen kuluttajansuojasta etäsovimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/7/EY ⁽³⁾ määritellyllä etäviestintävälineellä. Sisämarkkinoille jo saatetuista puutavarasta tai puutuotteista valmistettujen puutuotteiden toimittaminen sisämarkkinoilla ei ole "markkinoille saattamista";
- c) "toimijalla" luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka saattaa puutavaraa tai puutuotteita markkinoille;
- d) "kauppaa käyvällä" luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka harjoittaa kaupallista toimintaa myymällä tai ostamalla sisämarkkinoilla sisämarkkinoille jo saatettua puutavaraa tai puutuotteita;
- e) "puunkorjuumaalla" maata tai aluetta, jossa puutavara tai puutuotteiden sisältämä puutavara on korjattu;
- f) "laillisesti korjatulla" puunkorjuumaassa sovellettavan lainsäädännön mukaisesti korjattua puutavaraa;
- g) "laittomasti korjatulla" puunkorjuumaassa sovellettavan lainsäädännön vastaisesti korjattua puutavaraa;
- h) "sovellettavalla lainsäädännöllä" puunkorjuumaassa voimassa olevaa lainsäädäntöä, joka kattaa seuraavat asiat:
- puunkorjuuoikeudet laillisesti määritetyillä alueilla,
 - korjuuoikeuksia ja puutavaraa koskevat maksut, mukaan lukien puunkorjuuseen liittyvät maksut,
 - puunkorjuu, mukaan lukien ympäristö- ja metsäalan lainsäädäntö, joka kattaa metsien hoidon ja käytön sekä biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen, kun ne liittyvät suoraan puunkorjuuseen,
 - kolmansien osapuolten käyttö- ja omistusoikeudet, joihin puunkorjuu vaikuttaa, ja
 - metsäalaan liittyvät kaupankäynti ja tullit.

3 artikla

FLEGT-tai CITES-luvan saaneiden puutavaran ja puutuotteiden asema

Tätä asetusta sovellettaessa asetuksen (EY) N:o 2173/2005 liitteissä II ja III lueteltuihin puutuotteisiin, jotka ovat peräisin mainitun asetuksen liitteessä I luetelluista kumppanimaista ja jotka ovat mainitun asetuksen ja sen täytäntöönpanosäännösten mukaisia, sisältyvä puutavara katsotaan laillisesti korjatuksi.

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁽³⁾ EYVL L 144, 4.6.1997, s. 19.

Tätä asetusta sovellettaessa puutavara, joka on asetuksen (EY) N:o 338/97 liitteessä A, B tai C lueteltua lajia ja mainitun asetuksen ja sen täytäntöönpanosäännösten mukaista, katsotaan laillisesti korjatuksi.

4 artikla

Toimijoiden velvollisuudet

1. Laittomasti korjatun puutavaran ja sellaisesta puutavarasta valmistettujen puutuotteiden saattaminen markkinoille on kielletty.

2. Toimijoiden on noudatettava asianmukaista huolellisuutta ("due diligence") saattaessaan puutavaraa ja puutuotteita markkinoille. Tätä varten toimijoiden on käytettävä 6 artiklassa tarkoitettua menettelyistä ja toimenpiteistä muodostuvaa järjestelmää, jäljempänä "asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä".

3. Kunkin toimijan on ylläpidettävä käyttämäänsä asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää ja arvioitava sitä säännöllisesti, paitsi jos se käyttää 8 artiklassa tarkoitettua valvontaorganisaation perustamaa asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää. Olemassa olevia kansallisen lainsäädännön mukaisia valvontajärjestelmiä tai vapaaehtoisia tämän asetuksen vaatimukset täyttäviä valvontaketjujärjestelmiä voidaan käyttää asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän perustana.

5 artikla

Jäljitettävyyttä koskeva velvoite

Kauppaa käyvien on voitava yksilöidä koko toimitusketjussa:

- toimijat tai kauppa käyvät, jotka ovat toimittaneet puutavaraa tai puutuotteita; ja
- tarvittaessa ne kauppa käyvät, joille ne ovat toimittaneet puutavaraa ja puutuotteita.

Kauppaa käyvien on säilytettävä ensimmäisessä kohdassa tarkoitettut tiedot vähintään viiden vuoden ajan ja annettava ne toimivaltaisille viranomaisille näiden pyynnöstä.

6 artikla

Asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä

1. Edellä 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän on sisällettävä seuraavat osatekijät:

- toimenpiteet ja menettelyt, joilla mahdollistetaan seuraavien tietojen saanti toimijan markkinoille saattamasta puutavarasta tai puutuotteista:

— kuvaus, myös tuotenimi ja tuotetyyppi, sekä puulajin yleisnimi ja tarvittaessa sen täydellinen tieteellinen nimi,

— puunkorjuumaa ja tapauskohtaisesti:

i) maan sisäinen alue, jolla puutavara on korjattu; ja

ii) puunkorjuuta koskeva lupa,

— määrä (ilmaistuna tilavuutena, painona tai yksikkömääränä),

— toimijan tavarantoimittajan nimi ja osoite,

— sen kauppa käyvän nimi ja osoite, jolle puutavara ja puutuotteet on toimitettu,

— asiakirjat tai muut tiedot, joista ilmenee, että kyseinen puutavara ja kyseiset puutuotteet ovat sovellettavan lainsäädännön mukaisia;

- riskinarviointimenettelyt, joilla toimija voi analysoida ja arvioida sitä riskiä, että laittomasti korjattua puutavaraa tai sellaisesta puutavarasta valmistettuja puutuotteita saatetaan markkinoille.

Menettelyissä on otettava huomioon a alakohdassa tarkoitettut tiedot ja muun muassa seuraavat asiaankuuluvat riskinarviointiperusteet:

— sovellettavan lainsäädännön noudattamista koskeva varmistus, joka voi sisältää sertifiointijärjestelmän tai muita kolmannen osapuolen järjestelmiä, joilla tarkastetaan, että sovellettavaa lainsäädäntöä noudatetaan,

— tiettyjen puulajien laittoman puunkorjuun levinneisyys,

— laittoman puunkorjuun tai laittomien käytäntöjen levinneisyys puunkorjuumaassa ja/tai maan sisäisellä alueella, josta puutavara on korjattu, sekä aseellisen konfliktin levinneisyyden harkinta,

— puutavaran tuontia tai vientiä koskevat YK:n turvallisuusneuvoston tai Euroopan unionin neuvoston määräämät seuraamukset,

— puutavaran ja puutuotteiden toimitusketjun mutkikkuus;

- riskinvähentämismenettelyt, jotka sisältävät riittävät ja oikeasuhteiset toimenpiteet ja menettelyt riskin tosiasialliseksi vähentämiseksi ja joissa voidaan myös edellyttää lisää tietoja tai asiakirjoja ja/tai kolmannen osapuolen toteuttamaa tarkastusta, paitsi jos b alakohdassa tarkoitetuissa riskinarviointimenettelyissä havaittu riski on vähäinen.

2. Edellä olevan 1 kohdan yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi tarvittavat yksityiskohtaiset säännöt, paitsi siltä osin kuin kyse on tämän artiklan 1 kohdan b alakohdan toisessa virkkeessä tarkoitetuista täydentävistä asiaankuuluvista riskinarviointiperusteista, hyväksytään 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen. Nämä säännöt on hyväksyttävä viimeistään 3 päivänä kesäkuuta 2012.

3. Kun otetaan huomioon markkinakehitys ja tämän asetuksen täytäntöönpanosta saatavat kokemukset, erityisesti 13 artiklassa tarkoitettu tietojen vaihdosta ja 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista kertomuksista välittyviltä osin, komissio voi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti antaa delegoituja säädöksiä sellaisten täydentävien asiaankuuluvien riskinarviointiperusteiden osalta, joita voidaan tarvita tämän artiklan 1 kohdan b alakohdan toisessa virkkeessä tarkoitettujen lisäksi, pyrkien näin varmistamaan asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän tehokkuuden.

Tässä kohdassa tarkoitettuihin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 15, 16 ja 17 artiklassa vahvistettuja menettelyjä.

7 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka on vastuussa tämän asetuksen soveltamisesta.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kyseisten toimivaltaisten viranomaisten nimet ja osoitteet viimeistään 3 päivänä kesäkuuta 2011. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista toimivaltaisten viranomaisten nimien tai osoitteiden muutoksista.

2. Komissio julkaisee toimivaltaisten viranomaisten luettelon muun muassa internetissä. Luettelo saatetaan säännöllisesti ajan tasalle.

8 artikla

Valvontaorganisaatiot

1. Valvontaorganisaatio:

a) pitää yllä ja arvioi säännöllisesti 6 artiklan mukaista asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää ja myöntää toimijoille oikeuden käyttää sitä;

b) tarkistaa, että kyseiset toimijat käyttävät sen asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää oikein;

c) toteuttaa asianmukaisia toimia tapauksissa, joissa toimija ei käytä sen asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää oikein, ja ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille, jos toimija käyttää järjestelmää merkittävästi tai toistuvasti väärin.

2. Organisaatio voi hakea valvontaorganisaation asemaa, jos se täyttää seuraavat vaatimukset:

a) se on oikeushenkilö ja laillisesti sijoittautunut unioniin;

b) sillä on asianmukainen asiantuntemus ja valmiudet hoitaa 1 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä; ja

c) se varmistaa tehtäviään hoitaessaan, että eturistiriitoja ei ole.

3. Komissio hyväksyy asianomaista jäsenvaltiota tai asianomaisia jäsenvaltioita kuultuaan edellä 2 kohdassa esitetyt vaatimukset täyttävän hakijan valvontaorganisaatioksi.

Komissio välittää päätöksen valvontaorganisaation hyväksymisestä kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

4. Toimivaltaisten viranomaisten on säännöllisin väliajoin tarkastettava, että niiden lainkäyttöalueella toimivat valvontaorganisaatiot hoitavat 1 kohdassa säädettyjä tehtäviä jatkuvasti ja täyttävät 2 kohdassa asetetut vaatimukset. Tarkastuksia voidaan myös tehdä, kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on saanut asiaa koskevia merkityksellisiä tietoja, kuten tietoja kolmansien osapuolten perustellusta huolesta, tai kun se on havainnut, että toimijat soveltavat valvontaorganisaation perustamaa asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää puutteellisesti. Tarkastuksia koskeva kertomus asetetaan saataville direktiivin 2003/4/EY mukaisesti.

5. Jos toimivaltainen viranomainen toteaa, että valvontaorganisaatio joko ei enää hoida 1 kohdassa säädettyjä tehtäviä tai ei enää täytä 2 kohdassa asetettuja vaatimuksia, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta komissiolle.

6. Komissio peruuttaa valvontaorganisaation hyväksynnän, jos se on todennut etenkin 5 kohdan nojalla annettujen tietojen perusteella, että valvontaorganisaatio ei enää hoida 1 kohdassa säädettyjä tehtäviä tai täytä 2 kohdassa asetettuja vaatimuksia. Ennen valvontaorganisaation hyväksynnän peruuttamista komissio ilmoittaa asiasta asianomaisille jäsenvaltioille.

Komissio välittää päätöksen valvontaorganisaation hyväksynnän peruuttamisesta kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

7. Valvontaorganisaatioiden hyväksymistä tai niiden hyväksynnän peruuttamista koskevien menettelysääntöjen täydentämiseksi ja, jos saadut kokemukset sitä edellyttävät, niiden muuttamiseksi, komissio voi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti antaa delegoituja säädöksiä varmistaen samalla, että hyväksyminen ja hyväksynnän peruuttaminen suoritetaan oikeudenmukaisesti ja avoimesti.

Tässä kohdassa tarkoitettuihin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 15, 16 ja 17 artiklassa vahvistettuja menettelyjä. Nämä säädökset on annettava viimeistään 3 päivänä maaliskuuta 2012.

8. Edellä 4 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten tiheyttä ja luonnetta koskevat yksityiskohtaiset säännöt, jotka ovat tarpeen valvontaorganisaatioiden tehokkaan seurannan kannalta ja kyseisen kohdan yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi, hyväksytään 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen. Nämä säännöt on hyväksyttävä viimeistään 3 päivänä kesäkuuta 2012.

9 artikla

Valvontaorganisaatioiden luettelo

Komissio julkaisee valvontaorganisaatioiden luettelon *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa sekä omilla verkkosivuillaan. Luettelo saatetaan säännöllisesti ajan tasalle.

10 artikla

Toimijoita koskevat tarkastukset

1. Toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä tarkastuksia sen toteamiseksi, noudattavatko toimijat 4 ja 6 artiklassa asetettuja vaatimuksia.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut tarkastukset tehdään riskiperusteista lähestymistapaa soveltaen ja kausittain tarkistettuna

suunnitelman mukaisesti. Lisäksi tarkastuksia voidaan tehdä, kun toimivaltaisella viranomaisella on asiaa koskevia merkityksellisiä tietoja siitä, noudattaako toimija tätä asetusta, mukaan lukien tiedot, jotka perustuvat kolmansien osapuolten ilmaiseen perusteluihin huoliin.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin tarkastuksiin voi sisältyä muun muassa seuraavaa:

- a) asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän tutkiminen, riskien arviointi- ja vähentämismenettelyt mukaan lukien;
- b) asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän ja menettelyjen asianmukaisen toiminnan osoittavien asiakirjojen ja rekisterien tutkiminen;
- c) satunnaistarkastukset, mukaan lukien paikalla tehtävät tarkastukset.

4. Toimijoiden on annettava kaikki mahdollinen apu, jolla helpotetaan 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten tekemistä, etenkin järjestämällä pääsy toimitiloihin ja esittämällä asiakirjat tai rekisterit.

5. Jos 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten perusteella todetaan puutteita, toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa ilmoituksen korjaavista toimenpiteistä, jotka toimijan on toteutettava, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 19 artiklan soveltamista. Havaittujen puutteiden luonteen perusteella jäsenvaltiot voivat myös toteuttaa välittömiä väliaikaisia toimia, joita ovat esimerkiksi:

- a) puutavaran ja puutuotteiden takavarikointi;
- b) puutavaran ja puutuotteiden markkinointikielto.

11 artikla

Tiedot tarkastuksista

1. Toimivaltaisten viranomaisten on pidettävä kirjaa 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tarkastuksista ja ilmoitettava erityisesti tarkastusten luonne ja tulokset, ja niiden on pidettävä kirjaa myös mahdollisista 10 artiklan 5 kohdan nojalla annetuista korjaavista toimenpiteistä koskevista ilmoituksista. Kuttakin tarkastusta koskevat tiedot on säilytettävä vähintään viisi vuotta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut tiedot on asetettava saataville direktiivin 2003/4/EY mukaisesti.

12 artikla

Yhteistyö

1. Toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä toisensa kanssa sekä kolmansien maiden hallintoviranomaisten ja komission kanssa tämän asetuksen noudattamisen varmistamiseksi.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava tietoja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten sekä komission kanssa 8 artiklan 4 kohdassa ja 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa tarkastuksissa todetuista vakavista puutteista ja 19 artiklan mukaisesti määräytyistä seuraamuksista.

13 artikla

Tekninen apu, opastus ja tietojen vaihto

1. Jäsenvaltiot voivat tapauskohtaisesti komission avustamina antaa teknistä ja muuta apua ja ohjausta toimijoille ottaen huomioon pienten ja keskisuurten yritysten tilanne, jotta voidaan helpottaa tämän asetuksen vaatimusten täyttämistä erityisesti 6 artiklan mukaisen asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän osalta, sanotun kuitenkin rajoittamatta toimijoiden velvollisuutta noudattaa asianmukaisen huolellisuuden järjestelmää 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat tapauskohtaisesti komission avustamina helpottaa laitonta puunkorjuuta koskevien merkityksellisten tietojen vaihtamista ja levittämistä erityisesti auttaakseen toimijoita arvioimaan 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaista riskiä, ja ne voivat helpottaa tämän asetuksen täytäntöönpanoa koskeviin parhaisiin käytänteisiin liittyvien merkityksellisten tietojen vaihtamista ja levittämistä.

3. Apua annetaan niin, että vältetään toimivaltaisten viranomaisten vastuun väheneminen ja säilytetään niiden riippumattomuus tämän asetuksen täytäntöönpanossa.

14 artikla

Litteen muutokset

Jotta otettaisiin yhtäältä huomioon tämän asetuksen täytäntöönpanosta saatavat kokemukset, erityisesti 20 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista kertomuksista ja 13 artiklassa tarkoitetuista tietojenvaihdosta välittyviltä osin, sekä toisaalta puutavaran ja puutuotteiden teknisissä ominaisuuksissa, niiden loppukäyttäjien suhteen ja tuotantoprosesseissa tapahtunut kehitys, komissio voi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti antaa delegoituja säädöksiä muuttamalla ja täydentämällä liitteessä olevaa puutavaran ja puutuotteiden luetteloa. Tällaisilla säädöksillä ei saa aiheuttaa toimijoille suhteetonta rasitetta.

Tässä artiklassa tarkoitettuihin delegoituihin säädöksiin sovelletaan 15, 16 ja 17 artiklassa vahvistettuja menettelyjä.

15 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Siirretään komissiolle valta antaa 6 artiklan 3 kohdassa, 8 artiklan 7 kohdassa ja 14 artiklassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä seitsemän vuoden ajan 2 päivästä joulukuuta 2010 lukien. Komissio esittää siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään kolme kuukautta ennen kuin kolmen vuoden kausi tämän asetuksen soveltamispäivästä päättyy. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto peruuta siirtoa 16 artiklan mukaisesti.

2. Heti kun komissio on hyväksynyt delegoidun säädöksen, se antaa säädöksen tiedoksi samanaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. Komissiolle siirrettyyn valtaan antaa delegoituja säädöksiä sovelletaan 16 ja 17 artiklassa säädettyjä ehtoja.

16 artikla

Säädösvallan siirron peruuttaminen

1. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 6 artiklan 3 kohdassa, 8 artiklan 7 kohdassa ja 14 artiklassa tarkoitettua säädösvallan siirron.

2. Toimielin, joka on aloittanut sisäisen menettelyn päättääkseen, peruuttaako se säädösvallan siirron, pyrkii ilmoittamaan asiasta toiselle toimielimelle ja komissiolle kohtuullisen ajan kuluessa ennen lopullisen päätöksen tekemistä sekä ilmoittaa samalla, mitä siirrettyä säädösvaltaa mahdollinen peruuttaminen koskee, ja mainitsee peruuttamisen mahdolliset syyt.

3. Peruuttamispäätös lopettaa päätöksessä mainitun säädösvallan siirron. Päätös tulee voimaan joko välittömästi tai jonakin myöhempanä, siinä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta aiemmin annettujen delegoitujen säädösten voimassaoloon. Se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

17 artikla

Delegoitujen säädösten vastustaminen

1. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi vastustaa delegoitua säädöstä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun säädös on annettu tiedoksi. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta määräaika pidennetään kahdella kuukaudella.

2. Jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole määräajan umpeutuessa vastustanut delegoitua säädöstä, se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja se tulee voimaan siinä mainittuna päivänä.

Delegoitu säädös voidaan julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja se voi tulla voimaan ennen kyseisen määräajan päättymistä, jos Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat molemmat ilmoittaneet komissiolle, etteivät ne aio vastustaa säädöstä.

3. Jos Euroopan parlamentti tai neuvosto vastustaa delegoitua säädöstä, se ei tule voimaan. Säädöstä vastustava toimielin esittää syyt, miksi se vastustaa delegoitua säädöstä.

18 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 2173/2005 11 artiklan nojalla perustettu metsälainsäädännön noudattamista, metsähallintoa ja puukauppaa käsittelevä komitea (FLEGT-komitea).

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa säädetyksi määräajaksi vahvistetaan kolme kuukautta.

19 artikla

Seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön.

2. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, ja niihin voivat kuulua muun muassa:

a) sakot, jotka ovat oikeassa suhteessa ympäristövahinkoihin, asianomaisen puutavaran tai puutuotteiden arvoon sekä verojen menetykseen ja taloudelliseen haittaan, jota rikkomuksesta on aiheutunut; tällaisten sakkojen taso on laskettava siten, että niillä tosiasiallisesti estetään vakavaan rikkomiseen syyllistyneitä saamasta rikkomisen tuottamaa taloudellista hyötyä, tämän kuitenkin rajoittamatta laillista ammatin harjoittamisen oikeutta, ja vakavan rikkomisen toistuessa tällaisia sakkoja on korotettava asteittain;

b) asianomaisen puutavaran ja asianomaisten puutuotteiden takavarikointi;

c) kaupallisen toiminnan harjoittamista koskevan luvan välitön peruuttaminen.

3. Jäsenvaltioiden on annettava nämä säännökset komissiolle tiedoksi sekä ilmoitettava sille viipymättä niihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

20 artikla

Kertomukset

1. Jäsenvaltioiden on 3 päivästä maaliskuuta 2013 alkaen annettava komissiolle joka toinen vuosi 30 päivään huhtikuuta mennessä kertomus tämän asetuksen soveltamisesta kahden edellisen vuoden aikana.

2. Näiden kertomusten perusteella komissio laatii joka toinen vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle annettavan kertomuksen. Kertomusta valmistellessaan komissio ottaa huomioon edistyksen asetuksen (EY) N:o 2173/2005 mukaisten vapaaehtoisten FLEGT-kumppanuussopimusten loppuunsaattamisessa ja toiminnassa sekä sen, miten ne ovat vaikuttaneet laittomasti korjatun puutavaran ja sellaisesta puutavarasta valmistettujen puutuotteiden määrän minimointiin sisämarkkinoilla.

3. Komissio arvioi viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2015 ja sen jälkeen joka kuudes vuosi tämän asetuksen soveltamista koskevien kertomusten ja siitä saatujen kokemusten perusteella uudelleen tämän asetuksen toimintaa ja tehokkuutta, mukaan lukien sen toiminta ja tehokkuus laittomasti korjatun puutavaran ja sellaisesta puutavarasta valmistettujen puutuotteiden markkinoille saattamisen estämiseksi. Se käsittelee erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvia hallinnollisia seurauksia ja tuotteiden määrittelyä. Kertomuksiin liitetään tarvittaessa asiaankuuluvia säädösehdotuksia.

4. Ensimmäiseen 3 kohdassa tarkoitetuista kertomuksista sisällytetään arvio yhdistetyn nimikkeistön 49 luvussa lueteltuja tuotteita koskevasta unionin senhetkisestä talous- ja kauppatilanteesta, ja siinä otetaan erityisesti huomioon asianomaisten alojen kilpailukyky, jotta voitaisiin harkita näiden tuotteiden mahdollista sisällyttämistä tämän asetuksen liitteessä olevaan puutavaran ja puutuotteiden luetteloon.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun kertomukseen sisällytetään myös arvio 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen laittomasti korjatun puutavaran ja sellaisesta puutavarasta valmistettujen puutuotteiden markkinoille saattamista koskevan kiellon sekä 6 artiklassa tarkoitettujen asianmukaisen huolellisuuden järjestelmien tehokkuudesta.

21 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 3 päivästä maaliskuuta 2013 lähtien. Asetuksen 6 artiklan 2 kohtaa, 7 artiklan 1 kohtaa sekä 8 artiklan 7 ja 8 kohtaa sovelletaan kuitenkin 2 päivästä joulukuuta 2010 lähtien.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 20 päivänä lokakuuta 2010.

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
J. BUZEK

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
O. CHASTEL

LIITE

Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvat puutavara ja puutuotteet neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 ⁽¹⁾ liitteessä I vahvistetussa yhdistetyssä nimikkeistössä olevan luokittelun mukaisesti

- 4401 Polttopuu, rankoina, pölkkyinä, halkoina, oksina, risukimppuina tai niiden kaltaisissa muodoissa; puu lastuina ja hakkeena; sahanpuru ja puujäte, myös pölkyiksi, briketeiksi, rakeiksi tai niiden kaltaiseen muotoon yhteenpuristettu
 - 4403 Raakapuu, myös jos siitä on poistettu kuori tai pintapuu, tai karkeasti syrjäyty puu
 - 4406 Puiset rata- ja raitiotiepölkkyt
 - 4407 Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, myös höylätty, hiottu tai päistään jatkettu, paksuus suurempi kuin 6 mm
 - 4408 Viilut vanerointia (myös kerrostettua puuta tasoleikkaamalla saadut), ristiinliimattua vaneria tai niiden kaltaista kerrostettua puuta varten ja muu puu, sahattu pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, myös höylätty, hiottu, saumattu tai päistään jatkettu, paksuus enintään 6 mm
 - 4409 Puu (myös yhdistämättömät laatat ja rimat parkettilattioita varten), yhdeltä tai useammalta syrjältä tai pinnalta koko pituudelta muotoiltu (pontattu, puolipontattu, viistottu, pontattu viistotuun syrjin, helmipontattu, tehty muoto-listoiksi tai -laudoiksi, pyöristetty tai vastaavilla tavoilla työstetty), myös höylätty, hiottu tai päästään jatkettu
 - 4410 Puusta tai muusta puumaisesta aineesta valmistettu lastulevy ja "oriented strand board" -levy sekä niiden kaltaiset levyt (esimerkiksi "waferboard"-levyt), myös hartsilla tai muulla orgaanisella sideaineella yhteenpuristetut
 - 4411 Puusta tai muusta puumaisesta aineesta valmistettu kuitulevy, myös hartsilla tai muulla orgaanisella sideaineella yhteenpuristettu
 - 4412 Ristiinliimattu vaneri, vaneroidut puulevyt ja niiden kaltainen kerrostettu puu
 - 4413 00 00 Tiivistetty puu, möhkäleinä, levyinä, rimoina tai profiileina
 - 4414 00 Puiset maalausten, valokuvien, peilien ja niiden kaltaisten tavaroiden kehykset
 - 4415 Puiset pakkauslaatikot, -rasiat, -häkit, -pytyt ja niiden kaltaiset päällykset; puiset kaapeli- ja johdinkelat; kuormalavat, laatikkokuormalavat ja muut puiset lastauslavat; puiset kuormauslavojen lavakaulukset
- (Tähän eivät kuulu pakkausmateriaalit, joita käytetään yksinomaan toisen markkinoille saatetun tuotteen tukemisessa, suojaamisessa tai kantamisessa.)
- 4416 00 00 Puiset drittelit, tynnyrit, sammiot, saavit ja muut tynnyriteokset sekä niiden puuosat, myös kimmet
 - 4418 Rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet, myös puiset solulevyt, yhdistetyt lattialaatat, päreet ja paanut

(¹) Neuvoston asetus (ETY) N:o 2658/87, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1987, tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista (EYVL L 256, 7.9.1987, s. 1).

- Yhdistetyn nimikkeistön 47 ja 48 ryhmään kuuluva massa ja paperi, lukuun ottamatta bambupohjaisia tuotteita ja keräystuotteita (jätetuotteita)

 - 9403 30, 9403 40, 9403 50 00, 9403 60 ja 9403 90 30 Puuhuonekalut

 - 9406 00 20 Tehdasvalmisteiset rakennukset
-

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) N:o 996/2010,

annettu 20 päivänä lokakuuta 2010,

siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnasta ja ehkäisemisestä ja direktiivin 94/56/EY kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

ottavat huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisympäristöstä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Olisi turvattava Euroopan siviili-ilmailun yleinen korkea turvallisuustaso sekä pyrittävä kaikin tavoin vähentämään onnettomuuksien ja vaaratilanteiden määrää, jotta voidaan säilyttää kansalaisten luottamus lentoliikenteeseen.
- (2) Siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden nopea ja tehokas turvallisuustutkinta parantaa lentoturvallisuutta ja auttaa ehkäisemään onnettomuuksia ja vaaratilanteita.
- (3) Turvallisuuteen liittyvistä poikkeamista ilmoittaminen, niiden analysointi ja tutkimustulosten levittäminen ovat erittäin tärkeitä lentoturvallisuuden parantamiselle. Komission olisi siksi annettava ennen 31 päivää joulukuuta

2011 ehdotus poikkeamien ilmoittamisesta siviili-ilmailun alalla 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY ⁽⁴⁾ muuttamiseksi.

- (4) Turvallisuustutkinnan ainoana tavoitteena olisi oltava tulevien onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen eikä syyllisyyden tai vastuun osoittaminen.

- (5) Olisi otettava huomioon Chicagossa 7 päivänä joulukuuta 1944 allekirjoitettu kansainvälinen siviili-ilmailun yleissopimus, jäljempänä 'Chicagon yleissopimus', jossa määrätään ilma-alusten turvallisen käytön varmistamiseksi tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisesta. Erityisesti olisi otettava huomioon Chicagon yleissopimuksen liite 13 muutoksineen, sillä siinä vahvistetaan ilma-alusten onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnan kansainväliset standardit ja suositellut menettelytavat ja termien rekisteröintivaltio, lentotoiminnan harjoittajan valtio, suunnitteluvaltio, valmistusvaltio ja tapahtumavaltio merkitykset.

- (6) Chicagon yleissopimuksen liitteessä 13 määritettyjen kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen mukaisesti onnettomuuksien ja vakavien vaaratilanteiden tutkinnasta vastaa se valtio, jonka alueella onnettomuus tai vakava vaaratilanne sattuu, tai rekisteröintivaltio, jos onnettomuuspaikkaa tai vakavan vaaratilanteen tapahtumapaikkaa ei voida määrittää täsmällisesti tietyn valtion alueelle. Valtio voi siirtää tutkinnan suorittamisen toiselle valtiolle tai pyytää siltä apua tutkintaan. Turvallisuustutkinnat olisi suoritettava unionissa vastaavalla tavalla.

- (7) Siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnan peruseriaaiteista 21 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston direktiivin 94/56/EY ⁽⁵⁾ täytäntöönpanosta saatuja kokemuksia olisi hyödynnettävä siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnan ja ehkäisemisen tehostamiseksi unionissa.

⁽¹⁾ Lausunto annettu 27 päivänä toukokuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ EUVL C 132, 21.5.2010, s. 1.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 21 päivänä syyskuuta 2010 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, annettu 11 päivänä lokakuuta 2010.

⁽⁴⁾ EUVL L 167, 4.7.2003, s. 23.

⁽⁵⁾ EYVL L 319, 12.12.1994, s. 14.

- (8) Olisi otettava huomioon muutokset, joita unionin siviili-ilmailun turvallisuuden institutionaalisissa ja sääntelypuitteissa on tapahtunut direktiivin 94/56/EY antamisen jälkeen, ja erityisesti Euroopan lentoturvallisuusviraston, jäljempänä 'EASA', perustaminen. Lisäksi olisi otettava huomioon turvallisuussuositusten unioniulottuvuus, koska ilmailun turvallisuutta säännellään yhä enenevästi unionin tasolla.
- (9) EASA toteuttaa jäsenvaltioiden puolesta suunnittelu-, valmistus- ja rekisteröintivaltion tehtävät, jotka liittyvät suunnittelun hyväksyntään, kuten Chicagon yleissopimuksessa ja sen liitteissä täsmennetään. Sen vuoksi EASA olisi Chicagon yleissopimuksen liitteen 13 mukaisesti kutsuttava osallistumaan turvallisuustutkintaan, jotta se voisi toimivaltansa puitteissa edistää tutkinnan tehokkuutta ja varmistaa ilma-alusten suunnittelun turvallisuuden vaikuttamatta kuitenkaan tutkinnan riippumattomuuteen. Kansalliset siviili-ilmailuviranomaiset olisi vastaavasti kutsuttava osallistumaan turvallisuustutkintaan.
- (10) Kun otetaan huomioon EASAn ja kansallisten siviili-ilmailuviranomaisten nimeämien henkilöiden turvallisuuteen liittyvät vastuut, heidän tulisi saada käyttöönsä turvallisuusvaatimusten tehokkuuden arvioinnin kannalta merkitykselliset tiedot.
- (11) Ilmailuonnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi entistä paremmin myös EASAn olisi yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa osallistuttava poikkeamien ilmoittamisjärjestelmiin liittyvien tietojen vaihtoon ja analysointiin direktiivin 2003/42/EY mukaisesti välttämällä kaikenlaiset eturistiriidat. Nämä tiedot olisi suojattava asianmukaisella tavalla luvattomalta käytöltä tai luovuttamiselta.
- (12) EASAn ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten osallistumisella direktiivin 2003/42/EY soveltamisalaan kuuluvien tietojen vaihtoon ja analysointiin voitaisiin edistää turvallisuustutkintaa hyödyntämällä online-käyttöoikeutta turvallisuuden kannalta merkityksellisiin tietoihin, jotka sisältävät siviili-ilmailun poikkeamatietojen keskusrekisteriin.
- (13) Turvallisuustutkinnan laajuuden olisi määräydyttävä sen mukaan, miten sen tuloksia voidaan hyödyntää lentoturvallisuuden parantamiseksi, erityisesti ottaen huomioon, että unionin tutkintaresursseja on tarpeen käyttää kustannustehokkaasti.
- (14) Onnettomuuksien ja vaaratilanteiden turvallisuustutkinta olisi suoritettava riippumattoman turvallisuustutkintaviranomaisen toimesta tai valvonnassa, jotta välttyttäisiin kaikilta mahdollisilta eturistiriidoilta ja ulkopuolisen tahon mahdolliselta puuttumiselta tutkittavien poikkeamien syiden määrittämiseen.
- (15) Turvallisuustutkintaviranomaiset ovat turvallisuustutkintaprosessin ytimessä. Heidän työnsä on olennaisen tärkeää onnettomuuden tai vaaratilanteen syiden määrittämiseksi. Heidän olisi siis ehdottomasti voitava suorittaa tutkintansa riippumattomasti ja heillä olisi myös oltava riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit tuloksellisen ja tehokkaan tutkinnan suorittamista varten.
- (16) Jäsenvaltioiden turvallisuustutkintaviranomaisten valmiuksia olisi vahvistettava, ja niiden välinen yhteistyö on tarpeen siviili-ilmailun onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnan ja ehkäisemisen tehostamiseksi unionissa.
- (17) Turvallisuustutkintaviranomaisten koordinoiva rooli olisi tunnustettava ja sitä olisi vahvistettava Euroopan laajuisesti, jotta saadaan todellista lisäarvoa lentoturvallisuuden alalla, kehittämällä näiden viranomaisten jo tekemää yhteistyötä ja jäsenvaltioiden tutkintaresursseja, joita olisi käytettävä mahdollisimman tehokkaasti. Tämä tunnustaminen ja vahvistaminen voitaisiin parhaiten toteuttaa Euroopan siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisten verkoston avulla, jäljempänä 'verkosto', jonka asema ja tehtävät on selkeästi määritelty.
- (18) Verkoston olisi toteutettava koordinaatiotoimintaansa avoimesti ja riippumattomasti, ja unionin olisi tuettava sitä aktiivisesti.
- (19) Tämän asetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin yhteistyöllä kolmansien maiden kanssa, joiden voitaisiin sallia osallistuvan tarkkailijoina verkoston työskentelyyn.
- (20) Koska turvallisuustutkintaa koskevat oikeudet on tärkeä määrittää selkeästi, jäsenvaltioiden olisi oikeudellisesta tutkinnasta vastaavien viranomaisten toimivaltaa koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen ja tarvittaessa läheisessä yhteistyössä kyseisten viranomaisten kanssa huolehdittava siitä, että turvallisuustutkinnasta vastaavat viranomaiset voivat suorittaa tehtävänsä parhain mahdollisin edellytyksin lentoturvallisuuden eduksi. Turvallisuustutkinnasta vastaavien viranomaisten olisi näin ollen päästävä välittömästi ja esteettä onnettomuuspaikalle ja kaikki turvallisuustutkinnan vaatimuksiin vastaamiseksi tarvittava aineisto olisi asetettava niiden saataville vaarantamatta oikeudellisen tutkinnan tavoitteiden saavuttamista.

- (21) Tehokas turvallisuustutkinta on mahdollista vain, jos tärkeät todisteet säilytetään huolellisesti.
- (22) Siviili-ilmailun turvallisuusjärjestelmä perustuu palautteeseen ja onnettomuuksista ja vaaratilanteista saaduista kokemuksista oppimiseen, ja nämä edellyttävät luottamuksellisuutta koskevien sääntöjen tiukkaa soveltamista, jotta arvokkaita tietolähteitä olisi käytettävissä tulevaisuudessa. Tämän vuoksi arkaluontoisia turvallisuustietoja olisi suojeltava asianmukaisesti.
- (23) Onnettomuus nostaa esiin monia erilaisia yleisiä etua koskevia kysymyksiä, kuten onnettomuuksien estäminen tulevaisuudessa ja hyvä lainkäyttö. Nämä edut menevät asianomaisten osapuolten yksittäisten etujen ja yksittäisen tapahtuman edelle. Oikea tasapaino kaikkien etujen välillä on välttämätön, jotta voidaan varmistaa yleisen edun konkavisvaltainen toteutuminen.
- (24) Siviili-ilmailujärjestelmän tulisi edistää rankaisematonta ilmapiiriä, joka edesauttaa poikkeamien spontaania ilmoittamista ja vaikuttaa siten myönteisesti oikeudenmukaisten toimintatapojen periaatteen noudattamiseen.
- (25) Henkilön turvallisuustutkinnassa antamia tietoja ei saisi käyttää kyseistä henkilöä vastaan, ja perustuslaillisia periaatteita ja kansallista oikeutta olisi noudatettava kaikilta osin.
- (26) Jäsenvaltioiden olisi voitava rajoittaa tilanteita, joissa turvallisuustutkinnan aikana saatujen tietojen luovuttamis päätös voidaan tehdä, vaikuttamatta oikeusjärjestelmän sujuvaan toimintaan.
- (27) Onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi on tärkeää toimittaa mahdollisimman nopeasti asiaa koskevat merkitykselliset tiedot, mukaan lukien erityisesti turvallisuustutkinnan tuloksena syntyvät selostukset ja turvallisuussuosituksukset.
- (28) Toimivaltaisen viranomaisen olisi aina käsiteltävä onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen tutkinnan tai muiden lähteiden, kuten turvallisuuteen liittyvien tutkimusten, tuloksena saatavat turvallisuussuosituksukset ja tarpeen mukaan toimittava niiden pohjalta siviili-ilmailuonnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi riittävällä tavalla.
- (29) Olisi edistettävä tutkimusta, joka koskee sekä ilma-alusten reaaliaikaisen sijainnin määrittämistä että lennonrekisteröintilaitteen sisältämien tietojen saantia silloin, kun lennonrekisteröintilaitte ei ole fyysisesti saatavilla, niiden keinojen parantamiseksi, joita tutkijoilla on käytettävissään onnettomuuksien syiden määrittämiseksi ja toistuvien vaaratilanteiden ennaltaehkäisyvalmiuksien parantamiseksi. Tämä edistäisi huomattavasti ilmailun turvallisuutta.
- (30) Kokemus on osoittanut, että luotettavia luetteloita ilma-aluksessa olevista henkilöistä on joskus vaikea saada nopeasti ja myös että olisi tärkeää asettaa määräaika, jonka kuluessa lentoyhtiötä voidaan pyytää toimittamaan tällainen luettelo. Lisäksi luetteloissa olevat tiedot olisi suojattava luvottomalta käytöltä tai luovuttamiselta. Vastaavasti tietojen saatavuus onnettomuuteen joutuneessa ilma-aluksessa olleista vaarallisista aineista on tarpeen turvallisuustutkijoille aiheutuvien riskien minimoimiseksi onnettomuuspaikalla.
- (31) Onnettomuuden jälkeen on vaikea löytää nopeasti asianmukainen yhteyshenkilö, jolle ilmoittaa onnettomuuskoneesta matkustajasta. Matkustajille olisi näin ollen tarjottava mahdollisuus nimetä yhteyshenkilö.
- (32) Onnettomuuksien uhreille ja heidän omaisilleen annettava apu olisi määriteltävä riittävällä tavalla.
- (33) Tapa, jolla jäsenvaltiot ja lentoyhtiöt käsittelevät onnettomuutta ja sen seurauksia, on ratkaisevan tärkeä. Tässä yhteydessä jäsenvaltioilla olisi oltava hätäsuunnitelma erityisesti lentoaseman pelastustoimia ja siviili-ilmailuonnettomuuksien uhrien ja heidän omaistensa auttamista varten. Lentoyhtiöillä olisi myös oltava suunnitelma siviili-ilmailuonnettomuuksien uhrien ja heidän omaistensa auttamista varten. Olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että uhreja ja heidän omaisiaan sekä näiden yhteisöjä tuetaan ja että kyseisiin henkilöihin ja yhteisöihin pidetään yhteyttä.
- (34) Tätä asetusta sovellettaessa olisi noudatettava täysimääräisesti tietojen saatavuutta ja käsittelyä sekä yksilöiden suojaa koskevia unionin säädöksiä.
- (35) Seuraamusten olisi erityisesti mahdollistettava sellaisten henkilöiden rankaiseminen, jotka tämän asetuksen vastaisesti luovuttavat tällä asetuksella suojattuja tietoja; jotka haittaavat turvallisuustutkintaviranomaisen toimintaa estämällä tutkijoita suorittamasta tehtäviään tai kieltäytymällä antamasta hyödyllisiä tallenteita, merkittäviä tietoja tai asiakirjoja tai kätkemällä, muuttamalla tai hävittämällä niitä; tai jotka jättävät ilmoittamatta asianomaisille viranomaisille tiedossaan olevasta onnettomuudesta tai vakavasta vaaratilanteesta.

(36) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on yhteisten sääntöjen vahvistaminen siviili-ilmailun turvallisuustutkinnan alalla, vaan se voidaan tämän asetuksen Euroopan laajuisen soveltamisalan ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

(37) Sen vuoksi direktiivi 94/56/EY olisi kumottava.

(38) Lontoossa 2 päivänä joulukuuta 1987 annettu Gibraltarin lentoasemaa koskeva yhteinen julistus korvataan vuoropuhelua Gibraltarin kanssa käsittelevän foorumin ensimmäisessä ministerikokouksessa Cordobassa 18 päivänä syyskuuta 2006 annetulla Gibraltarin lentoasemaa koskevalla ministereiden julistuksella, jonka täysimääräisen noudattamisen katsotaan täyttävän vuoden 1987 julistuksen vaatimukset,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

1. Tämän asetuksen tarkoituksena on parantaa ilmailun turvallisuutta varmistamalla korkea tehokkuustaso, nopeus ja laatu Euroopan siviili-ilmailun turvallisuustutkinnassa, jonka ainoa tavoite on tulevien onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäiseminen eikä syyllisyyden tai vastuun osoittaminen, muun muassa perustamalla Euroopan siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisten verkosto. Siinä määritellään myös säännöt, jotka koskevat tietojen oikea-aikaista saatavuutta kaikista onnettomuuteen joutuneesta ilma-aluksessa olleista henkilöistä ja vaarallisista aineista. Sen tarkoituksena on myös parantaa tukea ilmailuonnettomuuksien uhreille ja heidän omaisilleen.

2. Tämän asetuksen soveltamisen Gibraltarin lentoasemaan ei katsota rajoittavan Espanjan kuningaskunnan tai Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan oikeudellista asemaa kiistassa sen alueen suvereniteetista, jolla tämä lentoasema sijaitsee.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1) 'onnettomuudella' ilma-aluksen käyttöön liittyvää tapahtumaa ajanjaksona, joka miehityksen ilma-aluksen tapauksessa

alkaa kenen tahansa henkilön noustessa ilma-alukseen ilmailutarkoituksessa ja päättyy kaikkien tässä tarkoituksessa ilma-alukseen nousseiden henkilöiden poistuttua ilma-aluksesta tai miehittämättömän ilma-aluksen tapauksessa alkaa, kun ilma-alus on valmis liikkumaan ilmailutarkoituksessa, ja päättyy, kun ilma-alus on pysähtynyt lennon päätyttyä ja sen pääasiallinen voimanlähde on sammutettu, ja jonka aikana

a) henkilö saa kuolemaan johtavia tai vakavia vammoja sen vuoksi, että hän on

— ilma-aluksessa, tai

— suorassa kosketuksessa ilma-aluksen osan kanssa, ilma-aluksesta irronneet osat mukaan luettuina, tai

— suoraan alttiina ilma-aluksen moottorien suihkuvirtaukselle,

lukuun ottamatta tapauksia, joissa vammat ovat aiheutuneet luonnollisista syistä, ovat itse aiheutettuja tai muiden henkilöiden aiheuttamia, tai kun vammat ovat aiheutuneet matkustajille ja miehistölle tarkoitettujen alueiden ulkopuolelle piiloutuneille salamatkustajille; tai

b) ilma-alus tai sen rakenteet vaurioituvat siten, että ilma-aluksen rakenteiden lujuus, suorituskyky tai lento-ominaisuudet muuttuvat, ja vaurio edellyttäisi yleensä suurta korjausta tai vaurioituneen osan vaihtoa, lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyse moottoriviasta tai -vauriosta, joka rajoittuu yhteen moottoriin (sen suojapellit tai lisälaitteet mukaan luettuina), potkureihin, siivenkärkiin, antenneihin, antureihin, ohjaussiivekkeisiin, renkaihin, jarruihin, pyöriin, muotolevyihin, paneeleihin, laskutelineiden luukkuihin, tuulilaseihin, ilma-aluksen pintalevyihin (kuten pieniin lommoihin tai reikiin), tai vähäisiin vaurioihin, jotka rajoittuvat pääroottorin lapoihin, pyrstöroottorin lapoihin, laskutelineisiin ja rakeista tai lintutörmäyksestä aiheutuviin pieniin vaurioihin (mukaan luettuina reiät tutkakuvussa); tai

c) ilma-alus on kadonnut tai täysin saavuttamattomissa;

2) 'valtuutetulla edustajalla' henkilöä, jonka valtio on nimennyt pätevyyden perusteella osallistumaan toisen valtion suorittamaan turvallisuustutkintaan. Jäsenvaltion nimeämän valtuutetun edustajan on edustettava turvallisuustutkintaviranomaista;

3) 'neuvonantajalla' henkilöä, jonka valtio on nimennyt pätevyyden perusteella avustamaan valtuutettua edustajaansa turvallisuustutkinnassa;

- 4) 'syillä' tekoja, laiminlyöntejä, tapahtumia tai olosuhteita tai näiden yhdistelmiä, jotka ovat johtaneet onnettomuuteen tai vaaratilanteeseen; syiden yksilöinti ei tarkoita syyllisyyden osoittamista tai hallinnollisen tai siviili- tai rikosoikeudellisen vastuun osoittamista;
- 5) 'kuolemaan johtavalla vammalla' henkilön onnettomuudessa saamaa vammaa, joka johtaa kuolemaan 30 päivän kuluessa onnettomuuspäivästä;
- 6) 'lennonrekisteröintilaitteella' rekisteröintilaitetta, joka on asennettu ilma-alukseen helpottamaan onnettomuuksien tai vaaratilanteiden turvallisuustutkintaa;
- 7) 'vaaratilanteella' lentotoimintaan liittyvää muuta tapahtumaa kuin onnettomuutta, joka vaikuttaa tai voisi vaikuttaa toiminnan turvallisuuteen;
- 8) 'kansainvälisillä standardeilla ja suositelluilla menettelytapoilla' ilma-alusten onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevia kansainvälisiä standardeja ja suositeltuja menettelytapoja, jotka on hyväksytty Chicagon yleissopimuksen 37 artiklan mukaisesti;
- 9) 'tutinnan johtajalla' henkilöä, jolle pätevyden perusteella on annettu vastuu turvallisuustutinnan järjestämisestä, suorittamisesta ja johtamisesta;
- 10) 'lentotoiminnan harjoittajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käyttää tai suunnittelee käyttävänsä yhtä tai useampaa ilma-alusta;
- 11) 'osallisella' onnettomuudessa tai vakavassa vaaratilanteessa osallisena olleen ilma-aluksen omistajaa, miehistön jäsentä, lentotoiminnan harjoittajaa, kyseisen ilma-aluksen huoltoon, suunnitteluun, valmistukseen tai miehistön kouluttamiseen osallistunutta henkilöä, lennonjohto-, lentotiedotus- tai lentoasemapalvelujen tarjontaan osallistunutta henkilöä, joka on tarjonnut palveluja kyseiselle ilma-alukselle, kansallisen siviili-ilmailuviranomaisen henkilökuntaa tai EASAn henkilökuntaa;
- 12) 'alustavalla tutkintaselostuksella' tutinnan alkuvaiheessa saatujen tietojen nopeaksi levittämiseksi käytettävää ilmoitusta;
- 13) 'omaisilla' onnettomuuden uhrin lähimpiä sukulaisia ja/tai lähiomaisia ja/tai muita uhrin lähipiiriin kuuluvia henkilöitä
- uhrin kotimaan kansallisen lainsäädännön määrittelemällä tavalla;
- 14) 'turvallisuustutkinnalla' turvallisuustutkintaviranomaisen onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisemiseksi suorittamaa toimintaa, johon kuuluu tietojen hankkiminen ja analysointi, johtopäätösten teko, syyn tai syiden ja/tai tapahtumaan myötävaikuttaneiden tekijöiden selvittäminen ja tarvittaessa turvallisuussuosituksen antaminen;
- 15) 'turvallisuussuosituksella' turvallisuustutkintaviranomaisen ehdotusta, joka perustuu turvallisuustutkinnasta tai muista lähteistä kuten turvallisuuteen liittyvistä tutkimuksista saatuihin tietoihin ja jonka tarkoituksena on ehkäistä onnettomuuksia ja vaaratilanteita;
- 16) 'vakavalla vaaratilanteella' vaaratilannetta, jonka olosuhteista käy ilmi, että ilma-aluksen toimintaan liittyvä onnettomuus oli hyvin todennäköinen ajanjaksona, joka miehitetyn ilma-aluksen tapauksessa alkaa kenen tahansa henkilön noustessa ilma-alukseen ilmailutarkoituksessa ja päättyy kaikkien tässä tarkoituksessa ilma-alukseen nousseiden henkilöiden poistuttua ilma-aluksesta tai miehittämättömän ilma-aluksen tapauksessa alkaa, kun ilma-alus on valmis liikkumaan ilmailutarkoituksessa, ja päättyy, kun ilma-alus on pysähtynyt lennon päätyttyä ja sen pääasiallinen voimanlähde on sammutettu. Esimerkkejä vakavista vaaratilanteista luetaan liitteessä;
- 17) 'vakavalla vammalla' henkilön onnettomuudessa saamaa vammaa, johon liittyy jokin seuraavista:
- a) yli 48 tunnin mittainen sairaalahoito, joka alkaa seitsemän päivän kuluessa vammautumisesta;
- b) luunmurtuma (lukuun ottamatta sormien, varpaiden tai nenän vähäisiä murtumia);
- c) haavat, jotka aiheuttavat runsasta verenvuotoa tai hermo-, lihas- tai jännevaurioita;
- d) sisäelinvauriot;
- e) toisen tai kolmannen asteen palovammat tai muunlaiset palovammat, joiden laajuus on yli viisi prosenttia ihon pinta-alasta;

- f) toteennäytetty altistuminen tartuntaa aiheuttaville aineille tai haitalliselle säteilylle.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan sellaisten onnettomuuksien ja vakavien vaaratilanteiden turvallisuustutkintaan,

- a) jotka ovat tapahtuneet perussopimusten soveltamisalaan kuuluvien jäsenvaltioiden alueella, noudattaen jäsenvaltioiden kansainvälisiä velvoitteita;
- b) joissa on ollut osallisena jäsenvaltiossa rekisteröity tai jäsenvaltioon sijoittautuneen yrityksen käyttämä ilma-alus ja jotka ovat tapahtuneet perussopimusten soveltamisalaan kuuluvien jäsenvaltioiden alueen ulkopuolella, jos tutkintaa ei tässä tapauksessa suorita jokin toinen valtio;
- c) joita varten jäsenvaltiolla on kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen mukaisesti oikeus nimittää valtuutettu edustaja osallistumaan tutkintaan rekisteröintivaltiona, lentotoiminnan harjoittajan valtiona, suunnitteluvaltiona, valmistusvaltiona tai valtiona, joka antaa tutkinnan suorittavan valtion pyynnöstä käyttöön tietoja, tiloja tai asiantuntijoita;
- d) joihin jäsenvaltio, jolla on kansalaistensa kuolemantapausten tai vakavien vammautumisten vuoksi erityinen intressi asiassa, saa tutkinnan suorittavan valtion luvalla nimittää asiantuntijan.

2. Tätä asetusta sovelletaan myös niihin kysymyksiin, jotka liittyvät tietojen oikea-aikaiseen saatavuuteen kaikista onnettomuuteen joutuneessa ilma-aluksessa olleista henkilöistä ja vaarallisista aineista sekä ilmailuonnettomuuksien uhrien ja heidän omaistensa auttamiseen.

3. Tätä asetusta ei sovelleta sellaisten onnettomuuksien ja vakavien vaaratilanteiden turvallisuustutkintaan, joissa on osallisena sotilas-, tulli- tai poliisitoimintaa tai muuta vastaavaa toimintaa harjoittava ilma-alus, ellei kyseinen jäsenvaltio 5 artiklan 4 kohdan ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti toisin päättää.

4 artikla

Siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomainen

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että turvallisuustutkinnat suorittaa tai niitä valvoo pysyvä kansallinen siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomainen, jäljempänä 'turvallisuustutkintaviranomainen', joka kykenee suorittamaan itsenäisesti tyy-

den turvallisuustutkinnan, ilman ulkopuolisten puuttumista asiaan, joko itse tai muiden turvallisuustutkintaviranomaisten kanssa tehtyjen sopimusten avulla.

2. Turvallisuustutkintaviranomaisen on oltava toiminnallisesti riippumaton erityisesti ilmailuviranomaisista, jotka vastaavat lentokelpoisuudesta, tyyppihyväksynnästä, lentotoiminnasta, huoltotoiminnasta, toimiluvista ja lupakirjoista, lennonjohdosta tai lentopaikkojen ylläpidosta, ja yleensä kaikista muista osapuolista tai yhteisöistä, joiden edut tai tehtävät saattavat joutua ristiriitaan turvallisuustutkintaviranomaiselle annettujen tehtävien kanssa tai vaikuttaa viranomaisen puolueettomuuteen.

3. Turvallisuustutkintaviranomainen ei saa turvallisuustutkintaa suorittaessaan pyytää eikä ottaa vastaan ohjeita keneltäkään, ja sillä on oltava rajoittamaton toimivalta turvallisuustutkinnan suorittamiseen.

4. Turvallisuustutkintaviranomaiselle annettuja tehtäviä voidaan laajentaa lentoturvallisuuteen liittyvien tietojen keräämiseen ja analysointiin erityisesti onnettomuuksien ehkäisemistarkoituksessa, jos kyseiset toimet eivät vaikuta kyseisen viranomaisen riippumattomuuteen eikä niihin liity vastuuta sääntelyä, hallintoa tai standardointia koskevista asioista.

5. Kansallisesti julkaistaan vuosittain turvallisuutta koskeva katsaus, jotta yleisö saisi tietoja yleisestä ilmailun turvallisuustasosta. Analyysissä ei saa paljastaa luottamuksellisten tietojen lähteitä.

6. Asianomaisen jäsenvaltion on annettava turvallisuustutkintaviranomaiselle edellytykset hoitaa tehtävänsä riippumattomasti, ja sillä on oltava käytettävissään tähän tarkoitukseen riittävät voimavarat. Erityisesti on huolehdittava seuraavista:

- a) turvallisuustutkintaviranomaisen johtajalla ja/tai useista liikennemuodoista huolehtivan viranomaisen tapauksessa sen ilmailuosaston johtajalla on oltava tehtäviensä täyttämiseksi tämän asetuksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti vaadittava kokemus ja pätevyys siviili-ilmailun turvallisuuden alalla;
- b) tutkijoilla on oltava asema, joka takaa heille tarvittavan riippumattomuuden;
- c) turvallisuustutkintaviranomaiseen on kuuluttava vähintään yksi käytettävissä oleva tutkija, joka voi toimia tutkinnan johtajana suuren ilmailuonnettomuuden tapahduttua;
- d) turvallisuustutkintaviranomaiselle on osoitettava määrärahat, jotka mahdollistavat sen tehtävien suorittamisen;

e) turvallisuustutkintaviranomaisella on oltava joko välittömästi tai 6 artiklassa tarkoitetun yhteistyön kautta taikka muiden kansallisten viranomaisten tai yhteisöjen kanssa tehdyin järjestelyin käytettävissään pätevä henkilöstö ja riittävät tilat, mukaan lukien toimistotilat ja hallit, joissa voidaan säilyttää ja tutkia ilma-alusta, sen sisältöä ja sen hylkyä.

5 artikla

Tutkintavelvollisuus

1. Jokaisesta siviili-ilmailun onnettomuudesta tai vakavasta vaaratilanteesta, jossa on osallisena muu kuin jokin yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta 20 päivänä helmikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008⁽¹⁾ liitteessä II tarkoitetuista ilma-aluksista, on tehtävä turvallisuustutkinta siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella onnettomuus tai vakava vaaratilanne tapahtui.

2. Kun muu kuin asetuksen (EY) N:o 216/2008 liitteessä II tarkoitettu jäsenvaltiossa rekisteröity ilma-alus on osallisena onnettomuudessa tai vakavassa vaaratilanteessa, jonka sijaintia ei voida täsmällisesti määrittää minkään valtion alueelle, turvallisuustutkinnasta vastaa rekisteröintijäsenvaltion turvallisuustutkintaviranomainen.

3. Turvallisuustutkintaviranomainen päättää 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetun turvallisuustutkinnan laajuuden ja sen suorittamisessa noudatettavat menettelyt sen mukaan, mitä kokemusta se arvelee tutkinnasta saatavan ilmailuturvallisuuden parantamiseksi, mukaan lukien ilma-alukset, joiden suurin sallittu lentoonlähdemassa on enintään 2 250 kg.

4. Turvallisuustutkintaviranomaiset voivat päättää tutkia myös muita kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja vaaratilanteita tai muille ilma-aluksille sattuneita onnettomuuksia tai vakavia vaaratilanteita jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos ne arvelevat tällaisesta tutkinnasta saatavan turvallisuuden kannalta hyödyllistä kokemusta.

5. Edellä 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettussa turvallisuustutkinnassa ei saa missään tapauksessa pyrkiä osoittamaan syyllisyyttä tai vastuuta. Turvallisuustutkinnan on oltava riippumaton, se on erotettava mahdollisista oikeudellisista tai hallinnollisista menettelyistä syyllisyyden tai vastuun osoittamiseksi, eikä se saa vaihtaa tällaisiin menettelyihin.

6 artikla

Turvallisuustutkintaviranomaisten yhteistyö

1. Jäsenvaltion turvallisuustutkintaviranomainen voi pyytää apua muiden jäsenvaltioiden turvallisuustutkintaviranomaisilta.

Jos turvallisuustutkintaviranomainen suostuu pyynnöstä antamaan apua, sitä on mahdollisuuksien mukaan annettava korvausta.

2. Turvallisuustutkintaviranomainen voi siirtää onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen tutkinnan suorittamisen toiselle turvallisuustutkintaviranomaiselle molemminpuolisesta sopimuksesta, ja sen on edistettävä tämän toisen viranomaisen tutkintaprosessia.

7 artikla

Euroopan siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisten verkosto

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden tutkintaviranomaiset perustavat Euroopan siviili-ilmailun turvallisuustutkintaviranomaisten eurooppalaisen verkoston, jäljempänä 'verkosto', joka koostuu kunkin jäsenvaltion turvallisuustutkintaviranomaisen johtajasta ja/tai useista liikennemuodoista huolehtivan viranomaisen tapauksessa sen ilmailuosaston johtajasta tai näiden edustajista, mukaan lukien näiden joukosta kolmen vuoden ajaksi valittu puheenjohtaja.

Puheenjohtaja laatii tiiviissä yhteistyössä verkoston jäsenten kanssa verkoston vuotuisen työohjelman, jossa on noudatettava 2 kohdassa asetettuja tavoitteita ja 3 kohdassa asetettuja vastuualueita. Komissio toimittaa työohjelman Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Puheenjohtaja laatii myös verkoston kokousten esityslistat.

2. Verkosto pyrkii edelleen parantamaan turvallisuustutkintaviranomaisten suorittaman tutkinnan laatua ja vahvistamaan niiden riippumattomuutta. Se kannustaa erityisesti luomaan korkeat standardit tutkintamenetelmille ja tutkijoiden koulutukselle.

3. Edellä 2 kohdassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi verkosto vastaa erityisesti seuraavista tehtävistä:

a) valmistelee esityksiä unionin toimielimille ja neuvoo niitä kaikissa turvallisuustutkintaa ja onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisemistä koskevien unionin politiikkojen ja sääntöjen kehittämiseen ja täytäntöönpanoon liittyvissä näkökohdissa;

b) edistää lentoturvallisuuden parantamisen kannalta hyödyllisten tietojen jakamista sekä edistää aktiivisesti järjestelmällistä yhteistyötä turvallisuustutkintaviranomaisten, komission, EASAn ja kansallisten siviili-ilmailuviranomaisten välillä;

⁽¹⁾ EUVL L 79, 19.3.2008, s. 1.

- c) sovittaa yhteen ja järjestää tarvittaessa tutkijoiden vertaisarvioiteja, asiaankuuluvaa koulutusta ja ammattitaidon kehittämishohjelmia;
- d) edistää turvallisuustutkinnan parhaita käytäntöjä unionin yhteisten turvallisuustutkimeneteltyjen kehittämiseksi ja laatii luettelon näistä parhaista käytännöistä;
- e) vahvistaa turvallisuustutkintaviranomaisten tutkintavalmiuksia erityisesti kehittämällä ja hallinnoimalla järjestelyjä resursien jakamiseksi;
- f) antaa turvallisuustutkintaviranomaisten pyynnöstä tarvittavaa apua 6 artiklan soveltamiseksi, johon kuuluu muun muassa luettelo muissa jäsenvaltioissa käytettävissä olevista tutki-joista, laitteista ja valmiuksista, joita tutkintaa suorittavan viranomaisen on mahdollista hyödyntää;
- g) pääsee tarkastelemaan jäljempänä 18 artiklassa tarkoitettuun tietokantaan sisältyviä tietoja ja analysoi siinä olevia turvallisuussuosituksia, jotta voitaisiin tunnistaa unionin laajuisesti merkittävät turvallisuussuosituksiset.

4. Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisesti verkoston työstä. Euroopan parlamentille on myös ilmoitettava, kun neuvosto tai komissio esittää verkostolle pyyntöjä.

5. Verkoston jäsenet eivät saa pyytää eivätkä ottaa miltään taholta vastaan ohjeita, jotka voisivat vaikuttaa turvallisuustutkinnan riippumattomuuteen.

6. EASA kutsutaan tarvittaessa tarkkailijaksi verkoston kokouksiin. Lisäksi verkosto voi kutsua kokouksiinsa tarkkailijoiksi kolmansien maiden turvallisuustutkintaviranomaisten edustajia sekä muita asiantuntijoita.

7. Komissio on tiiviisti mukana verkoston työssä ja saa verkostolta tarvittavaa tukea unionin siviili-ilmailun onnettomuuksien tutkinnan ja ehkäisemisen sekä alan sääntelyn kehittämiseen liittyvien näkökohtien osalta. Komissio antaa verkostolle tarvittavaa tukea, muun muassa avustuen kokousten valmistelussa ja järjestämisessä sekä verkoston toimintaa koskevan vuosikertomuksen julkaisemisessa. Komissio toimittaa vuosikertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

8 artikla

EASAn ja kansallisten siviili-ilmailuviranomaisten osallistuminen turvallisuustutkintaan

1. Turvallisuustutkintaviranomaisten on, edellyttäen että kaikki eturistiriidat vältetään, pyydettävä, että EASA ja asianomaisten jäsenvaltioiden kansalliset siviili-ilmailuviranomaiset nimittävät toimivaltansa puitteissa edustajan, joka osallistuu
 - a) tutkinnan johtajan neuvonantajana 5 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaiseen turvallisuustutkintaan, joka suoritetaan jäsenvaltion alueella tai 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa paikassa tutkinnan johtajan valvonnassa ja tämän harkinnan mukaan;
 - b) jäsenvaltioiden valtuutettua edustajaa tai valtuutettuja edustajia avustavana tämän asetuksen nojalla nimitettynä neuvonantajana valtuutetun edustajan valvonnassa kolmannessa maassa suoritettavaan turvallisuustutkintaan, johon turvallisuustutkintaviranomaista on pyydetty nimeämään valtuutettu edustaja ilma-alusten onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevien kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen mukaisesti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut edustajat ovat erityisesti oikeutettuja
 - a) käymään onnettomuuspaikalla ja tutkimaan hyllyn;
 - b) ehdottamaan tutkintalinjoja ja saamaan tietoja todistajilta;
 - c) saamaan jäljennöksiä kaikista merkityksellisistä asiakirjoista ja hankkimaan merkityksellisiä asiatietoja;
 - d) osallistumaan tallenteiden purkamiseen, lukuun ottamatta ohjaamon ääni- ja kuvatallentimia;
 - e) osallistumaan muualla kuin tapahtumapaikalla tehtäviin tutkimuksiin kuten osien ja laitteiden tutkimiseen, testeihin ja simulaatioihin, teknisiin tiedotustilaisuuksiin ja tutkinnan etenemistä käsitteleviin kokouksiin elleivät ne liity syiden määrittämiseen tai turvallisuussuosituksen laatimiseen.
3. EASAn ja kansallisten siviili-ilmailuviranomaisten on tuettava tutkintaa, johon ne osallistuvat, antamalla tutkintaa johtavan turvallisuustutkintaviranomaisen käyttöön pyydetty tiedot, neuvonantajat ja laitteet.

9 artikla

Velvollisuus ilmoittaa onnettomuuksista ja vakavista vaaratilanteista

1. Kenen tahansa osallisen, jolla on tietoa onnettomuudesta tai vakavasta vaaratilanteesta, on ilmoitettava asia viipymättä tapahtumavaltion toimivaltaiselle turvallisuustutkintaviranomaiselle.

2. Turvallisuustutkintaviranomaisen on ilmoitettava viipymättä komissiolle, EASAlle, Kansainväliselle siviili-ilmailujärjestölle (ICAO), asianomaisille jäsenvaltioille ja asianomaisille kolmansille maille kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen mukaisesti kaikista sille ilmoitetuista onnettomuuksista ja vakavista vaaratilanteista.

10 artikla

Jäsenvaltioiden osallistuminen turvallisuustutkintaan

1. Saatuaan toiselta jäsenvaltiolta tai kolmannelta maalta ilmoituksen onnettomuudesta tai vakavasta vaaratilanteesta ilma-aluksen rekisteröintivaltion, lentotoiminnan harjoittajan valtion, suunnitteluvaltion ja valmistusvaltion on mahdollisimman pian ilmoitettava sille jäsenvaltiolle tai kolmannelle maalle, jonka alueella onnettomuus tai vakava vaaratilanne tapahtui, aikooko se nimittää valtuutetun edustajan kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen mukaisesti. Jos valtuutettu edustaja nimitetään, on myös annettava tämän nimi ja yhteystiedot sekä suunniteltu saapumispäivä, jos valtuutettu edustaja aikoo matkustaa ilmoituksen lähettäneeseen valtioon.

2. Suunnitteluvaltion valtuutetut edustajat nimittää sen jäsenvaltion turvallisuustutkintaviranomainen, jonka alueella ilma-aluksen tai voimalaitteen tyyppisuunnittelutodistuksen haltijan päätoimipaikka sijaitsee.

11 artikla

Turvallisuustutkijoiden asema

1. Turvallisuustutkintaviranomaisen nimittämällä tutkinnan johtajalla on mahdollisesta oikeudellisesta tutkinnasta riippumatta valtuudet toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, joita turvallisuustutkinta edellyttää.

2. Unionin säädösten tai kansallisen oikeuden mukaisista salsapitovelvoitteista riippumatta tutkinnan johtajan on erityisesti

a) päästävä välittömästi, vapaasti ja esteettä onnettomuuspaikalle tai vaaratilanteen tapahtumapaikalle sekä tutkimaan ilma-alusta, sen sisältöä tai sen hylkyä;

b) voitava varmistaa, että todisteet luetteloidaan viipymättä ja jäännökset tai osat ja laitteet siirretään valvotusti tutkittaviksi tai analysoitaviksi;

c) saatava viipymättä käyttöönsä ja valvontaansa lennonrekisteröintilaitteet, niiden sisältämät tiedot ja muut asiaa koskevat tallenteet;

d) voitava pyytää täydellisen ruumiinavauksen tekemistä kuolонуuhreille ja osallistua siihen sekä saatava viipymättä käyttöönsä tällaisen tutkimuksen tulokset tai otettuja näytteitä koskevat koetulokset;

e) voitava pyytää lääketieteellisten tutkimusten tekemistä ilma-aluksen käyttöön osallistuneille henkilöille tai pyytää heistä otettujen näytteiden tutkimista ja saatava viipymättä käyttöönsä tällaisten tutkimusten tulokset;

f) voitava kutsua todistajia kuultavaksi ja kuulla heitä sekä vaatia heitä luovuttamaan tai esittämään turvallisuustutkinnan kannalta merkitykselliset tiedot ja todisteet;

g) saatava tutustua vapaasti kaikkiin asiaa koskeviin tietoihin tai tallenteisiin, jotka ovat ilma-aluksen omistajan, tyyppisuunnittelutodistuksen haltijan, huollosta vastaavan organisaation, koulutusorganisaation, lentotoiminnan harjoittajan, ilma-aluksen valmistajan, siviili-ilmailusta vastaavien viranomaisten, EASAn ja lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien tai lentoaikapaikan pitäjien hallussa.

3. Tutkinnan johtajan on huolehdittava siitä, että myös hänen asiantuntijoillaan, neuvonantajillaan ja valtuutetuilla edustajillaan sekä näiden valtuutettujen edustajien asiantuntijoilla ja neuvonantajilla on 2 kohdassa luetellut oikeudet siltä osin kuin se on välttämätöntä, jotta nämä voivat tosiasiallisesti osallistua turvallisuustutkintaan. Nämä oikeudet eivät rajoita oikeudellisesta tutkinnasta vastaavan viranomaisen nimeämien tutkijoiden ja asiantuntijoiden oikeuksia.

4. Turvallisuustutkintaan osallistuvien henkilöiden on suoritettava tehtävänsä riippumattomasti, eivätkä he saa pyytää tai ottaa vastaan ohjeita keneltäkään muulta kuin tutkinnan johtajalta tai valtuutetulta edustajalta.

12 artikla

Tutkinnan koordinointi

1. Jos aloitetaan myös oikeudellinen tutkinta, siitä on ilmoitettava tutkinnan johtajalle. Tällöin tutkinnan johtajan on varmistettava lennonrekisteröintilaitteiden ja aineellisten todisteiden jäljitettävyyden ja säilyttäminen. Oikeusviranomaisella voi määrätä jonkun virkamiehistänsä olemaan mukana, kun lennonrekisteröintilaitteita tai aineellisia todisteita toimitetaan paikkaan, jossa niiden sisältämät tiedot puretaan tai niitä käsitellään. Jos tutkiminen tai analysointi voi muuttaa aineellisia todisteita tai hävittää ne, oikeusviranomaiselta on saatava ennakkohyväksyntä, sanottuna kuitenkin rajoittamatta kansallisen lainsäädännön soveltamista. Mikäli hyväksyntää ei saada 3 kohdassa tarkoitettujen ennakkojärjestelyjen mukaisesti kohtuullisessa ajassa ja viimeistään kahden viikon kuluttua pyynnöstä, tutkinnan johtaja voi siitä huolimatta toteuttaa tutkimuksen tai analyysin. Jos oikeusviranomaisella on valtuudet takavarikoida todisteita, tällaiset todisteet on välittömästi ja ilman rajoituksia asetettava tutkinnan johtajan saataville ja annettava hänen käyttöönsä.

2. Mikäli turvallisuustutkinnan aikana saadaan tietää tai epäillään, että onnettomuuteen tai vakavaan vaaratilanteeseen liittyy kansallisessa lainsäädännössä, kuten onnettomuustutkintaa koskevassa lainsäädännössä, laittomaksi säädetty teko, tutkinnan johtajan on viipymättä ilmoitettava tästä toimivaltaisille viranomaisille. Ellei 14 artiklasta muuta johdu, turvallisuustutkinnan aikana kerätyt asiaa koskevat tiedot on annettava näiden viranomaisten saataville viipymättä, ja asiaa koskeva aineisto voidaan myös siirtää näille viranomaisille niiden pyynnöstä. Näiden tietojen ja tämän aineiston jakaminen ei saa rajoittaa turvallisuustutkintaviranomaisen oikeutta jatkaa turvallisuustutkintaa yhteensovitettulla tavalla niiden viranomaisten kanssa, joille onnettomuuspaikan valvonta on saatettu siirtää.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhtäältä turvallisuustutkintaviranomaiset ja toisaalta muut turvallisuustutkintaan liittyviin toimiin mahdollisesti osallistuvat viranomaiset, kuten oikeus-, siviili-ilmailu- ja etsintä- ja pelastusviranomaiset, tekevät keskenään yhteistyötä sopimalla etukäteen asiaan liittyvistä järjestelyistä.

Kyseisissä järjestelyissä on kunnioitettava turvallisuustutkintaviranomaisen riippumattomuutta ja mahdollistettava teknisen tutkinnan sujuminen huolellisesti ja tehokkaasti. Etukäteisjärjestelyjen on katettava seuraavat asiat:

- a) pääsy onnettomuuspaikalle;
- b) todisteiden säilyttäminen ja oikeus tutustua niihin;
- c) tiedottaminen alussa ja jatkuva tiedottaminen kunkin menettelyn edistymisestä;

d) tietojenvaihto;

e) turvallisuustietojen asianmukainen käyttö;

f) kiistojen ratkaiseminen.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä järjestelyistä komissiolle, joka välittää ne tiedoksi verkoston puheenjohtajalle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

13 artikla

Todisteiden säilyttäminen

1. Jäsenvaltion, jonka alueella onnettomuus tai vakava vaaratilanne tapahtui, on varmistettava todisteiden turvallinen käsittely ja toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet tällaisten todisteiden suojaamiseksi ja ilma-aluksen, sen sisällön ja sen hyllyn säilyttämiseksi turvallisesti niin kauan kuin se on tarpeen turvallisuustutkinnan kannalta. Todisteiden suojaamiseen kuuluu sellaisten todisteiden säilyttäminen valokuvauksen avulla tai muilla keinoin, jotka voitaisiin viedä tai pyyhkiä pois, kadottaa tai hävittää. Ilma-aluksen turvalliseen säilyttämiseen kuuluu sen suojaaminen uusilta vahingoilta, luvattomalta pääsylvä, varkaudelta ja vaurioitumiselta.

2. Kukaan ei saa puuttua onnettomuuspaikan tilaan ennen turvallisuustutkijoiden saapumista, ottaa sieltä näytteitä tai liikuttaa ilma-alusta, sen sisältöä tai hylkyä tai ottaa näytteitä ilma-aluksesta, sen sisällöstä tai hyllystä, taikka siirtää ilma-alusta tai poistaa sitä paikalta, ellei se ole välttämätöntä turvallisuuden vuoksi tai loukkaantuneiden auttamiseksi tai ellei sitä varten ole saatu tapahtumapaikan valvonnasta vastaavien viranomaisten nimenomaista lupaa ja mahdollisuuksien mukaan kuuluu turvallisuustutkintaviranomaista.

3. Kaikkien osallisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimet tapahtumaan liittyvien asiakirjojen, aineiston ja tallenteiden säilyttämiseksi erityisesti siten, että estetään keskustelu- ja hälytystallenteiden poistaminen lennon jälkeen.

14 artikla

Arkaluontoisten turvallisuustietojen suojaaminen

1. Seuraavia tallenteita ei saa luovuttaa tai käyttää muihin tarkoituksiin kuin turvallisuustutkintaan:

- a) kaikki henkilöiden antamat lausunnot, jotka turvallisuustutkintaviranomaisen kokoaa turvallisuustutkinnan aikana;
- b) tiedot, joista ilmenee turvallisuustutkinnan yhteydessä todisteita esittäneiden henkilöiden henkilöllisyys;

- c) turvallisuustutkintaviranomaisen keräämät tiedot, jotka ovat luonteeltaan erityisen arkaluontoisia tai henkilökohtaisia, mukaan lukien yksittäisten henkilöiden terveyttä koskevat tiedot;
- d) myöhemmin tutkinnan kuluessa tuotettu aineisto kuten muistiinpanot, luonnokset ja tutkijoiden laatimat lausunnot ja tietojen, myös lennonrekisteröintilaitteiden sisältämien tietojen, analysoinnin aikana ilmaistut mielipiteet;
- e) tiedot ja todisteet, joita muiden jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden tutkijat ovat toimittaneet kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen mukaisesti, jos kyseinen toinen jäsenvaltion tai kolmannen maan turvallisuustutkintaviranomainen tätä pyytää;
- f) alustavien tai lopullisten selostusten tai välilausuntojen luonnokset;
- g) ohjaamon ääni- ja kuvatallenteet ja niiden puhtaaksikirjoitukset sekä lennonjohtoyksikköjen äänitallenteet, samalla kun varmistetaan myös, että turvallisuustutkinnan kannalta merkityksettömät tiedot, erityisesti yksityisyyttä koskevat tiedot, suojataan asianmukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.

2. Seuraavia tallenteita ei saa luovuttaa tai käyttää muihin tarkoituksiin kuin turvallisuustutkintaan tai muihin ilmailun turvallisuuden parantamista koskeviin tarkoituksiin:

- a) kaikki viestintä ilma-aluksen käyttöön osallistuneiden henkilöiden välillä;
- b) lennonjohtoyksikköjen kirjalliset tai sähköiset tallenteet ja niiden puhtaaksikirjoitukset, mukaan lukien sisäiseen käyttöön laaditut selostukset ja tulokset;
- c) saatekirjeet, jotka turvallisuustutkintaviranomainen on osoittanut vastaanottajalle turvallisuussuositusten toimittamisen yhteydessä, mikäli turvallisuussuosituksen antava turvallisuustutkintaviranomainen tätä pyytää;
- d) direktiivin 2003/42/EY mukaisesti tehdyt poikkeamailmoitukset.

Lentoarvotallentimien tallenteita ei saa luovuttaa eikä käyttää muihin tarkoituksiin kuin turvallisuustutkinta-, lentokelpoisuus- tai huoltotarkoituksiin, ellei näitä tietoja tehdä tunnistamattomiksi tai luovuteta asianmukaisin turvajärjestelyin.

3. Sen estämättä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, lainkäyttöviranomaisen tai viranomaisen, jolla on kansallisen lainsäädännön mukaisesti toimivalta päättää tallenteiden luovuttamisesta, voi päättää, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tallenteiden luovuttamisesta muuhun lainmukaiseen käyttötarkoitukseen saatavat hyödyt ovat suuremmat kuin ne kansalliset ja kansainväliset haitalliset vaikutukset, joita luovuttamisella voi olla kyseiseen tai johonkin tulevaan turvallisuustutkintaan. Jäsenvaltiot voivat unionin säädöksiä noudattaen rajoittaa niitä tapauksia, joissa tällainen luovuttamis päätös voidaan tehdä.

Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu tallenteiden toimittaminen toiselle jäsenvaltiolle muihin tarkoituksiin kuin turvallisuustutkintaan ja 2 kohdassa esitetyn osalta lisäksi muihin kuin ilmailun turvallisuuden parantamista koskeviin tarkoituksiin voidaan hyväksyä tallennetiedot toimittavan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön sallimissa rajoissa. Sellaisten tallenteiden käsittely tai luovuttaminen, jotka vastaanottavan jäsenvaltion viranomaiset ovat saaneet tällaisen tietojen toimittamisen kautta, voidaan sallia ainoastaan, kun tallennetiedot toimittanutta jäsenvaltiota on ennalta kuultu ja mikäli vastaanottavan jäsenvaltion kansallinen lainsäädäntö sen sallii.

4. Ainoastaan 3 kohdassa tarkoitettujen käyttötarkoituksen kannalta ehdottoman välttämättömät tiedot voidaan luovuttaa.

15 artikla

Tietojen toimittaminen

1. Turvallisuustutkintaa johtavan viranomaisen henkilöstöllä ja muilla turvallisuustutkintaan osallistumassa tai siinä avustamaan kutsutuilla henkilöillä on sovellettavien sääntöjen mukainen salassapitovelvollisuus, joka koskee myös onnettomuudessa tai vaaratilanteessa mukana olleiden nimien mainitsemista, sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

2. Turvallisuustutkintaa johtavan viranomaisen on toimitettava onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen ehkäisemisen kannalta merkitykselliseksi katsomansa tiedot ilma-aluksen tai sen laitteiden valmistuksesta tai huollosta vastaaville henkilöille sekä luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, jotka ovat vastuussa ilma-aluksen käytöstä tai henkilöstön koulutuksesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 16 ja 17 artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamista.

3. Edellä 8 artiklassa tarkoitettua turvallisuustutkintaa johtavan viranomaisen ja valtuutetun edustajan tai valtuutettujen edustajien on annettava EASAlle ja kansallisille siviili-ilmailuviranomaisille turvallisuustutkinnan aikana saadut merkitykselliset asiatiedot, lukuun ottamatta 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tai eturistiriidan aiheuttavia tietoja, sanotun kuitenkin rajoittamatta 16 ja 17 artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamista. EASAn ja kansallisten siviili-ilmailuviranomaisten saamat tiedot on suojattava 14 artiklan ja sovellettavien unionin säädösten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

4. Turvallisuustutkintaa johtavalla viranomaisella on lupa antaa tietoja uhreille ja heidän omaisilleen tai näiden yhteisöille tai julkistaa tietoja turvallisuustutkinnassa tehdystä havainnoista, siinä noudatetuista menettelyistä, mahdollisista alustavista selostuksista tai johtopäätöksistä ja/tai turvallisuussuosituksista edellyttäen, että tämä ei vaaranna turvallisuustutkinnan tavoitteiden saavuttamista ja että se on kaikin puolin henkilötietojen suoja koskevan lainsäädännön mukaista.

5. Turvallisuustutkintaa johtava viranomainen ilmoittaa uhreille ja heidän omaisilleen tai näiden yhteisöille 4 kohdassa tarkoitetut tiedot ennen niiden julkistamista tavalla, joka ei vaaranna turvallisuustutkinnan tavoitteiden saavuttamista.

16 artikla

Tutkintaselostus

1. Kunkin turvallisuustutkinnan päätteeksi on laadittava selostus onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen luonteeseen ja vakavuuteen nähden sopivassa muodossa. Selostuksessa on mainittava, että turvallisuustutkinnan ainoana tavoitteena on tulevien onnettomuuksien ja vaaratilanteiden ehkäisy eikä syyllisyyden tai korvausvastuun osoittaminen. Tutkintaselostuksen on tarvittaessa sisällettävä asianmukaisia turvallisuussuosituksia.

2. Selostuksessa ei saa mainita onnettomuudessa tai vakavassa vaaratilanteessa mukana olleiden henkilöiden nimiä.

3. Jos turvallisuustutkinnasta laaditaan selostuksia ennen tutkinnan saattamista päätökseen, turvallisuustutkintaviranomainen voi pyytää asianomaisia viranomaisia, mukaan lukien EASAA, sekä niiden kautta suunnittelutodistuksen haltijaa, valmistajaa ja lentotoiminnan harjoittajaa antamaan niistä lausunto ennen niiden julkistamista. Niitä sitovat kuulemisen sisällön osalta salassapitovelvollisuutta koskevat säännöt.

4. Turvallisuustutkintaviranomaisen on ennen lopullisen selostuksen julkaisemista pyydettävä lausunto asianomaisilta viranomaisilta, mukaan lukien EASAlta, sekä niiden kautta ilma-aluksen suunnittelutodistuksen haltijalta, valmistajalta ja lentotoiminnan harjoittajalta, joita sitovat kuulemisen sisällön osalta salassapitovelvollisuutta koskevat säännöt. Turvallisuustutkintaviranomaisen on näitä lausuntoja pyytäessään noudatettava kansainvälisiä standardeja ja suositeltuja menettelytapoja.

5. Edellä 14 artiklassa tarkoitetut tiedot saa sisällyttää selostukseen vain, jos niillä on merkitystä onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen analysoimiseksi. Tietoja tai osia tiedoista, joilla ei ole merkitystä analysoinnin kannalta, ei saa julkistaa.

6. Turvallisuustutkintaviranomaisen on julkaistava lopullinen tutkintaselostus mahdollisimman nopeasti ja, mikäli mahdollista, 12 kuukauden kuluttua ajankohdasta, jona onnettomuus tai vakava vaaratilanne tapahtui.

7. Mikäli lopullista selostusta ei voida julkaista 12 kuukauden kuluessa, turvallisuustutkintaviranomaisen on annettava vähintään onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen jokaisena vuosipäivänä välilausunto, jossa selostetaan tutkinnan etenemistä ja esiin tulleita turvallisuusseikkoja.

8. Turvallisuustutkintaviranomaisen on toimitettava jäljennös lopullisesta selostuksesta ja turvallisuussuosituksista mahdollisimman pian

a) asianomaisten valtioiden turvallisuustutkintaviranomaisille ja siviili-ilmailuviranomaisille sekä ICAO:lle kansainvälisten standardien ja suositeltujen menettelytapojen mukaisesti;

b) niille, joille selostukseen sisältyvät turvallisuussuositukset on osoitettu;

c) komissiolle ja EASAlle paitsi, jos selostus on julkisesti saatavilla sähköisessä muodossa, jolloin turvallisuustutkintaviranomaisen on ainoastaan ilmoitettava näille sen olevan saatavilla.

17 artikla

Turvallisuussuositukset

1. Jos turvallisuustutkintaviranomainen missä tahansa turvallisuustutkinnan vaiheessa katsoo, että toimia ilmailun turvallisuuden edistämiseksi on toteutettava viipymättä, sen on asianomaisia osapuolia asianmukaisesti kuultuaan suositeltava näitä toimia päivätyllä saatekirjeellä asianomaisille viranomaisille, myös muissa jäsenvaltioissa tai kolmansissa maissa.

2. Lisäksi turvallisuustutkintaviranomainen voi antaa turvallisuussuosituksia useaa tutkintaa koskevan erityistutkimuksen tai analyysin taikka muiden 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti suoritettujen toimien perusteella.

3. Turvallisuussuositus ei missään tapauksessa saa luoda oletamaa onnettomuuteen, vakavaan vaaratilanteeseen tai vaaratilanteeseen liittyvästä syyllisyydestä tai vastuusta.

18 artikla

Turvallisuussuosituksen noudattamisen seuranta ja turvallisuussuositustietokanta

1. Sen, jolle turvallisuussuositus on osoitettu, on kuitattava saatekirje vastaanotetuksi ja ilmoitettava turvallisuussuosituksen antaneelle turvallisuustutkintaviranomaiselle 90 päivän kuluessa kyseisen saatekirjeen vastaanottamisesta toteuttamistaan toimista tai toimista, joita se harkitsee, ja tarvittaessa aika, joka niiden loppuun saattamiseen tarvitaan, sekä perusteluista siinä tapauksessa, että mitään toimia ei toteuteta.

2. Turvallisuustutkintaviranomaisen on 60 päivän kuluessa vastauksen vastaanottamisesta ilmoitettava vastaajalle, pitääkö se vastausta riittävänä, sekä ilmoitettava perustelunsa, jos se on eri mieltä päätöksestä olla toteuttamatta mitään toimia.

3. Jokaisen turvallisuustutkintaviranomaisen on otettava käyttöön menettelyt antamiinsa turvallisuussuosituksiin saatujen vastauksien tallentamiseksi.

4. Turvallisuussuosituksen vastaanottajan, mukaan lukien siviili-ilmailun turvallisuudesta jäsenvaltiossa ja unionissa vastaavat viranomaiset, on otettava käyttöön menettelyt, joilla seurataan vastaanotettujen turvallisuussuositusten johdosta toteutettujen toimien etenemistä.

5. Turvallisuustutkintaviranomaisten on tallennettava kaikki 17 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti annetut turvallisuussuositukset ja niihin saadut vastaukset direktiivin 2003/42/EY mukaisesti vaihdettujen siviili-ilmailualan poikkeamia koskevien tietojen keskusrekisteriin tallentamisen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä 12 päivänä marraskuuta 2007 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1321/2007⁽¹⁾ mukaisesti perustettuun keskusrekisteriin. Lisäksi turvallisuustutkintaviranomaisten on tallennettava keskusrekisteriin kaikki kolmansista maista vastaanotetut turvallisuussuositukset.

19 artikla

Poikkeamailmoitukset

1. EASAn on yhteistyössä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa osallistuttava säännöllisesti direktiivin 2003/42/EY soveltamisalaan kuuluvien tietojen vaihtoon ja analysointiin. Tähän sisältyy nimettyjen henkilöiden online-käyttöoikeus asetuksen (EY) N:o 1321/2007 mukaisesti perustetussa keskusrekisterissä oleviin tietoihin, myös tietoihin, joista käy suoraan ilmi ilma-alus, jota poikkeamailmoitus koskee, kuten sen sarja- ja rekisteröintinumeroon, jos ne ovat saatavilla. Tällainen käyttöoikeus ei koske tietoja, joista käy suoraan ilmi lentotoiminnan harjoittaja, jota poikkeamailmoitus koskee.

2. EASAn ja 1 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden viranomaisten on turvattava tällaisten tietojen luottamuksellisuus so-

vellettavan lainsäädännön mukaisesti ja rajoitettava tietojen käyttö ainoastaan tarkoituksiin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä niiden turvallisuuteen liittyvien velvollisuuksien noudattamiseksi. Tässä yhteydessä näitä tietoja saa käyttää vain turvallisuussuuntausten analysointiin, joka voi muodostaa perustan nimettömille turvallisuussuosituksille tai lentokelpoisuusmääräyksille syyllisyyttä tai vastuuta osoittamatta.

20 artikla

Ilma-aluksessa olevia henkilöitä ja vaarallisia aineita koskevat tiedot

1. Unionin lentoyhtiöiden, jotka liikennöivät perussopimuksen soveltamisalaan kuuluvan jäsenvaltion alueella sijaitsevalle lentoasemalle saapuvia tai tällaiselta lentoasemalta lähteviä lentoja, ja kolmansien maiden lentoyhtiöiden, jotka liikennöivät tällaiselta lentoasemalta lähteviä lentoja, on otettava käyttöön menettelyt, jotka mahdollistavat seuraavien luetteloiden laatimisen:

a) luotettavimpiin saatavilla oleviin tietoihin perustuva vahvistettu luettelo kaikista ilma-aluksessa olevista henkilöistä mahdollisimman pian ja enintään kahden tunnin kuluessa siitä, kun ilma-alukselle sattuneesta onnettomuudesta on ilmoitettu; ja

b) luettelo ilma-aluksessa olevista vaarallisista aineista välittömästi sen jälkeen, kun ilma-alukselle sattuneesta onnettomuudesta on ilmoitettu.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen luettelot on saatettava tutkintaa johtavan turvallisuustutkintaviranomaisen käyttöön sekä sen viranomaisen käyttöön, jonka kukin jäsenvaltio on nimenyt hoitamaan yhteydenpitoa ilma-aluksessa olevien henkilöiden omaisiin, ja tarvittaessa lääkintäyksikköjen käyttöön, jotka saattavat tarvita tietoja uhrien hoitamiseen.

3. Jotta matkustajien omaisille voidaan tiedottaa nopeasti, että onnettomuuteen joutuneessa ilma-aluksessa oli ollut heidän omaisiaan, lentoyhtiöiden on tarjottava matkustajille mahdollisuutta ilmoittaa sellaisen henkilön nimi ja yhteystiedot, johon voidaan ottaa yhteyttä onnettomuuden sattuessa. Lentoyhtiöt voivat käyttää näitä tietoja ainoastaan onnettomuuden sattuessa, eikä niitä ei saa antaa kolmansille osapuolille tai käyttää kaupallisessa tarkoituksessa.

4. Ilma-aluksessa olleen henkilön nimeä ei saa julkistaa ennen kuin viranomaiset ovat saaneet yhteyden kyseisen henkilön omaisiin. Edellä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu luettelo on pidettävä luottamuksellisena unionin säädösten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja tähän luetteloon sisältyvien henkilöiden nimet saa julkistaa vain siltä osin kuin ilma-aluksessa olleiden henkilöiden omaiset eivät ole tätä vastustaneet.

⁽¹⁾ EUVL L 294, 13.11.2007, s. 3.

21 artikla

Ilmailuonnettomuuksien uhrien ja heidän omaistensa auttaminen

1. Kukin jäsenvaltio laatii kansallisen tason hätäsuunnitelman siviili-ilmailun onnettomuuksien varalta, jotta varmistetaan kattavampi ja yhdenmukaisempi reagointi onnettomuuksiin EU:n tasolla. Tällainen hätäsuunnitelma koskee myös siviili-ilmailun onnettomuuksien uhreille ja heidän omaisilleen annettavaa apua.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla niiden alueelle sijoittautuneilla lentoyhtiöillä on suunnitelma siviili-ilmailun onnettomuuksien uhrien ja heidän omaistensa auttamiseksi. Näissä suunnitelmissa on ennen kaikkea otettava huomioon psykologinen tuki siviili-ilmailun onnettomuuksien uhreille ja heidän omaisilleen, ja niiden on mahdollistettava lentoyhtiön toimet, jos on kyse suuronnettomuudesta. Jäsenvaltioiden on tarkastettava alueelleen sijoittautuneiden lentoyhtiöiden avustamissuunnitelmat. Jäsenvaltioiden on myös kannustettava unionissa liikennöiviä kolmansien maiden lentoyhtiöitä vastaavasti laatimaan suunnitelma siviili-ilmailun onnettomuuksien uhrien ja heidän omaistensa auttamiseksi.

3. Onnettomuuden tapahduttua tutkintaa johtavan jäsenvaltion, sen jäsenvaltion, johon onnettomuuteen joutuneen ilma-aluksen omistava lentoyhtiö on sijoittautunut, tai jäsenvaltion, jonka kansalaisia oli huomattavan paljon onnettomuuteen joutuneessa ilma-aluksessa, on huolehdittava sellaisen yhteyshenkilön nimittämisestä, joka vastaa yhteydenpidosta ja tiedottamisesta uhreille ja heidän omaisilleen.

4. Jäsenvaltio tai kolmas maa, jolla kansalaistensa kuolemantapausten tai vakavien vammojen vuoksi on erityinen intressi perussopimusten soveltamisalaan kuuluvien jäsenvaltioiden alueella tapahtuneeseen onnettomuuteen, saa nimittää asiantuntijan, jolla on oikeus

- a) käydä onnettomuuspaikalla;
- b) saada käyttöönsä olennaiset tiedot, joiden julkistamisen tutkintaa johtava viranomais on hyväksynyt, sekä tietoa tutkinnan etenemisestä;
- c) saada jäljennös lopullisesta tutkintaselostuksesta.

5. Edellä olevan 4 kohdan mukaisesti nimitetty asiantuntija voi, ellei voimassa olevasta sovellettavasta lainsäädännöstä muuta johdu, avustaa uhrien tunnistamisessa ja osallistua onnettomuudessa eloon jääneiden valtionsa kansalaisten kanssa pidettäviin kokouksiin.

6. Myös kolmansien maiden lentoyhtiöiden on täytettävä lentoliikenteen harjoittajia ja ilma-alusten käyttäjiä koskevista vakuutusvaatimuksista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 785/2004⁽¹⁾ 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti kyseisessä asetuksessa asetetut vakuutusvelvoitteet.

⁽¹⁾ EUVL L 138, 30.4.2004, s. 1.

22 artikla

Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin ja henkilötietojen suoja

1. Tämän asetuksen soveltaminen ei vaikuta Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001⁽²⁾ soveltamiseen.

2. Tätä asetusta sovelletaan yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁽³⁾ ja yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001⁽⁴⁾ mukaisesti.

23 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan tämän asetuksen rikkomiseen. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

24 artikla

Asetuksen muuttaminen

Tätä asetusta on tarkasteltava uudelleen viimeistään 3 päivänä joulukuuta 2014. Mikäli komissio katsoo, että asetusta olisi muutettava, se pyytää verkostoa antamaan alustavan lausunnon, joka toimitetaan myös Euroopan parlamentille, neuvostolle, jäsenvaltioille ja EASALLE.

25 artikla

Kumoamiset

Kumotaan direktiivi 94/56/EY.

26 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

⁽²⁾ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁽³⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽⁴⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Strasbourgissa 20 päivänä lokakuuta 2010.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

J. BUZEK

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

O. CHASTEL

LIITE

Esimerkkiluettelo vakavista vaaratilanteista

Luetellut vaaratilanteet ovat tyypillisiä esimerkkejä todennäköisesti vakavista vaaratilanteista. Luettelo ei ole täydellinen, ja se toimii vain ohjeena "vakavan vaaratilanteen" määrittämiseen.

- Yhteentörmäyksen uhka, joka on edellyttänyt väistöliikettä yhteentörmäyksen tai vaarallisen tilanteen välttämiseksi, tai jonka yhteydessä väistöliike olisi ollut aiheellinen.
 - Täpärästi vältetty törmäys maastoon ilma-aluksen ollessa normaalisti ohjaajan hallinnassa (CFIT).
 - Keskeytetty lentoonlähtö suljetulta tai varatulta kiitotieltä, rullaustieltä lukuun ottamatta helikopterien sallittua lentotoimintaa, tai muulta kuin osoitetulta kiitotieltä.
 - Lentoonlähtö suljetulta tai varatulta kiitotieltä, rullaustieltä, lukuun ottamatta helikopterien sallittua lentotoimintaa, tai muulta kuin osoitetulta kiitotieltä.
 - Laskeutuminen tai laskeutumisyritys suljetulle tai varatulle kiitotielle, rullaustielle, lukuun ottamatta helikopterien sallittua lentotoimintaa, tai muulle kuin osoitetulle kiitotielle.
 - Vakava epäonnistuminen pyrittäessä saavuttamaan ennakoidut suoritusarvot lentoonlähdössä tai alkunousussa.
 - Tulipalo tai savu matkustaja- tai rahtitiloissa taikka moottoripalo, vaikka palo olisi sammutettu sammutusvälineiden avulla.
 - Tapaukset, joissa ohjaamomiestön on täytynyt käyttää varahappea.
 - Ilma-aluksen rakenteiden pettäminen tai moottorin rikkoutuminen, jota ei luokitella onnettomuudeksi, mukaan luetuna turbiinimoottorin rikkoutuminen siten, että osia sinkoutuu ulos.
 - Ilma-aluksen toimintaa merkittävästi haittaava useiden vikojen yhtäaikainen ilmeneminen yhdessä tai useammassa ilma-aluksen järjestelmässä.
 - Ohjaamomiestön jäsenen toimintakyvyn menetys lennon aikana.
 - Polttoaineen määrä, joka edellyttää ohjaajalta ilmoitusta hätätilanteesta.
 - Kiitotiellä tapahtunut vaaratilanne (runway incursion), joka vakavuusluokituksista tietoja sisältävän käsikirjan "The Manual on the Prevention of Runway Incursions (ICAO Doc 9870)" mukaisesti luokitellaan vakavuusluokkaan A.
 - Vaaratilanteet lentoonlähdössä tai laskussa. Vaaratilanteet kuten vajaaksi jäänyt lasku taikka ajautuminen ulos kiitotien päästä tai sivusta.
 - Järjestelmien vikaantuminen, sääilmiöt, lentäminen hyväksytyyn lennon rajakäyrän ulkopuolella tai muut tapahtumat, jotka olisivat voineet vaikeuttaa ilma-aluksen hallintaa.
 - Pakollisiin lennonohjauksen ja lentosuunnistuksen rinnakkaisiin järjestelmiin kuuluvan useamman kuin yhden järjestelmän pettäminen.
-

II

(Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset)

KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

annettu 27 päivänä syyskuuta 2010,

CARIFORUM-valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksella perustetussa CARIFORUM–EU-yhteisneuvostossa omaksuttavasta Euroopan unionin kannasta sopimuksen liitteen IV muuttamiseen siten, että sisällytetään Bahaman liittovaltion sitoumukset liitteeseen

(2010/669/EU)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) CARIFORUM-valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimus⁽¹⁾, jäljempänä 'sopimus' allekirjoitettiin 15 päivänä lokakuuta 2008, ja sitä on sovellettu väliaikaisesti 29 päivästä joulukuuta 2008.
- (2) Sopimuksen 63 artiklan mukaan neuvottelut palveluja ja sijoituksia koskevasta Bahaman liittovaltion sitoumusluettelosta saatetaan päätökseen viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta.
- (3) Kyseiset neuvottelut päätettiin tuloksetkaasti 25 päivänä tammikuuta 2010.

(4) Näiden neuvottelujen tulokset olisi ilmoitettava sopimuksella perustetun CARIFORUM–EU-yhteisneuvoston päätöksessä.

(5) Unionin olisi sen vuoksi omaksuttava CARIFORUM–EU-yhteisneuvostossa tähän päätökseen liitetyn päätösluonnoksen mukainen kanta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

Ainoa artikla

CARIFORUM-valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksella perustetussa CARIFORUM–EU-yhteisneuvostossa omaksuttava Euroopan unionin kanta sopimuksen liitteen IV muuttamiseen perustuu tähän päätökseen liitettyyn luonnokseen CARIFORUM–EU-yhteisneuvoston päätökseksi. Päätöstä koskevaan luonnokseen tehtävistä muodollisista muutoksista, jotka eivät vaikuta sen sisältöön, voidaan sopia muuttamatta tätä päätöstä.

Tehty Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 2010.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. PEETERS

⁽¹⁾ EUVL L 289, 30.10.2008, s. 3.

LIITE

LUONNOS

CARIFORUM–EU-YHTEISNEUVOSTON PÄÄTÖS N:o .../2010,

annettu

CARIFORUM-valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksen liitteen IV muuttamisesta siten, että sisällytetään Bahaman liittovaltion sitoumukset liitteeseen

CARIFORUM–EU-YHTEISNEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Bridgetownissa Barbadosissa 15 päivänä loka-kuuta 2008 allekirjoitetun CARIFORUM-valtioiden sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksen, jäljempänä 'sopimus', ja erityisesti sen 229 artiklan 1 kohdan ja 229 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sopimus allekirjoitettiin 15 päivänä lokakuuta 2008, ja sitä on sovellettu väliaikaisesti 29 päivästä joulukuuta 2008.
- (2) Sopimuksen 63 artiklan mukaan neuvottelut palveluja ja sijoituksia koskevasta Bahaman liittovaltion sitoumusluettelosta saatetaan päätökseen viimeistään kuuden kuukauden kuluessa sopimuksen allekirjoittamispäivästä.
- (3) Kyseiset neuvottelut päätettiin tuloksetta 25 päivänä tammikuuta 2010, ja on sovittu, että Bahaman sitoumusluettelo olisi sisällytettävä sopimukseen CARIFORUM–EU-yhteisneuvoston päätöksellä.
- (4) Sen vuoksi on aiheellista muuttaa sopimuksen liitteitä IV E ja IV F palveluja ja sijoituksia koskevien Bahaman liittovaltion sitoumusten sisällyttämiseksi niihin, poistaa Bahamaa koskeva poikkeus liitteessä IV E olevassa 3 kohdassa ja liitteessä IV F olevassa 6 kohdassa sekä määrätä näiden muutosten väliaikaisesta soveltamisesta sopimuksen voimaantuloon asti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1) Muutetaan sopimuksen liite IV seuraavasti:

a) Muutetaan liite IV E seuraavasti:

i) Korvataan 3 kohta seuraavasti:

”3. Tämä luettelo kattaa kaikki CARIFORUM-valtiot Haitia lukuun ottamatta, jollei toisin mainita. Jollei kaikkia toimialoja koskevasta varauksista, rajoituksista tai

poikkeuksista muuta johdu, ne toimialojen A, B, C ja D osa-alat, joita ei ole lueteltu, ovat kaikissa allekirjoittaneissa CARIFORUM-valtioissa avoimet eikä niillä ole markkinoille pääsyyn tai kansalliseen kohteluun liittyviä rajoituksia. Ne CARIFORUM-valtiot, joita ei ole mainittu tähän luetteluun sisältyvien osa-alojen kohdalla, ovat kyseisten osa-alojen osalta avoimet eikä niillä ole markkinoille pääsyyn tai kansalliseen kohteluun liittyviä rajoituksia, jollei muista kaikkia toimialoja koskevasta varauksista, rajoituksista tai poikkeuksista muuta johdu. Tähän liitteeseen sisältyviä CARIFORUM-valtioihin sovellettavia ja lyhenteellä 'CAF' merkittyjä varauksia, rajoituksia ja poikkeuksia ei sovelleta Bahamaan.”

ii) Lisätään luettelon jälkeen lisäys IV E – Bahama tämän päätöksen liitteen I mukaisesti.

b) Muutetaan liite IV F seuraavasti:

i) Korvataan 6 kohta seuraavasti:

”6. Tämä luettelo kattaa kaikki CARIFORUM-valtiot Haitia lukuun ottamatta, jollei toisin mainita.”

ii) Lisätään luettelon jälkeen lisäys IV F – Bahama tämän päätöksen liitteen II mukaisesti.

2) Kaikkia muita liitteessä IV E olevaan 1–9 kohtaan ja liitteessä IV F olevaan 1–11 kohtaan sisältyviä määräyksiä sovelletaan Bahamaan.

2 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimaantulosta ja kunnes sopimus tulee voimaan sovelletaan myös väliaikaisesti liitteen IV E ja IV F muutoksia.

Tehty kirjallisella menettelyllä 17 päivänä toukokuuta 2010 annetun CARIFORUM–EU-yhteisneuvoston päätöksen N:o 1/2010 liitteessä I olevan 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

LIITE I

”Lisäys liitteeseen IV E – Bahama

Toimiala tai osa-ala	Varausten, rajoitusten ja poikkeusten kuvaus
KAIKKI TOIMIALAT	<p>Valuuttasääntely</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valuuttasääntelyä koskevan lain (Exchange Control Regulations Act) ja rahoitussääntöjen (Finance Regulations) mukaan maassa asuvilta (residentti) vaaditaan keskuspankin lupa valuuttatilien tai Bahaman dollareina olevien tilien käyttöön sekä ulkomaanvaluutassa olevien varojen hankintaan. Muilla kuin maassa asuvilla (ei-residentti) on oikeus käyttää valuuttatilejä. 2. Maahan sijoittautuneille (residentti) oikeushenkilöille voidaan antaa lupa valuuttatilien käyttöön välittömästi ulkomaanvaluutassa syntyneiden kulujen kattamista varten. Sekä muille kuin maahan sijoittautuneille (ei-residentti) oikeushenkilöille että ulkomaan kansalaisille voidaan antaa lupa Bahaman dollareina olevien tilien käyttöön Bahaman dollareina olevien jatkuvaluonteisten kulujen kattamista varten. 3. Kaikkien edellä mainittuja valuuttasääntelyyn sisältyviä lupia koskevien hakemusten on täytettävä Bahaman kansallisen investointipolitiikan (National Investment Policy) vaatimukset niiden toimialojen ja sellaisen toiminnan suhteen, joissa ulkomaiset sijoitukset ovat sallittuja. 4. Valuuttasääntelyn yhteydessä ’residentillä’ tarkoitetaan joko Bahaman kansalaista tai ulkomaisessa taikka kotimaisessa omistuksessa olevaa toimiluvan saanutta oikeushenkilöä, jolla on lupa suorittaa liiketoimia muiden maassa asuvien tai maahan sijoittautuneiden kanssa. ’Ei-residentillä’ tarkoitetaan joko ulkomaan kansalaista tai oikeushenkilöä, jolla ei ole lupaa harjoittaa liiketoimintaa residenttien kanssa riippumatta siitä, ovatko ne fyysisesti läsnä Bahamalla. <p>Maanomistus</p> <p>Ulkomaisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, jotka haluavat hankkia kiinteistöjä kaupallisiin tarkoituksiin, on haettava lupaa sijoituslautakunnalta (Investments Board). Ulkomaisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, jotka aikovat hankkia kahta eekkeriä suuremman yhtenäisen maa-alan, on käyttötarkoituksesta riippumatta hankittava lupa sijoituslautakunnalta.</p> <p>Investoinnit</p> <p>Radioaktiivisten aineiden etsintä, hyödyntäminen ja käsittely, ydinpoltoaineen kierrätys, ydinergian tuotanto, ydinjätteen kuljetus ja varastointi, ydinpoltoaineen käyttö ja käsittely ja sen sovellusten säätö muihin tarkoituksiin sekä raskasveden tuotanto on Bahamassa kielletty.</p> <p>Ulkomaisten henkilöiden tekemät vähintään 250 000 USD:n arvoiset investoinnit hyväksyy kansallinen talousneuvosto (National Economic Council, NEC) kansallisen investointipolitiikan mukaisesti tarvetta ja hyötyä koskevan taloudellisen harkinnan perusteella. Kansallisen investointipolitiikan keskeisiin kriteereihin kuuluvat työpaikkojen luominen, ammattitaidon kehittäminen, aluekehitys, paikalliset tarpeet ja ympäristövaikutukset. Bahamalaisten ja ulkomaisten investoijien yhteisyritysten on myös saatava NEC:n hyväksyntä kansallisen investointipolitiikan mukaisesti edellä mainitun tarvetta ja hyötyä koskevan taloudellisen harkinnan perusteella.</p>
A. MAATALOUS, RIISTATALOUS, METSÄTALOUS	
Maatalous ja riistatalous (ISIC Rev. 3.1: 01)	Ei mitään
Metsätalous ja puunkorjuu (ISIC Rev. 3.1: 02)	Ei mitään
B. KALASTUS (ISIC Rev. 3.1: 05)	Yksinomaisella talousvyöhykkeellä toimivien kalastusalusten on oltava kokonaan bahamalaisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden omistamia kalavaroja koskevan lain (Fisheries Resource (Jurisdiction and Conservation) Act) mukaisesti.
C. KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA	<p>Tietyt pienimuotoiseen kaivostoimintaan liittyvät toimet saatetaan varata Bahaman kansalaisille.</p> <p>Bahama pidättää itsellään oikeuden myöntää luvan yksityistä tai julkista mineraalien etsintä-, louhinta-, käsittely-, tuonti- ja vientitoimintaa varten.</p> <p>Bahama pidättää itsellään oikeuden mineraalien etsintään ja tutkintaan yksinomaiselta talousvyöhykkeeltä, mannerjalustasta ja merenpohjasta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Varausten, rajoitusten ja poikkeusten kuvaus
Kivihiiilen ja ruskohiiilen kaivu; turpeen nosto (ISIC Rev. 3.1: 10)	Ei mitään
Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto (ISIC Rev. 3.1: 11)	Ei mitään
Metallimalmien louhinta (ISIC Rev. 3.1: 13)	Ei mitään
Muu kaivostoiminta ja louhinta (ISIC Rev. 3.1: 14)	Ei mitään
D. TEOLLISUUS	
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus (ISIC Rev. 3.1: 15)	Ei mitään
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 20)	Bahama pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa rajoituksia, jotka koskevat tämän alan pieninvestointeja.
Öljytuotteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1: 232)	Ei mitään
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden, muiden kuin räjähteiden, valmistus (ISIC Rev. 3.1: 24, pl. räjähteiden valmistus)	Ei mitään
Koneiden ja laitteiden valmistus (ISIC Rev. 3.1:29)	Bahama pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat investointeja aseiden ja ammusten valmistukseen.
Huonekalujen valmistus; muualle luokittelematon valmistus (ISIC Rev. 3.1: 36)	Bahama pidättää itsellään oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa rajoituksia, jotka koskevat tämän alan pieninvestointeja.
E. SÄHKÖN, KAASUN, HÖYRYN JA LÄMMINVEDEN TUOTANTO, SIIRTO JA JAKELU OMAAN LUKUUN (pl. ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto)	
Sähkön tuotanto; sähkön siirto ja jakelu omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4010) ⁽¹⁾	Ei sitoumuksia
Kaasun tuotanto; kaasumaisien polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4020) ⁽²⁾	Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten, rajoitusten ja poikkeusten kuvaus
Höyryn ja lämminveden tuotanto; höyryn ja lämminveden jakelu omaan lukuun (osittain ISIC Rev. 3.1: 4030) ⁽³⁾	Ei sitoumuksia

⁽¹⁾ Ei sisällä palkkioihin tai sopimuksiin perustuvaa sähkönsiirtotoimintaa ja jakelujärjestelmiä, jotka löytyvät kohdasta ENERGIAPALVELUT.

⁽²⁾ Ei sisällä luonnonkaasun ja kaasumaisten polttoaineiden siirtoa putkijohtoja pitkin, palkkio- tai sopimusperusteista kaasun siirtoa ja jakelua eikä luonnonkaasun ja kaasumaisten polttoaineiden myyntiä, jotka löytyvät kohdasta ENERGIAPALVELUT.

⁽³⁾ Ei sisällä palkkio- tai sopimusperusteista höyryn ja lämminveden siirtoa ja jakelua eikä höyryn ja lämminveden myyntiä, jotka löytyvät kohdasta ENERGIAPALVELUT.”

LIITE II

"Lisäys IV F – Bahama

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
A. HORIZONTAALISET SITOUKSET		
	<p>Kaikki muodot: Valuuttasääntely</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valuuttasääntelyä koskevan lain (Exchange Control Regulations Act) ja rahoitussääntöjen (Finance Regulations) mukaan maassa asuvilta (residentti) vaaditaan keskuspankin lupa valuuttatilien tai Bahaman dollareina olevien tilien käyttöön sekä ulkomaanvaluutassa olevien varojen hankintaan. Muilla kuin maassa asuvilla (ei-residentti) on oikeus käyttää valuuttatilejä. 2. Maahan sijoittautuneille (residentti) oikeushenkilöille voidaan antaa lupa valuuttatilien käyttöön välittömästi ulkomaanvaluutassa syntyneiden kulojen kattamista varten. Sekä muille kuin maahan sijoittautuneille (ei-residentti) oikeushenkilöille että ulkomaan kansalaisille voidaan antaa lupa Bahaman dollareina olevien tilien käyttöön Bahaman dollareina olevien jatkuvaluonteisten kulojen kattamista varten. 3. Kaikkien edellä mainittuja valuuttasääntelyyn sisältyviä lupia koskevien hakemusten on täytettävä Bahaman kansallisen investointipolitiikan (National Investment Policy) vaatimukset niiden toimialojen ja sellaisen toiminnan suhteen, joissa ulkomaiset sijoitukset ovat sallittuja. 4. Valuuttasääntelyn yhteydessä 'residentillä' tarkoitetaan joko Bahaman kansalaista tai ulkomaisessa taikka kotimaisessa omistuksessa olevaa toimiluvan saanutta oikeushenkilöä, jolla on lupa suorittaa liiketoimia muiden maassa asuvien tai maahan sijoittautuneiden kanssa. 'Ei-residentillä' tarkoitetaan joko ulkomaan kansalaista tai oikeushenkilöä, jolla ei ole lupaa harjoittaa liiketoimintaa residenttien kanssa riippumatta siitä, ovatko ne fyysisesti läsnä Bahamalla. <p>Muoto 3: Ulkomaisten henkilöiden tekemille arvoltaan 250 000 USD:tä suuremmille investoinneille on saatava hyväksyntä kansalliselta talousneuvostolta (National Economic Council, NEC) kansallisen investointipolitiikan mukaisesti tarvetta ja hyötyä koskevan taloudellisen harkinnan perusteella. Kansallisen investointipolitiikan keskeisiin kriteereihin kuuluvat työpaikkojen luominen, ammattitaidon kehittäminen, aluekehitys, paikalliset tarpeet ja ympäristövaikutukset. Bahamalaisten ja ulkomaisten investojien yhteisyritysten on myös saatava NEC:n hyväksyntä kansallisen investointipolitiikan mukaisesti edellä mainitun tarvetta ja hyötyä koskevan taloudellisen harkinnan perusteella.</p>	<p>Kaikki muodot: Avustukset, verohelpotukset, stipendit, apurahat ja muu valtion myöntämä rahallinen tuki voidaan rajata Bahaman kansalaisille tai bahamalaisomisteisille yrityksille.</p> <p>Muoto 3: Bahaman kansalaiset ja kokonaan Bahaman kansalaisten omistuksessa olevat yhtiöt on vapautettu kiinteistöveroista Family Islands -saarilla olevien kiinteistöjen osalta.</p>

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
	Muoto 3: Ulkomaisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, jotka haluavat hankkia kiinteistöjä kaupallisiin tarkoituksiin, on haettava lupaa sijoituslautakunnalta (Investments Board). Ulkomaisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden, jotka aikovat hankkia viittä eekkeriä suuremman yhtenäisen maa-alan, on käyttötarkoituksesta riippumatta hankittava lupa sijoituslautakunnalta.	Muoto 3: Palveluntarjoajat, jotka sijoitautuvat vain kertaluonteisen palvelun tarjoamista varten, minkä jälkeen kaupallinen läsnäolo lakkaa, on maksettava lupamaksu, jonka määrä on 1 prosentti sopimusravosta sopimuksen tullessa voimaan.
	Muoto 4: Ei sitoumuksia, lukuun ottamatta avainhenkilöstöä (liikematkalaiset, johtajat ja asiantuntijat sekä korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat), joita ei ole paikallisesti tarjolla. Maahanmuuttoa koskevan lainsäädännön mukaan ulkomaan kansalaisten, jotka aikovat työskennellä Bahamassa, on hankittava työlupa ennen maahantuloa. Sen määrittämisessä, annetaanko ulkomaisille työntekijöille työlupa, sovelletaan työmarkkinatestejä.	

B. ALAKOHTAISET SITOUMUKSET

1. LIIKE-ELÄMÄN PALVELUT

A. AMMATILLISET PALVELUT

a) Lakiasianpalvelut

Oikeudellisten asiakirjojen laadinta- ja vahvistuspalvelut (CPC 86130)

	1) Ei mitään, paitsi että kansallisen lainsäädännön osalta lakiasianpalveluja koskee kansalaisuusvaatimus.	1) Ei mitään
	2) Ei mitään, paitsi että kansallisen lainsäädännön osalta lakiasianpalveluja koskee kansalaisuusvaatimus.	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Palveluntarjoajan kotimaan lakia koskeva konsultointi (CPC 86119)

	1) Ei mitään, paitsi että kansallisen lainsäädännön osalta lakiasianpalveluja koskee kansalaisuusvaatimus.	1) Ei mitään
	2) Ei mitään, paitsi että kansallisen lainsäädännön osalta lakiasianpalveluja koskee kansalaisuusvaatimus.	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
b) Laskentatoimi-, tilintarkastus- ja kirjanpito palvelut		
Laskentatoimi- ja tilintarkastuspalvelut (CPC 8621)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei sitoumuksia
	3) Ei mitään, paitsi että tarjottaessa laskentatoimi- ja tilintarkastuspalveluja bahamalaisille oikeushenkilöille on käytettävä bahamalaisia hyväksytyjä tilintarkastajia.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Verotus (CPC 863)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään, paitsi että tarjottaessa veropalveluja bahamalaisille oikeushenkilöille on käytettävä bahamalaisia hyväksytyjä asiantuntijoita.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Arkkitehtipalvelut (CPC 8671)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Tekniset palvelut (CPC 86724, 86725)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
f) Rakennushankkeiden suunnittelupalvelut (CPC 8673)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
g) Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut		
Maisemasuunnittelupalvelut (CPC 86742)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
h) Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Neurokirurgia		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Epidemiologian alan palvelut (CPC 931**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
Tietokonetomografiapalvelut (CPC 931**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
i) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
j) Kätilö-, sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

B. TIETOKONEPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT PALVELUT

a) Tietokonelaitteistojen asennukseen liittyvät konsultointipalvelut (CPC 841)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia kotikäyttöön asennettaviin tietokonelaitteistoihin liittyvien palvelujen osalta. Ei mitään kaupallisten yritysten osalta.	3) Ei sitoumuksia kotikäyttöön asennettaviin tietokonelaitteistoihin liittyvien palvelujen osalta. Ei mitään kaupallisten yritysten osalta.
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
b) Ohjelmistojen asennuspalvelut (CPC 842)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia kotikäyttöön asennettaviin tietokonelaitteistoihin liittyvien palvelujen osalta. Kun on kyse yritysten tietokonelaitteistoista, yhteisyritykset bahamalaisten yritysten kanssa on sallittu. Ei mitään vuoden 2013 jälkeen.	3) Ei sitoumuksia kotikäyttöön asennettaviin tietokonelaitteistoihin liittyvien palvelujen osalta.
	4) Ei mitään	4) Ei mitään
c) Tietojenkäsittelypalvelut (CPC 843)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Tietokantapalvelut (CPC 844)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Muut (CPC 849) (Tiedonvalmistelupalvelut ja muulle luokittelemattomat muut tietokonepalvelut)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia kotikäyttöön tarkoitettujen toimistolaitteiden osalta. Ammattikäyttöön tarkoitettujen laitteiden osalta sovelletaan taloudellista tarveharkintaa palvelun tyyppin perusteella.	3) Ei sitoumuksia kotikäyttöön tarkoitettujen toimistolaitteiden osalta.
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
C. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISPALVELUT		
a) Luonnontieteiden ja tekniikan tutkimus- ja kehittämisspalvelut (CPC 851)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus ja kehittäminen (CPC 852)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Tieteiden väliset tutkimus- ja kehittämisspalvelut (CPC 853)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
E. LEASING- TAI VUOKRAUSPALVELUT ILMAN KÄYTTÄJÄÄ/KULJETTAJAA		
b) Ilmaliikennevälineisiin liittyvät (CPC 83104)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
c) Muihin kulkuneuvoihin liittyvät (CPC 83102)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät (CPC 83106, 83107, 83108, 83109)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
F. MUUT LIIKE-ELÄMÄN PALVELUT		
a) Mainospalvelut (CPC 871)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
d) Liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut (CPC 866)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
f) Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
g) Kalastukseen liittyvät palvelut (CPC 882)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
h) Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883, 5115)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia	4) Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
i) Teollisuuteen liittyvät palvelut (CPC 8841, 8842, 8843, 8844 ja 8846)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
k) Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut (CPC 872)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
l) Etsivä- ja turvallisuuspalvelut (CPC 873)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
m) Tieteelliset ja tekniset konsulttipalvelut (CPC 86753)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
n) Laitahuolto- ja korjauspalvelut (pl. merialukset, ilmaliikennevälineet ja muut liikennevälineet) (CPC 633 lukuun ottamatta koodia CPC 63302, 8861–8866)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä.	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä.
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
o) Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
p) Valokuvauspalvelut (CPC 87501–87507)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
q) Pakkauspalvelut (CPC 876)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
r) Palkkio- tai sopimusperusteinen kustantaminen ja painaminen (CPC 88442)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
s) Kokouspalvelut (CPC 87909**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
t) Muut (CPC 87905)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

2. VIESTINTÄPALVELUT

B. KURIIRIPALVELUT (CPC 7512)

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei mitään

C. TELEVIESTINTÄPALVELUT (yleinen ja yksityinen käyttö)

a) Puhelinpalvelut (CPC 7521)	1) Ei mitään	1) Ei mitään
b) Pakettivälitteiset tiedonsiirtopalvelut (CPC 7523)	2) Ei mitään	2) Ei mitään
c) Piirikytkentäiset tiedonsiirtopalvelut (CPC 7523**)	3) Ei sitoumuksia. Ei mitään vuoden 2013 jälkeen.	3) Ei sitoumuksia. Ei mitään vuoden 2013 jälkeen.
d) Teleksipalvelut (CPC 7523**)	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Lennätinpalvelut (CPC 7522)		
f) Faksipalvelut (CPC 7521, 7529)		
g) Yksityiset vuokrajohdot (CPC 7522, 7523)		
h) Sähköposti (CPC 7523)		
i) Puheposti (CPC 7523)		

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
j) Sähköinen tieto- ja tietokantahaku (CPC 7523)		
k) Organisaatioiden välinen tiedonsiirto (EDI) (CPC 7523)		
l) Parannetut/lisäarvo-faksipalvelut, ml. etappivälitys (store and forward, store and retrieve)		
m) Koodin ja protokollan muuntaminen		
n) Sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (tapahtumakäsittely mukaan luettuna) (CPC 843)		
o) Muut palvelut: Internet ja internetyhteys (ääntä lukuun ottamatta) (CPC 75260) Henkilökohtaista viestintää koskevat palvelut (pl. mobiilitietopalvelut, kaukohakupalvelut ja yhteiskäyttöiset radiojärjestelmät) Televiestintälaitteiden myynti-, vuokraus-, huolto-, liittäminen, korjaus- ja konsultointipalvelut (CPC 75410, 75450) Yhteiskäyttöisiä radiojärjestelmiä koskevat palvelut Kaukohakupalvelut (CPC 75291) Teleneuvottelupalvelut (CPC 75292) Vapaa-alueilla sijaitseville, tiedonkäsittelyä harjoittaville yrityksille tarjottavat kansainväliset äänen, datan ja videokuvan siirtopalvelut Videokuvan siirtopalvelut (satelliittipohjaiset) (CPC 75241**) Yhteys- ja yhteenliittämispalvelut (CPC 7543 ja 7525)		

3. RAKENNUSPALVELUT JA NIIHIN LIITTYVÄT TEKNISET PALVELUT

A. YLEISET TALONRAKENNUSTYÖT

(CPC 5126**) Hotellit ja lomanviettopaikat, joissa on enemmän kuin 100 huonetta, ravintolat ja samankaltaiset rakennukset

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta erikoisrakentamista.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
B. YLEISET MAA- JA VESIRAKENNUSTYÖT (CPC 5131, 5132, 5133, 51340, 51350, 51360, 51371, 51372, 51390)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta erikoisrakentamista.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
C. ASENNUKSEN JA KOKOONPANOTYÖT (CPC 514, 516)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
D. RAKENNUSTEN VIIMEISTELYTYÖT (CPC 517)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
E. MUUT (CPC 511, 515, 518)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
4. JAKELUPALVELUT		
A. KOMISSIÖPALVELUT (CPC 621)		

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisilla palveluntarjoajilla ja riippumattomilla ammatinharjoittajilla oltava toimilupa.

B. TUUKKAUPPALVELUT (CPC 622)

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

C. VÄHITTÄISKAUPPALVELUT (CPC 631, 632, 6111, 6113)

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Moottoripyörien ja -kelkkojen myynti-, huolto- ja korjauspalvelut; niihin liittyvien osien ja tarvikkeiden myynti (CPC 612) (pl. moottoripyörien huolto- ja korjauspalvelut CPC 61220)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Moottoripolttoaineiden jälleenynti (CPC 61300)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
D. FRANCHISING-TOIMINTA (CPC 8929)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
5. KOULUTUSPALVELUT		
a) Ensimmäisen asteen koulutuspalvelut (CPC 921) (pl. voittoa tavoittelemattomat, julkiset ja julkista rahoitusta saavat oikeushenkilöt)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Toisen asteen koulutuspalvelut (CPC 922) (pl. voittoa tavoittelemattomat, julkiset ja julkista rahoitusta saavat oikeushenkilöt)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Kolmannen asteen koulutuspalvelut (CPC 923) (pl. voittoa tavoittelemattomat, julkiset ja julkista rahoitusta saavat oikeushenkilöt)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
d) Aikuiskoulutus (CPC 924) (pl. voittoa tavoittelemattomat, julkiset ja julkista rahoitusta saavat oikeushenkilöt)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Muut koulutuspalvelut (CPC 929)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

6. YMPÄRISTÖPALVELUT

A. VIEMÄRI- JA JÄTEVESIPALVELUT (CPC 9401)

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Jäte- ja jätevesihuolto (CPC 9401**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei sitoumuksia
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
B. JÄTEHUOLTOPALVELUT (CPC 9402)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Tavanomaisen jätteen keräyspalvelut (CPC 9402**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Vaarallisten jätteiden käsittely- ja hävittämispalvelut (CPC 9402**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
D. MUUT		
Poistokaasujen puhdistuspalvelut (CPC 94040)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
Meluntorjuntapalvelut (CPC 94050)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen (CPC 94060**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Suljettuun kiertoon perustuvat saastumista ehkäisevät järjestelmät tehtailla (CPC 94090**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei sitoumuksia
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Kierrätyspalvelut (CPC 94090**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei sitoumuksia
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
7. RAHOITUSPALVELUT		
A. KAIKKI VAKUUTUSTOIMINTA JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT		
a) Henki-, tapaturma- ja sairausvakuutuspalvelut (CPC 8121)		

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Vahinkovakuutuspalvelut (CPC 8129)		
	1) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta seuraavia riskejä koskevia vakuutuksia: i) merenkulku ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruuslusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kokonaan tai osittain kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä siitä mahdollisesti syntyvät vastuut, sekä ii) kansainvälinen kauttakuluttavara.	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Jälleen- ja edelleenvakuutus (CPC 81299**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Vakuutusten liitännäispalvelut (välitys- ja asiamiestoiminta) (CPC 8140 pl. aktuaaripalvelut)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
Aktuaaripalvelut (CPC 81404)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut (CPC 814**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

B. PANKKI- JA MUUT RAHOITUSPALVELUT (pl. vakuutuspalvelut)

a) Talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä (CPC 81115–81119)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei sitoumuksia	2) Ei mitään
	3) Ei mitään.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Kaikenlainen lainaustoiminta, muun muassa kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoiminnan rahoitus (CPC 8113)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei sitoumuksia	2) Ei mitään
	3) Ei mitään.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
c) Rahoitusleasing (CPC 8112)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei sitoumuksia	2) Ei sitoumuksia
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut (ainoastaan rahansiirtopalvelut) (CPC 81139**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta luvan saaneiden valuuttakauppiaiden tytäryhtiöitä.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Takaukset ja sitoumukset (CPC 81199**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
f) Kaupankäynti omaan tai asiakkaitten lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten (CPC 81339**, 81333, 81321**)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia Bahaman dollareiden osalta. Ei mitään ulkomaanvaluutan osalta.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
h) Välitystoiminta rahamarkkinoilla (CPC 81339**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
i) Omaisuudenhoito, kuten käteisvarojen tai salkunhoito, yhteisjoitusten hoidon kaikki muodot (CPC 81323)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia Bahaman dollareina olevien varojen osalta. Ei mitään ulkomaanvaluutan osalta.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
k) Kaikkiin 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan B alakohdassa lueteltuihin toimiin liittyvä neuvonta ja muut liitännäisrahoituspalvelut, ml. luottotiedot ja luottoarviot, sijoituksiin ja salkunhoitoon liittyvä tutkimus ja neuvonta, omaisuuden ja yhtiöiden rakennemuutoksiin liittyvä neuvonta		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
l) Rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät muiden rahoituspalvelujen tarjoajien ohjelmistot (CPC 8131)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
C. MUUT		
Offshore-yritysten tai -rahastojen (pl. vakuutusyritykset ja pankit) rekisteröinti offshore-liiketoimintaan		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
8. TERVEYDENHUOLTOON LIITTYVÄT PALVELUT JA SOSIAALIPALVELUT (muut kuin kohdassa 1. A h-j luetellut)		
A. SAIRAALAPALVELUT (CPC 93110)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
B. MUUT TERVEYDENHUOLTOPALVELUT (CPC 9319 lukuun ottamatta koodeja 93191 ja 93193)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut (CPC 93193)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
C. SOSIAALIPALVELUT (CPC 93311)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
9. MATKAILU JA SIIHEN LIITTYVÄT PALVELUT		
A. HOTELLIT JA RAVINTOLAT (ml. ateriapalvelut)		
Hotellit (CPC 641)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään yli 100-huoneisten hotellien osalta. Ei sitoumuksia alle 100-huoneisten hotellien osalta.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Kalustetun majoitustilan vuokrauspalvelut (CPC 6419)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Ateriantarjoilupalvelut täyden palvelun ravintoloissa tai itsepalveluravintoloissa; ateriapalvelut (CPC 64210, 64220, 64230)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta erikois-, gourmet- ja etnisiä ravintoloita sekä hotelleissa, lomakeskuksissa tai matkailukohteissa sijaitsevia ravintoloita.	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
Juomatarjoilupalvelut ohjelmallisissa tiloissa (CPC 64310 ja 64320)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

B. MATKATOIMISTOPALVELUT JA MATKANJÄRJESTÄJIEN PALVELUT (CPC 7471)

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

C. MATKAILIJOIDEN OPASTUSPALVELUT (CPC 7472)

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

D. MUUT

Hotellirakentaminen		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
Hotellinjohto		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Satamapalvelut		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Kylpyläpalvelut		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

10. VIRKISTYS-, KULTTUURI- JA URHEILUPALVELUT (muut kuin audiovisuaalipalvelut)

A. VIIHDEPALVELUT (ml. teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut) (CPC 9619)

	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
B. UUTISTOIMISTOPALVELUT (CPC 9621)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
C. KIRJASTO-, ARKISTO-, MUSEO- JA MUUT KULTTUURIPALVELUT (CPC 963)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
D. URHEILUUN LIITTYVÄT PALVELUT JA MUUT VIRKISTYSPALVELUT (CPC 96411-3) (pl. rahapelit)		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
E. MUUT		
Huvialusten vuokraus ja leasing (CPC 96499**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
11. <i>LIIKENNEPALVELUT</i>		
A. MERILIIKENNEPALVELUT		
a) Matkustajaliikenne (ilman kabotaasiliikennettä) (CPC 7211)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Rahtiliikenne (ilman kabotaasiliikennettä) (CPC 7212)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Alusten vuokraus miehistöineen (ilman kabotaasiliikennettä) (CPC 7213)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia alle 100 tonnin osalta. Ei mitään yli 100 tonnin osalta.	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
e) Työntö- ja hinauspalvelut (CPC 7214)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta yhteisyrityksiä bahamalaisten yhtiöiden kanssa.	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
f) Meriliikenteen tukipalvelut		
Alusten pelastus- ja nostopalvelut (CPC 74540)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Alusten rekisteröinti kauppamerenkulun valvontaa, sääntelyä ja järjestelmällistä kehittämistä varten		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

B. SISÄVESILIIKENNE

b) Rahtiliikenne (CPC 7222)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
d) Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

C. ILMALIIKENNEPALVELUT

b) Rahtiliikenne (CPC 732)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Ilma-alusten vuokraus miehistöineen (CPC 734)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Ilma-alusten huolto ja korjaus (CPC 8868**)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Ilmaliikenteen tukipalvelut (CPC 746**)		
Tietokonepohjaista paikanvarausjärjestelmää (TPJ) koskevat palvelut		

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
Lentoasemien hallinta		
	1) Ei sitoumuksia	1) Ei sitoumuksia
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

E. RAUTATIELIIKENNEPALVELUT

a) Matkustajaliikenne (CPC 7111)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Rahtiliikenne (CPC 7112)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
c) Työntö- ja hinauspalvelut (CPC 7113)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
d) Rautatieliikennekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Rautatieliikennepalvelujen tuki-palvelut (CPC 743)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

F. TIELIIKENNEPALVELUT

a) Matkustajaliikenne (CPC 7121, 7122)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
b) Rahtiliikenne (CPC 7123)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia. Sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
c) Kaupallisten ajoneuvojen vuokraus kuljettajineen (CPC 7124)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
e) Tieliikennepalvelujen tukipalvelut (CPC 7442)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei sitoumuksia
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

H. KAIKKIEN LIKENNEMUOTOJEN LIITÄNNÄISPALVELUT

b) Varastointipalvelut (CPC 742)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei sitoumuksia	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.
d) Muut liikenteen tuki- ja liitännäispalvelut (CPC 74900)		
Vapaa-alueiden toiminta		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	Kansallista kohtelua koskevat rajoitukset
Uudelleenlastauspalvelut (CPC 749)		
	1) Ei mitään	1) Ei mitään
	2) Ei mitään	2) Ei mitään
	3) Ei mitään	3) Ei mitään
	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.	4) Ei sitoumuksia lukuun ottamatta mainittuja horisontaalisia sitoumuksia.”

TILAUSHINNAT 2010 (ilman ALV:a, sisältää normaalit lähetyskulut)

Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	1 100 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, paperipainos, vuosittainen CD-ROM	22 EU:n virallista kieltä	1 200 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L-sarja, vain paperipainos	22 EU:n virallista kieltä	770 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, L- ja C-sarjat, kuukausittainen (kumulatiivinen) CD-ROM	22 EU:n virallista kieltä	400 euroa/vuosi
Virallisen lehden täydennysosa (S-sarja), tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat, CD-ROM, ilmestyy kahdesti viikossa	Monikielinen: 23 EU:n virallista kieltä	300 euroa/vuosi
Euroopan unionin virallinen lehti, C-sarja – kilpailut	Kilpailua koskevilla kielillä	50 euroa/vuosi

Euroopan unionin virallisilla kielillä ilmestyvästä *Euroopan unionin virallisesta lehdestä* on tilattavissa 22 eri kieliversiota. Tilaus käsittää L-sarjan (Lainsäädäntö) ja C-sarjan (Tiedonannot ja ilmoitukset).

Jokainen kieliversio tilataan erikseen.

Virallisessa lehdessä L 156 18. kesäkuuta 2005 julkaistun neuvoston asetuksen (EY) N:o 920/2005 mukaan velvollisuus laatia kaikki säädökset iirin kielellä ja julkaista ne tällä kielellä ei väliaikaisesti sido Euroopan unionin toimielimiä, joten iirin kielellä julkaistavat viralliset lehdet ovat myynnissä erikseen.

Virallisen lehden täydennysosan (S-sarja – tarjouskilpailut ja julkiset hankinnat) tilaukseen sisältyvät kaikki 23 virallista kieliversiota yhdellä monikielisellä CD-ROM-levyllä.

Euroopan unionin virallisen lehden tilaajat voivat pyynnöstä saada virallisen lehden liitteitä. Tilaajille ilmoitetaan liitteiden ilmestymisestä *Euroopan unionin viralliseen lehteen* sisältyvässä kohdassa ”Huomautus lukijalle”.

CD-ROM-levyt korvataan DVD-levyillä vuoden 2010 aikana.

Myynti ja tilaukset

Maksulliset julkaisut, kuten *Euroopan unionin virallinen lehti*, ovat tilattavissa jälleenmyyjiltämme. Luettelo jälleenmyyjistä löytyy seuraavasta internet-osoitteesta:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_fi.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) on suora ja maksuton portti Euroopan unionin lainsäädäntöön. Sivustolla voi tarkastella *Euroopan unionin virallista lehteä* ja siellä ovat nähtävillä myös sopimukset, lainsäädäntö, oikeuskäytäntö ja lainsäädännön valmisteluasiakirjat.

Lisätietoja Euroopan unionista löytyy osoitteesta: <http://europa.eu>

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI